

Başlarken

Sami ÖZDEMİR
Genel Dış İlişkiler ve Basın Sekreteri

"Öğrenmek pahalıdır,
ama bilmemek çok daha pahalı."

Dünya üzerinde yaşayan gelişmiş toplumların tarihini incelediğiniz zaman, bilmeye bilgiye, bilginin üretilmesine, araştırmaya, denemeye çok ciddi zaman ve kaynak ayırdıkları görülmektedir. Başından çok büyük felaketler geçen ülkeler dahi millî ve manevî değerlerini koruyarak, "ilmi nesiller tamamlar" ilkesi ile güncel bilimi ve teknolojiyi gelecek nesillerine aktarmaya gayret göstermişlerdir. Bunun en sağlıklı yolu mantıklı ve akılcı bir eğitim ve bilim politikası ile sağlanmaktadır.

Öğrencilerin eğitim hayatının başından sonuna kadar edineceği davranış ve bilgiler bu politikanın bir parçası olan eğitim müfredatı ile belirlenerek, eğitim kurumlarında eğitim neferleri tarafından hayata geçirilmektedir. Yukarıdaki özlü sözde de H. Clausen, bilginin ve eğitimin görece pahalı olduğunu ama bilmemenin bedelinin bundan daha ağır olduğunu ifade etmektedir. Bu açıdan eğitim içeriği Türk milletine ağır bedeller ödetmeyecek şekilde köklerinden kopmadan, dünyayı ve evreni tanıyıp varlık mücadelesini başarabilecek şekilde dizayn edilmelidir.Ulu Önder Atatürk'ün ifade ettiği gibi "Hayatta en hakiki mürşit ilimidir..!" düsturu ile hareket etmeyip tribünlere oynadığımız takdirde eğitimde kaybettiğimiz mevziinin bedelini ağır öderiz.

"Türkiye Sevdamız Ekmek İçin Kavgamız" şiarıyla hareket eden Türk Eğitim-Sen, ülkemizin ve büyük Türk milletinin geleceğine yönelik ilkeli kararlı ve çözüm odaklı çalışmayı kendisine bir görev addetmiştir. Hele ki hizmet kolumuz eğitim ve bilim alanı olunca bu alanın en temel taşı olan eğitim çalışanlarının görüş ve ilkeleri hem ülkemiz hem milletimiz açısından büyük önem taşımaktadır. Son günlerde eğitim müfredatı ile ilgili tartışmalarda dile getirmiş olduğumuz çekince ve hassasiyetler genel olarak millî, ahlakî ve bilimsel olarak özetlenebilir.

Dergimizin bu sayısında eğitim müfredatları ile ilgili yapılması düşünülen değişiklikler ile ilgili kaygı ve önerilerimiz yer almaktadır. Dergimizin bu sayısına yazı yazarak, mülakat yaparak bizlere destek olan fikir ve bilim insanlarına, bu seçkin yayının hazırlanmasında hiçbir desteği ve özveriyi esirgemeyen başta Türk Eğitim-Sen ve Türkiye Kamu-Sen Genel Başkanı İsmail KONCUK olmak üzere Türk Eğitim-Sen Yönetim Kurulu ile teşkilatlarına teşekkürü zevkle yerine getirilmesi gereken bir görev olarak görürüm.

Saygılarımla…

TÜRK EĞİTİM-SEN

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri
Kolu Kamu Çalışanları Sendikası
GENEL MERKEZİ

Ocak-Şubat-Mart 2017
Sayı : 58

Türk Eğitim-Sen Genel
Merkezi adına Sahibi
İsmail KONCUK
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni
Sami ÖZDEMİR
Genel Dış İlişkiler ve Basın Sekreteri

Yayın Kurulu
Musa AKKAŞ
Seyit Ali KAPLAN
Talip GEYLAN
Cengiz KOCAKAPLAN
M. Yaşar ŞAHİNDOĞAN

Basın Danışmanı
Meltem YALÇINKAYA
Düzeltme
Tuğçe TAŞDEMİR

Yönetim Yeri
Talatpaşa Bulvarı No:160 / 6
Cebeci/ANKARA
Tel:0312 424 09 60
Faks:0312 424 09 68

Dergimiz yerel süreli ve ücretsizdir.

Üç ayda bir yayınlanır

Dergide bulunan yazıların sorumluluğu
yazarlarına aittir
Basım Tarihi 30.05.2017

Grafik Tasarım ve Baskı

Altuğ Ajans Reklam Basın Yayın
Fatih Taha AKALAN
Atatürk Bulvarı No: 44/27 Sıhhiye - ANKARA
Tel ve Faks: 0.312 417 81 07
Basım Yeri : Matus Basımevi Reklam ve Yayımcılık Tic. Ltd. Şti.
Matbaacılar Sit. 1514 Sokak No:2 İvedik Organize Sanayi
Yenimahalle - Ankara

TÜRK EĞİTİM-SEN, TÜRKİYE KAMU-SEN
(Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları
Konfederasyonu) Üyesidir.

04 **Genel Başkan İsmail KONCUK:**
"Öğretmen Ayağı Eksik Olan Bir Müfredat İle Başarıyı Sağlayamazsınız."

06 **Sendikal**
Taslak Müfredat Programları ile İlgili Türk Eğitim-Sen Genel Merkez Değerlendirme Raporu

32 **Makale**
EĞİTİM SORUNU - YENİ MÜFREDAT EZBERCİ EĞİTİM
Ömer BALIBEY
Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme
Eski Genel Müdürü

38 **Makale**
Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi
Prof. Dr. Salim GÖKÇEN
Erzincan Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü Öğretim Üyesi

44 **Makale**
Eğitim Sürecinde Tarih Dersi ve Yeni Müfredat Taslağı
Müfide ÇETİN
İzmir 3 No'lu Şube
Tarih Öğretmeni

50 **Söyleşi**
Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Turan GÜVEN ile
Biyoloji Öğretim Programı, Öğretmen Yetiştirme Sorunu ve Eğitim Fakülteleri Üzerine Söyleşi

56 **Makale**
Özel Eğitim Alanının Başlıca Problemi, Alan Değişikliğiyle Öğretmen Kaynaştırmasıdır!
Rahime AKALAN
Özel Eğitim Öğretmeni

60 **Makale**
15 Temmuz'a Giden Yol
İdris BOZKURT
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

62 **Sağlık**
Spor Sağlığı ve Osteopati Uzmanı Dr. Ateş ŞENDİL İle Sağlık Söyleşisi

Genel Başkan İsmail KONCUK:

"Öğretmen Ayağı Eksik Olan Bir Müfredat İle Başarıyı Sağlayamazsınız."

"Şimdiye kadar uygulanan eğitim ve öğretim yöntemlerinin milletimizin geri kalmasında en önemli etken olduğu kanısındayım. Onun için bir millî eğitim programından söz ederken, eski devrin boş inançlarından ve yaratılışımızla hiç ilgisi olmayan yabancı fikirlerden, doğudan ve batıdan gelebilen bütün etkilerden tamamen uzak, millî karakterimiz ve millî tarihimizle uyumlu bir kültür kastediyorum. Çünkü millî dehamızın gelişmesi ancak böyle bir kültür ile sağlanabilir."

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK

Büyük Atatürk, eğitime, eğitimin milli olmasına önem veriyor, eğitimi kalkınmanın itici gücü olarak görüyordu. Özellikle ayakları yere sağlam basan, milli değerleri referans alan, eğitimi başarıya taşıyacak bir müfredat ülkemizin eğitim yarışında başarılı olmasını sağlayacaktır.

Bu noktada müfredatlar çağın gereklerine uygun, bilimsel verilere dayalı, milli dil, milli kültür, milli bilincin yükseltildiği, sorgulayan, başarı odaklı, insanı merkez alan, ötekileştirmeyen bir anlayışla hazırlanmalıdır.

Bilindiği gibi Türk milli eğitimi müfredatı uzun zamandır tartışma konusuydu. Milli Eğitim Bakanlığı da müfredat için bir taslak çalışma yapmış ve bunu paydaşların görüşüne açmıştı. Elbette müfredatlar zaman zaman değişir, hatta değişmelidir. Dünyanın baş döndürücü bir şekilde değiştiği, bilim, fen ve teknolojide hızlı bir ilerleme sağlandığı, dünya ölçekli sınavların ve burada elde edilen başarının önemli olduğu göz önüne alındığında müfredatların güncellenmesi eğitim hayatımız açısından elzemdir.

Ancak bu noktada ilk eleştirmem gereken husus Milli Eğitim Bakanlığı'nın müfredat hazırlarken izlediği yöntemdir. MEB yetkilileri henüz bu çalışmalar olgunlaşmadan tarafların, paydaşların görüşlerini almalı, bu doğrultuda bir çalışma yapmalıydılar. Bizler ortaya konulan müfredat üzerinden bir değerlendirme yapmak durumunda bırakıldık. Çağdaş dünyada katılımcılık anlayışı bu şekilde değildir. Bunun adı olsa olsa emrivakidir, oldubittiye getirmedir, sözde katılımcılıktır.

İkinci eleştiri noktamız, müfredatta yapılacak değerlendirmeler için paydaşlara kısıtlı bir süre verilmesidir. Müfredatlar aceleye gelmez, eğitim gibi çok önemli bir alanda yapılacak en küçük bir çalışma bile ilmek ilmek işlenmelidir.

Türk Eğitim-Sen olarak yeni müfredat taslağı ile ilgili değerlendirmelerimizi bir komisyon marifetiyle gerçekleştirdik. Alanında uzman öğretmenlerimiz ve akademisyenlerimiz müfredat taslağı üzerinde detaylı inceleme yaptı ve bu çalışma Genel Merkezimiz tarafından Milli Eğitim Bakanlığı'na gönderildi. Görüşlerimizin, eleştirilerimizin, hassasiyetlerimizin ne ölçüde dikkate alınacağı müfredatın son halinin kamuoyuna açıklanması ile göreceğiz. Umuyoruz ki; toplumun beklentilerini karşılayan, eğitimimizi dünya ülkeleri ile rekabet edebilir düzeye getirebilecek, çağdaş, milli, bilimsel anlayışla hazırlanan bir müfredat Türk milletinin önüne konulur. Siyasi öncelikleri gündeme getiren değil, ülkemizin dünyayla yarışmasını sağlayacak, ilmi temelleri olan bir müfredat yapılmalıdır.

Bilindiği gibi müfredat taslağı ile ilgili kamuoyuna yansıyan en büyük tartışma Atatürk konuları ile ilgili olmuştur. Bir millet tarihi çok iyi bilmelidir. Eksik ya da yanlış anlatılan

bir tarih ile Türk milli eğitimini hiçbir noktaya götüremezsiniz. Bu noktada Atatürk dönemi Türk tarihini değiştiren bir dönemdir. Ulu Önder Atatürk bu ülkeyi işgalcilerden temizleyen, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni kuran, ülkemizi müreffeh bir ülke yapmak için varını yoğunu ortaya koymuş hem askeri bir deha hem de eşsiz bir kurucu liderdir. Bu noktada müfredatta Atatürk ile ilgili konularda, herhangi bir daraltma, eksiltme hiçbir şekilde yapılmamalıdır.

Son yaşananlardan da görüldüğü üzere ülkemizde Atatürk düşmanları etkinlik alanlarını giderek artırmaktadır. Hatta bazı şeref yoksunları Atatürk'e hakarette sınır tanımamakta adeta, birbirleriyle yarışmaktadır.

Bu ülkenin kurucu değerlerine saygısızca saldıran, Ulu Önderimize, O'nun çok kıymetli annesi ve manevi kızına iftira atan, bu topraklardan Atatürk izini ve Cumhuriyeti silmek isteyen şer odakları, şeref yoksunları, bağnaz fikirlere esir olmuş insan suretindeki arsızlar, ahlaksızca faaliyetlerini sürdürmektedir. Her kim bunlara göz yumuyor, sessiz kalıyor hatta masa altından el ovuşturuyorsa, onlar da bu hainler kadar Türk milletinin düşmanıdır.

Bu noktada; Atatürk'ü, Atatürk ilke ve inkılaplarını, vatan, bayrak, millet sevgisini çocuklarımıza, gençlerimize çok iyi anlatmak hepimize düşen en büyük görevdir. Gelecek kuşaklar Atatürk ve Atatürk dönemi ile ilgili doğru bilgilerle donatılmalı, sahte tarihçilerin lakırdılarına kulak asmayacak, tarih şuuruyla bezenmiş nesiller yetiştirilmelidir. Aksi taktirde bu soytarılara hareket alanı bulabileceklerdir. Ayrıca Atatürk dönemi ders kitaplarında hiçbir şekilde yazarların inisiyatifine bırakılmamalıdır.

Öte yandan müfredat elbette bir ülkenin eğitim tarihine yön vermektedir Ancak en az müfredat kadar önemli olan bir şey vardır ki, o da öğretmen yetiştirmektir. Eğitim fakülteleri sürecinden başlayan kaliteli öğretmen yetiştirme sistemimiz var mı? Atandıktan sonra öğretmenleri hizmet içi eğitimlerle çağın ihtiyaçlarına uygun donatıyor muyuz? Öğretmenlerimiz teknolojik gelişmeleri, alanları ile ilgili yayınları, raporları takip ediyor mu? Öğretmenlerimiz yeni öğretim yöntemleri konusunda bilgilendiriliyor mu?

Öte yandan öğretmenlerimizi gerek maddi gerekse özlük hakları açısından mutlu, huzurlu kılabiliyor muyuz? Öğretmenlerin itibarlarını artırabiliyor muyuz? Okul yöneticilerimiz ehil mi, liyakatli mi, sağlam bir yönetici atama sistemi oluşturabiliyor muyuz?

Tüm bunlar müfredattan önce gelen ve acil tedbir alınması gereken hususlardır. Aksi taktirde hangi müfredatı hazırlarsanız hazırlayın eğitim yarışında önde gidebilmeniz mümkün değildir. Eğitimin en önemli enstrümanı olan öğretmen asla ihmal edilmemelidir. Bu duygu ve düşüncelerle yeni müfredatın eğitimimizin ihtiyaçlarını ve beklentilerimizi karşılamasını ve hayırlı olmasını temenni ediyoruz.

TASLAK MÜFREDAT PROGRAMLARI İLE İLGİLİ TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL MERKEZ DEĞERLENDİRME RAPORU

GİRİŞ

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2017 müfredat taslakları ile ilgili olarak Sendikamızın görüşleri istenmiştir.

Türk Eğitim-Sen Genel Merkezince müfredat programlarının ilgili alan öğretmenleri tarafından incelenerek, bu incelemeler neticesinde oluşturulan raporların şube raporu haline getirilerek genel merkezimize gönderilmeleri şubelerimizden istenmiştir.

Türk Eğitim-Sen Genel Merkezince müfredat incelemesi ile ilgili olarak 28-29- Ocak 2017 günlerinde Trabzon'da Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi öğretim elemanları ve MEB mensubu alan öğretmenlerinin katılımı ile bir çalıştay düzenlenmiştir.

Müfredat taslakları ile ilgili şubelerden gelen raporlar ve çalıştay raporları genel merkezimizde oluşturulan ilkokul, ortaokul ve lise kademelerindeki 3 ayrı komisyon tarafından değerlendirilmiş ve müfredat ile ilgili görüşler rapor haline getirilmiştir.

GENEL GÖRÜŞLER

1- Öncelikle yapılması gereken mevcut programın aksayan yönlerini tespit etmek için öğretmenlerin görüşüne başvurulmalı ve sorunlar tespit edildikten sonra çözüm için öğretmenlerin görüşleri alınmalı ve bunun sonuçları yeni oluşturulacak müfredata yansıtılmalıdır. Yapılması gereken "ben yaptım siz ne düşünüyorsunuz?" yerine "sorunlar nedir, çözüm önerileriniz nedir, birlikte nasıl yapabiliriz?" şeklinde bir yaklaşımla yola çıkılmalıdır.

2-Eğitim müfredatının yenilenmesi gibi ülkenin en önemli bir meselesinde, öğretmenlerin görüşleri alınırken öğretmenlere tanınan süre yetersizdir. Ayrıca bu değerlendirme öğretmenlerin en yoğun çalıştığı dönem sonuna denk getirilmesi de bu değerlendirmenin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesini engelleyecektir.

3-Her sınıf düzeyi için öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitabı uygulamasına geri dönülmelidir. Ders kitapları akademik yeterliliği olan komisyonlarca hazırlanmalı, özel yayın evlerine devredilmesi durumunda ise ders kitaplarının seçimi eskiden olduğu gibi zümre öğretmenler kuruluna bırakılmalıdır. Böylece öğretmenlerin ders kitabı hatalarını düzeltmeye ayırdığı vakit geri kazanılacaktır.

4-Atatürkçülük konuları müfredatta yer bulmalı, yazarın insiyatifine bırakılmamalıdır. Atatürk'ün ilim ve fen alanındaki çalışmalarına ilgili konularda değinilmelidir. (Örneğin 7.sınıf Güneş Sistemi ve Ötesi ünitesi işlenirken Atatürk'ün İstikbal Göklerdedir sözüne atıfta bulunulabilir.)

5-Yaparak yaşayarak öğrenme ön plana alınmalıdır.

6-Öğretim yöntemleri hakkında her sene başında öğretmenler seminere alınmalı ve yeni öğretim yöntemleri konusunda bilgilendirilmelidir.

7-Ders müfredatlarının içine ülke ve millet sevgisini, vatanın bölünmez bütünlüğünü vurgulayan konulara daha çok yer verilmesinin yanısıra kendine güven, tasarruf, planlı hayat, ….gibi güncel konular da konulmalıdır.

8- Konuların sonuna o konuda daha önce çıkmış YGS-LYS soruları eklenebilir.

9-Değişecek olan müfredat programlarının kısa süreli çalışmalar yürütülerek anı kurtarma amaçlı yapılması yerine daha uzun süreli detaylı geniş çaplı yapılması, pilot uygulamalar yapıldıktan sonra aksaklıklarının giderilerek genelde kullanılması daha uygun ve kalıcı olacaktır.

İLKOKUL ÖĞRETİM PROGRAMLARI
A-TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1-Ölçme değerlendirme (1,2,3. Sınıflarda) sisteminde kavram olarak kullanılan çok iyi, iyi, geliştirilmeli kavramlarının yanına "orta" kavramının da konulması

2-İlk üç sınıfta "Tema Sonu Değerlendirme" çalışmalarının yer almasının olumlu bir gelişme olduğu söylenilebilinir. Çünkü 1,2,3. Sınıflarda notla değerlendirme yapılmamaktadır.

3-Örnek bir metin işleme sürecine yer verilmesi hem kitap yazarları hem de öğretmenler açısından faydalı olabilir. Programda metinlerin nasıl işleneceği belirsizdir.

4-Program taslağında yer alan 1. Sınıflar için 35 dinleme metni çok fazladır. 14 dinleme metinin daha uygun olacağı (her temada 2 tane olmak üzere) düşünülmektedir.

5-Taslak programda dil bilgisi ile ilgili kazanımlar sınıf seviyesine uygun şekilde öğrenme alanları içerisinde 5. Sınıftan 8. Sınıfa kadar kademeli olarak dağıtılmıştır ifadesi yer almaktadır. Fakat sınıf düzeyinde verilen kazanımlara bakılınca hala ilkokul düzeyinde dil bilgisi konularının yer aldığı görülmektedir. Bu iki farklı durum karmaşıklık yaratacaktır. Programa son hali verilirken ilgili kazanımlar gözden geçirilerek bu karmaşıklık ortadan kaldırılmalıdır.

6-"L", "N" seslerinin aynı grupta yer alması zorluklara neden olmaktadır. Çünkü bu seslerin söylenişi ve okunmasındaki güçlükler nedeniyle öğrenciler tarafından karıştırıldıkları görülmektedir. Bundan dolayı bu iki ses farklı gruplarda yer almalıdır.

7-Türkçe çalışma kitaplarında etkinliklerde öğrencilerin yazmaları için bırakılan boşluklar (güzel yazı defterlerindeki satır aralıkları gözetilmeksizin) öğrenciler yazılarını yazarken herhangi bir çizgi olmadığı için büyük ve düzensiz harflerle bu boşluklara yazılarını yazmaktadır. Bu da çocuğun yazı karakterinin bozulmasına sebep olmaktadır.

B-FEN BİLİMLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1-Kitaplarda her ünite başında yer alarak koparılarak öğrencinin odasın da asılabilecek afişler çok faydalı olacaktır. Çünkü Fen Bilgisi Dersi ezberden çok görsel kavrama ve görsel hafıza odaklı bir derstir.

2-Fen Bilimleri dersi müfredatının uygulanabilir olması için deneylerle desteklenmesi gerekmektedir. Bu nedenle okullara deney materyalı ve akıllı tahta uyumku sanal uygulama programları gönderilmelidir.

3- Tablo 1'de yer alan bilgi boyutu altındaki "Canlılar ve Hayat" başlığı bu tablo dışındaki bütün tablolarda ve içerikte "Canlılar ve Yaşam" şeklinde geçmektedir. Tutarlılık sağlanması adına ilgili hata düzeltilmelidir. Benzer durum ilgili tablodaki "Madde ve Değişim" başlığı için de geçerli olup, bu tablo

dışındaki diğer tablolarda ve metin içerisinde "Madde ve Doğası" şeklinde ifade edilmektedir. Ayrıca bilgi boyutu altında yer alan "Fen ve Mühendislik Uygulamaları" başlığının diğer tablolar incelendiğinde ünite adı olduğu, konu alanı olarak ise "Uygulamalı Bilim" şeklinde yazıldığı görülmektedir. Dolayısıyla Tablo 1'deki bu başlık kaldırılarak yerine konu alanı olarak "Uygulamalı Bilim" yazılmalıdır. Başlıklardaki farklılıklar giderilmelidir.

4-Tablo 1'de yer alan beceri boyutu altındaki beceri türlerinde de tutarsızlık görülmektedir. Beceri boyutunun alt boyutlarından biri Mühendislik ve Tasarım Becerileri olup, yenilikçi düşünme alt başlığı bu becerilerin altında yer almalıdır. Yani, yenilikçi düşünme becerisi yaşam becerilerinden çıkarılıp mühendislik ve tasarım becerilerinin altına yazılmalıdır.

5- Programın metinler bölümünde bazı ünite başlıkları konu alanları ile birlikte yazılırken, bazılarında konu alanı yazılmamış görünüyor. Bu durum düzeltilmelidir.

6- 8. sınıfın öğretim programı tablosunda 4. Ünite "Madde ve Endüstri" şeklinde yazarken, metin içinde "Madde ve Doğası" şeklinde yazmaktadır. Tutarlılık adına düzeltilmelidir.

7- Erozyon ve heyelan konuları çıkarılmış görünüyor. Eklenmesinde fayda vardır.

8- 4. Sınıftan itibaren (Fen ve Mühendislik uygulamaları) ünitesi getirildi. Böylece öğrencilerin bilimsel yenilikçi ürün tasarlayarak, tasarımlarını yıl sonunda bilim şenliği ortamında tanıtmaları sağlanmalıdır.

9-İlkokullarda Fen Bilimleri Dersleri yeni dönemden itibaren Biyoloji yerine astronomiyle başlayacaktır. Böylece öğrencilerin bilimi daha çok sevmeleri amaçlanmaktadır. Bu doğru bir yaklaşım olmuştur.

10- Fen ve Mühendislik uygulamaları ders yılı sonunda yetiştirilememesi nedeniyle son ünite olması yerine yıl içinde diğer konular içerisine yedirilerek verilmesi daha uygun olacaktır.

C- HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1-Kurtuluş Savaşı ile I. Dünya Savaşı karıştırılıyor. Çanakkale Savaşını Kurtuluş Savaşı olarak biliyorlar. I. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı ayrı tema yapılmalıdır.

2-Kazanımlara "Milli Mücadele" dönemi eklenmelidir.

3-Sosyal Bilgiler ve Hayat Bilgisi derslerinde kullanılmak üzere kabartmalı (topografik) haritaların ve diğer araç-gereçlerin gönderilmesi gerekmektedir.

4- 1, 2, 3. Sınıf hayat bilgisi müfredatında Atatürk'ün hayatı ile ilgili üniteler yeniden planlanmalı 1. Sınıfta sadece, Atatürk'ün doğum yeri annebabasının adı, ölüm yeri, Anıtkabir öğretilecek 2. Sınıfta Atatürk'ün çocukluğu ve öğrencilik yılları, 3. Sınıfta; kişilik özellikleri, 4. Sınıfta; Atatürk'ün askeri ve siyasi hayatı öğretilecek.

5-Hayat Bilgisi dersinde milli günler ve bayramlar başlığı altında; "15 Temmuz Demokrasi Zaferi ve Şehitleri Anma Günü" olarak yer alıyor. Demokrasinin değerinin vurgulanması ve millet iradesinin önemini anlatma açısından bu değişiklik isabetli olmuştur.

6-Atatürk'ün vatan ve millet sevgisi yok

7- Hayat Bilgisi dersinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin anılan değerler arasında yok

8-Hayat Bilgisi Dersi Kazanımları Atatürkçülük konularıyla eşleştirilmemiş.

9- İlk olarak aynı sınıfa fakat farklı ünitelere ait kazanımların birbiri ile benzer özellikler taşıdığı gözlenmiştir. Örneğin; Okulumuzda Hayat ünitesinde yer alan 1.1.3. no'lu "Okula geliş ve okuldan gidişlerde güvenlik kurallarına uyar." ifadeli kaza-

nım ile, Güvenli Hayat ünitesinde yeren alan 1.4.3. no'lu "Okula geliş ve okuldan gidişlerde trafik kurallarına uyar." ifadeli kazanım benzer alt ifadeler taşımaktadır. Bu bakımdan 2015 programında 55 olan ders kazanımlarının, 2017 programında 50'ye indirilmesi de göz önünde bulundurulursa, sayıca azalan kazanımların içerik bakımından da benzerlik göstermesi, programın kapsamının iyice daraltıldığı endişesi yaşatmaktadır.

10- Ülkemizde Hayat adlı ünitede yer alan 1.5.4. no'lu "Atatürk'ün hayatını bilir. - Görsel ve işitsel materyallerle Atatürk'ün sadece doğum yeri, anne ve babasının adı, ölüm yeri ve Anıtkabir üzerinde durulur." adlı kazanımda, Atatürk'ün hayatına yönelik sadece temel bilgilerin yer alması ve bunun "sadece" kelimesi gibi bir ifadeyle sınırlandırılmasının uygun olmadığı değerlendirilmektedir. Zira bu durum, kimi öğretmenlerin Atatürk ve hayatına yönelik işleyecekleri derslerde kendilerini bir kalıbın içerisinde hissetmelerine neden olabilir.

11-İkinci sınıf programında yer alan Ülkemizde Hayat ünitesinde 2.5.2. no'lu "Türk bayrağının ve İstiklal Marşı'nın vatanını ve milletini temsil ettiğini bilir." , 2.5.3. no'lu "Atatürk'ün çocukluğunu araştırır." ve 2.5.4. no'lu "Millî gün ve bayramların önemini kavrar." kazanımları arasında birinden diğerine geçişte "geçişlilik" ilkesinin göz ardı edildiği düşünülmektedir. Bu durum diğer ünitelerdeki kazanımların sıralanışında da gözlenmektedir. Birbiri ile ilişkili kazanımların en azından ardışık bir düzende kazandırılmasının hedeflenmesi; kazanımların bilgi, beceri ve davranış haline gelmesinde kolaylık sağlayabileceği düşünülmektedir.

12-İkinci sınıf Doğada Hayat ünitesinde yer alan 2.6.2. no'lu "Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder. - İmkânlar dâhilinde öğrencilerin uygulamalı olarak bitki yetiştirmeleri, fidan dikmeleri ve hayvan beslemeleri sağlanır." kazanımı, doğaya ilişkin farkındalık yaratmayı amaçlama gayesiyle hazırlandığı düşünülen önemli ve uygun bir kazanımdır. Ancak, "hayvan besleme" ifadesi zihinlerde hayvanların kapatılarak, belli bir alanda beslenmesi, tahakküm altında tutulması gibi bir algıya yol açabilmektedir. Bu bakımdan bu ifadenin "hayvanlara yardım etmek, onlara yiyecek-su temin etmek gibi" bir ifade ile dönüştürülürse, "besleme" kelimesinin sokak hayvanlarını da kapsadığı ve hatta doğal yaşamından kopartılmış hayvanların değil tam da ünitenin adı olan doğada hayatını sürdüren hayvanları beslemenin de önemine vurgu yapılmış olacaktır.

13-Üçüncü sınıf programında yer alan Ülkemizde Hayat ünitesinde, 3.5.3. no'lu "Ülkemizin yönetim şeklini açıklar." ifadeli kazanımda yönetim şekli üzerine açık bir ifade olmayışı, öğretmenlerin dersi ele alış şekillerinde farklılıklara yol açabilir. Zira öğretmenler için yönetim şekli olarak neyi, nasıl açıklayacakları açık bir ifade ile bulunmamaktadır. Bu açıdan revize aşamasında yönetim şekli ile kastedilmek istenen görüşün açık bir şekilde ifade edilmesi önemli görülmektedir (Örn. "Ülkemizin yönetim şekli olan Cumhuriyet'i veya demokrasiyi açıklar" gibi).

D-MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1-Kitaplardaki etkinlik ve alıştırmaların zenginleştirilmesi örneklerin arttırarak etkili eğitim sağlanmalıdır.

2-Müfredata doğal sayılardan başlanılması olumludur.

3- Kazanım sayıların azaltılması olumludur.

4- Matematik dersinin daha da somutlaştırılması gerekmektedir.

5-3. sınıftan itibaren mantıksal düşünme ile ilgili görsel ve rakamsal problemlere yer verilmelidir.

6-Anadilde iletişim değiştirilip Türkçe ile iletişim olmalı çelişki giderilmelidir.

7-"Çıkarma işleminde eksileni ve çıkanı bulur." Kazanımının çıkarılması olumlu olmuş. Öğrenciler ya zorlanıyor ya da çok çabuk unutuyordu.

8- Standart olmayan uzunluk ölçüleri çok fazla günümüzde kullanılmadığından programdan çıkarılabilir.

9- Konuların çok yoğun olmasından dolayı zamanlamada problem yaşanıyor.

10-Konuların geometri den değil de sayılardan başlaması verimi artıracaktır.

11- Paralarımız konusunun eklenmiş olması matematiğin günlük hayata aktarılması açısından iyi olmuş. Konuların doğal sayılarla başlayıp dört işlem becerisiyle devam etmesi, tekrar aynı konuya dönülmemesi bütünlük sağlamıştır. Matematik dersinin ders saatinin artırılması düşünülebilir.

12-Programdaki konular, kazanımlar ve öğrencilerin yaş durumları göz önünde bulundurularak matematik dolapları hazırlanarak okullara gönderilmelidir.

13- Rakamların yazımına fazla zaman ayrılmalı.

14- Kitaplarda bu kazanımları destekleyici, görsellerle zenginleştirilmiş konu anlatımlarının, alıştırmaların ve etkinlerin yer alması ile pekiştirici nitelikte olması daha iyi olacaktır.

15- Kitaplarda bu kazanımları destekleyici, görsellerle zenginleştirilmiş

16- Tek ve çift doğal sayıların eklenmesi iyi olmuştur.

17-4. sınıfta yeni müfredatta konuların sayılarla başlaması olumlu bulunmaktadır.

E- SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1-Sosyal Bilgiler Dersi Coğrafyadan ayrılması gerekiyor. Öğrencilerin daha çok ilgisini çekiyor. Coğrafya konularını ayırt etmeleri daha olumlu oluyor.

2- Milli mücadele konusunda yerel kahramanlara yer verilmelidir.

3- Atatürkçülük konularına müfredatta daha yoğun şekilde yer verilmelidir.

ORTAOKUL ÖĞRETİM PROGRAMLARI

A-TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1-Taslak programda, Türkçe Dersi Öğretim Programının temel amaçları bütüncül bir şekilde ifade edilmiştir.

2-Kazanımların sınıf seviyesine göre sarmal bir şekilde yapılandırılması, programın uygulayıcısı olan öğretmenlere yol gösterici olacaktır.

3-Taslak program, öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşımla hazırlanmıştır.

4-Okuma ve yazma kazanımlarında anlam kurma boyutunun detaylandırılması daha anlamlı ve faydalı olmuştur.

5-Taslak programın, temel beceriler bölümünde Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinden ilk kez bahsedilmektedir. Bu yeterliliklerin kapsamı ve amacı daha detaylı açıklanmalıdır.

6-Temel becerilerden dinleme ve konuşma becerisi "Sözlü İletişim" öğrenme alanı içerisinde birleştirilmiştir. Her temel becerinin öğrenme süreci farklı şekilleneceği ve bireysel farklılıklar dikkate alındığında bu iki becerinin ayrılması bu süreci daha kolaylaştıracaktır.

7-Genel amaçlar doğrultusunda dört temel beceri (dinleme, konuşma, okuma, yazma) ayrı ayrı değerlendirilmelidir.

8-Yazma becerisinin süreç odaklı bir yaklaşımla ele alınmasının sağlanması için aşama aşama açık uçlu sorularla sonuç izlenmelidir.

9-Programda, beceriler ve kullanılabilecek ölçme araçları ve tekniklerine ilişkin açıklayıcı tablo öğretmenler açısından yol gösterici olacaktır. Ancak imkanlar çerçevesinde ölçme ve değerlendirme uzmanlarından dönüt alarak farklı araç ve teknikler de eklenebilir.

10-Öğrenme alanları üç başlıkta düzenlenmiştir. Ancak "Sözlü İletişim" sadece konuşma becerisini kapsamaktadır. Dinleme becerisinin ayrı olarak ele alınmasının öğretim sürecini daha netleştireceği düşünülmektedir. Öğrenme alanlarının yapılandırılması gözden geçirilmelidir.

11-Yazma becerisinde, "Süreç Temelli Yazma Modeli" esas alınmıştır. Ancak bu sürecin nasıl gerçekleştirileceği örnek bir uygulama ile daha detaylı açıklanmalıdır.

12-5. ve 6. Sınıflarda bilgilendirici metinler daha az olmalı, 8. Sınıflarda bu tür metinlere daha çok yer verilmelidir. Çünkü soyut kavrama düzeyi gelişmemiş öğrencilerin bu metinleri kavramada zorlandıkları bir vakıadır.

13-Programın bir bölümünde serbest okuma metinleri ifadesi geçmektedir. Ancak bu metinlerin nerede olacağı, nasıl kullanılacağı ve kaç tane olması gerektiğine dair bilgi bulunmamaktadır. Bu önemli bir eksikliktir.

14-Özetlemeye ihtiyaç duyulan metinlerde, özet kısımların öğrencileri bilgilendirme amaçlı mı, veya işlenecek metnin tamamlayıcı bir parçası/bölümü mü olacak? belirsizliği giderilmelidir.

15-Programda, örnek bir metin işleme sürecine yer verilmesi hem kitap yazarları hem de öğretmenler açısından faydalı olabilir. Programda metinlerin nasıl işleneceği belirsizdir.

16-Taslak programda, 2005 ve 2015 programlarından farklı olarak "Dil bilgisi ile ilgili kazanımlar, sınıf seviyesine uygun şekilde öğrenme alanları içerisine 5. sınıftan 8. sınıfa kadar aşamalı olarak dağıtılmıştır." ifadesi yer almaktadır. Fakat sınıf düzeyinde verilen kazanımlara bakılınca ise hâlâ ilkokul düzeyinde dil bilgisi konularının yer aldığı görülmektedir. Bu iki farklı durumun bir karmaşıklık yarattığı düşünülmektedir. Programa son hali verilirken yukarıda belirtilen ifade ve ilgili kazanımlar gözden geçirilerek bu karmaşıklık giderilmelidir. Ayrıca ortaokula sağlayacağı hazırlık ve temel bakımından, dilbilgisi konularının ilkokullarda devam ettirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca programda geçen "Dil bilgisi konuları sezdirilerek öğretilecek." İfadesi genel ifade olduğu için ne kadar sezdirileceği belli olmamaktadır. Bu sezdirmenin sınırı belirlenmelidir.

17-Taslak programa bakılınca ilk okuma yazma sürecine ilişkin 2015 programından çok fazla farklılık içermediği görülmektedir. Taslakta kelime öğretimine ilişkin açık heceye öncelik verilmesinin dil yapımıza daha uygun olduğu ve öğrencilerin bu şekilde daha kolay öğrenecekleri ifade edilebilir. 2015 programı ve öğretmenlerin deneyimleri doğrultusunda taslakta öğrencileri en çok zorlayacak durumlardan birinin de "l" ve "n" seslerinin aynı grup içerisinde yer almasının olduğu ifade edilebilir. Çünkü bu yıl birinci sınıfta görev yapan öğretmenler, ağızdan çıkış olarak birbirine benzeyen bu seslerin, özellikle söyleyiş ve okuma bakımından öğrenciler tarafından karıştırıldıklarını belirtmişlerdir. Bu husus dikkate alınmalıdır.

18-Öğrencilerin hazırlıklı konuşma yapmasına, topluluk önünde konuşmasına değinilmiştir fakat bu kazanımın okullarda en azında "konuşma kürsüsü" adabı kazandırılarak ya da video kaydı şeklinde bireysel veri yüklemelerini elektronik ortama kaydederek daha somut hale getirilebilir.

19-Taslak müfredattaki Türkçe kazanımlarında geçmiş yıllara oranla dil

bilgisi kazanımlarından ziyade okuma, anlama ile ilgili kazanımlara daha çok ağırlık verilmesi isabetli bir karar olmuştur. Günümüz şartları ve PİSA sonuçları dikkate alındığında okuma ve okuduğunu anlama kazanımının önemi daha iyi anlaşılmaktadır. Çıkarılan kişisel gelişim ve okuma kültürü temaları öğrenciler için önemli niteliktedir ve tekrar eklenmelidir. En büyük eksikliğimiz okumak iken okumanın önemini vurgulayan bu temanın çıkarılması öğrenciler için kayıp olacaktır.

20- Türkçe müfredatından ve eğitim uzmanlarının görüşlerinden derlenen bilgilere göre, 21. yüzyıl becerileri yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, yansıtıcı düşünme, dijital yetkinlik, estetik duyarlılık içerecek şekilde yeniden yapılandırılmıştır. Program ayrıca medya okuryazarlığını da ön plana çıkaran bir anlayışla güncellenmiştir. Programda yer alan dijital içeriklerde, "içindekiler" ve "sözlük" bölümlerini kullanabilme, çoklu medya kaynaklarının güvenilirliğini sorgulama, yazdıklarını çoklu medya kaynaklarını kullanarak paylaşma, bir eserin yazılı metni ile medyadaki sunumunu karşılaştırma ve çoklu medya kaynaklarındaki mesajları anlama ve değerlendirme gibi kazanımlar aynı zamanda bilinçli bir medya okuryazarı olmayı gerektiren beceriler arasında sıralanmıştır.

21-Türkçe dersi müfredatında okuduğunu anlama becerisini geliştirmeye yönelik kazanım ve açıklamalar, PISA ve PIRLS gibi uluslararası sınavlarda ölçülen becerileri yansıtacak şekilde yapılandırıldığı görülmektedir. Buna göre, Türkçe derslerinde öğrencilerin metin içerisinde açıkça verilen bilgiler doğrultusunda bilgiyi bulma, bilgileri sıralama ve gruplandırma gibi basit düzeyde işlemler dışında, eleştirel düşünme, soyut düşünme, analitik düşünme, elde edilen bilgiler ile gerçek hayat arasında ilişkiler kurabilme gibi daha üst seviyedeki becerilerin gelişmesine de olanak sağlanmıştır.

22-Ek ve kökü ayıt eder, aralarında ilişki kurar. 5. Sınıf düzeyi için ağır bir kazanımdır. Eki ile kök arasında ilişki kuracak ama eklerle 6. Sınıfta tanışacak olan öğrenci bunu nasıl gerçekleştirecek. Kazanımın gerçekleşmesi mümkün görülmemektedir.

23-5 ve 6.sınıflarda 6 saat, 7 ve 8.sınıflarda 5 saat olan Türkçe dersinde 52 metin fazladır. Her dil becerisine ait çalışma metin yetiştirme kaygısı ve dil bilgisi kazanımları arasında yetmemektedir. Metin sayısı azaltılıp öğrencinin aktif olacağı etkinliklerin yapılmasına zaman verilmelidir.

24-Yazma kazanımları içinde yer alan " de ve ki bağlaçları ile sayıları doğru yazar." kazanımın içerisine Mi edatının kullanımı da eklenmelidir.

25-Atatürk ile ilgili konuların sadece Atatürk Teması içerisinde değil, diğer temalar içerisine dağıtılarak verilmesi daha doğru bir yaklaşım olacaktır.

B- MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1-M.5.2.2.3 ve M.5.2.2.4 kazanımlarına dörtgenlerden "yamuk" eklenmeli

2-M.6.1.3.4, M.6.1.3.5 kazanımlar (tamsayılarla toplama çıkarma) işlemleri 6. Sınıfta olmalı, 7. Sınıfta verilen çarpma ve bölme işlemleri de 6. sınıfta verilmelidir.

3-"Terimler ve Semboller" tüm dersleri kapsayacak ortak semboller olarak verilmelidir.

C-FEN BİLİMLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1-Hem 7.sınıf hem de 8.sınıf düzeyinde DNA konusuna yer verilmiştir. Ayrıca DNA nın onarımı ile ilgili kazanımın alt maddesinde Prof. Dr. Aziz SANCAR a vurgu yapılması uygun olacaktır.

2-8.sınıfta mutasyon, modifikasyon ve adaptasyon konularının devamında evrim teorisine de yer verilmelidir. Evrim teorisi ile ilgili görüşler sunulurken Müslüman Türk bilim insanlarının Evrim teorisi ile ilgili görüşlerine de yer verilmelidir. Evrimin bir teori olduğu ve antitezleri ile birlikte verilmesi gerekmektedir. PİSA ve TIMSS sınavlarında evrim teorisi ile ilgili sorular sorulmakta, bu konunun temeli ise 8.sınıfta atılmaktadır. Öğrenciler sonraki hayatlarında, hayatın herhangi bir döneminde evrim teorisi ile karşılaşabilirler. Bu nedenle teori tüm antitezleri ile birlikte müfredatta yer almalıdır.

F.5.1.2.1. Ay'ın özelliklerini açıklar.

F.5.1.2.2. Ay'da canlıların yaşayabileceğine yönelik ürettiği fikirleri tartışır.

3-Bu kazanımlar ve alt kazanımları F.6.1.1. Başlığı altında izlenmelidir. Böylelikle devamında gelecek olan F.6.1.2 kazanımlarına alt yapı teşkil edecektir. 5.sınıf kazanımlarından çıkarılarak 6.sınıf kazanımlarına eklenmelidir.

F.5.2.1. Canlıları Tanıyalım

Önerilen Süre: 12 ders saati

Konu/Kavramlar: Canlıların benzerlik ve farklılıkları, mikroskobik canlılar, mantarlar, bitkiler, hayvanlar, mikroskop, hijyen, güvenlik tedbirleri

Mikroskop yardımı ile mikroskobik canlıların varlığını gözlemler.

a. Mikroskopun parçalarına değinilmez.

c. Mikroskobik canlıları gözlemlerken güvenlik ve hijyenle ilgili gerekli tedbirler alınır. (Düzeltme: c yerine b yazılmalı)

Canlılara örnekler vererek benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırır.

Canlıların sınıflandırılmasında sistematik terimlerin (âlem, cins, tür vb.) kullanımından kaçınılır.

Mikroskobik canlılar (bakteriler, amip, öglena ve paramesyum) ve şapkalı mantarlara örnekler verilir, ancak yapısal ayrıntısına girilmez.

Zehirli mantarların yenilmemesi konusunda uyarı yapılır.

4-Öneri:F.5.2.1.1 ve F.5.2.1.2 kazanımlarının yerlerinin değiştirilmesini önerilmektedir. F.5.2.1.2 kazanımının öncelikli olarak verilmesi gerektiğini düşünülmektedir. Öğrenci önce canlıları tanımalı ve sınıflandırmalıdır. Mikroskobik canlıyı öğrendikten sonra mikroskobik canlıyla ilgili mikroskopta gözlem yapması daha uygun olur.

F.5.3.1. Kuvvetin Ölçülmesi

Önerilen Süre: 6 ders saati

Konu/Kavramlar: Kuvvetin büyüklüğünün ölçülmesi, kuvvet birimi.

Kuvvetin büyüklüğünü dinamometre ile ölçer.

Kuvvet birimi olarak Newton (N) kullanılır.

Öğrencilerin dinamometredeki değeri okumasına yönelik deneyler yapılır.

5-Öneri: Öğretmenler bu kazanım için verilen süreyi fazla bulacaklardır. Ancak sınıf uygulamasında sadece dinamometreyi gösterip, kuvvetin büyüklüğünü dinamometre ile ölçeriz demek değildir bu kazanım. Her öğrencinin eline dinamometre alarak ölçüm yapması ve dinamometredeki değeri okuması istenildiği için süre 6 saat verilmiştir. Öyleyse sınırlandırmalara " Öğrencilerin dinamometredeki değeri okumasına yönelik deneyler yapılır." ya da daha uygun bir ifade eklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

-F.5.4.1. Maddenin Hâl Değişimi

Önerilen Süre: 6 ders saati

Konu/Kavramlar: Erime, donma, kaynama, yoğunlaşma, buharlaşma, süblimleşme, kırağılaşma.

Maddelerin ısı etkisiyle hâl değiştirebileceğine yönelik yaptığı deneylerden elde ettiği verilere dayalı çıkarımlarda bulunur.

Sıvıların her sıcaklıkta buharlaştığı; fakat belirli sıcaklıkta kaynadığı belirtilerek buharlaşma ve kaynama arasındaki temel fark açıklanır. Süblimleşme olayına değinilir.

Maddenin Ayırt Edici Özellikleri

Önerilen Süre: 6 ders saati

Konu/Kavramlar: Erime ve donma noktası, kaynama noktası.

Yaptığı deneyler sonucunda saf maddelerin erime, donma, kaynama noktalarını belirler.

Erime, donma, kaynama noktalarının ayırt edici özellikler olduğu vurgulanır.

6-Süblimleşme olayına değinilir. (Bu sınırlandırmanın F.5.4.1.1. kazanımı altına yazılması gerekir, süblimleşme bir hal değişimi olayıdır.)

F.5.6.1. Biyoçeşitlilik

Önerilen Süre: 6 ders saati

Konu / Kavramlar: Biyoçeşitlilik, doğal yaşam, nesli tükenen canlılar

F.5.6.1.2. Biyoçeşitliliği tehdit eden faktörleri, araştırma verilerine dayalı olarak tartışır.

Biyolojik çeşitliliği tehdit eden faktörlerden erozyon, anız yakma, zirai ilaç kullanımı, sulak alanların kurutulması faktörlerine değinilir.

7-Öneri: Biyolojik çeşitliliği tehdit eden faktörlerin sayısı oldukça fazla. Sınırlandırma ile hangi faktörlere değinileceği belirtilmelidir. Ayrıca öğretim programının hiçbir konusunda erozyon ile ilgili kazanım yok. Erozyon ya bu kazanımın altına ya da F.5.6.2.2. kazanımın altına eklenmelidir.F.5.6.2.2. Yakın çevresindeki veya ülkemizdeki bir çevre sorununun çözümüne ilişkin öneriler sunar. Erozyonun bir çevre sorunu olduğu belirtilir.

F.5.6.1.1. Biyoçeşitliliğin doğal yaşam için önemini sorgular.

Ülkemizde ve Dünya,da nesli tükenen ya da tükenme tehlikesi ile karşı karşıya olan bitki ve hayvanlara örnekler verir.

F.5.6.1.2. Biyoçeşitliliği tehdit eden faktörleri, araştırma verilerine dayalı olarak tartışır.

8-Bu kazanımların F.5.6.2 olarak ele alınan İnsna ve Çevre İlişkisinden sonra verilmesi daha uygun olacaktır. Çevre sorunlarının farkında olan bir birey kazanım " F.5.6.1.2. Biyoçeşitliliği tehdit eden faktörleri, araştırma verilerine dayalı olarak tartışır." daha iyi algılayacaktır.

F.6.2.1. Destek ve Hareket Sistemi

Önerilen Süre: 4 ders saati

Konu/Kavramlar: Kıkırdak, kemik ve kemik çeşitleri, eklem ve eklem çeşitleri, kaslar ve kas çeşitleri

Destek ve hareket sistemine ait yapıları örneklerle açıklar.

Kemiklerin yapısına girilmeksizin kemik çeşitleri kısa, uzun, düzensiz ve yassı olarak verilir. - El parmak kemikleri ..... örnek olarak verilir.

- Ayak parmak kemikleri ..... örnek olarak verilir.

Eklem çeşitleri ayrıntılara girilmeksizin verilir.

-Çene eklemi ..... örnek olarak verilir.

Kas çeşitlerinin çalışma prensipleri (istemli - istemsiz) ve yorulma durumları çerçevesinde verilerek ayrıntılı yapısına girilmez.

9-Öneri-1: Kemik çeşitleri ve eklem çeşitleriyle ilgili birçok tartışma var. Örneğin El parmak kemikleri kısa kemik mi uzun kemik mi? Ya da çene eklemi oynar eklem mi yarı oynar eklem mi? Bu konuda uzmanlardan görüş alınarak sınırlamaların altına ek sınırlandırma ile bu spesifik durumlar belirtilmelidir. Çünkü her sene ders kitaplarında bu bilgiler farklı şekilde gelmekte bir yıl uzun kemik diye öğretilen ertesi yıl, kısa kemik diye öğretiliyor. Bu bilgi netleştirilip ders kitabı yazarının inisiyatifinden çıkartılmalıdır.

Öneri-2: Kemiklerin sınıflandırılması konusunda 4'lü sınıflandırmanın daha doğru olduğu düşünülmektedir. Üst kademelerdeki Anatomi kitapların-

da genelde kemik çeşitleri kısa, uzun, düzensiz ve yassı kemik olarak veriliyor.

F.6.4.2.1. Yoğunluğu tanımlar.

F.6.4.2.2. Tasarladığı deneyler sonucunda çeşitli maddelerin yoğunluklarını hesaplar.

F.6.4.2.3. Birbiri içinde çözünmeyen sıvıların yoğunluklarını deney yaparak karşılaştırır.

F.6.4.2.4. Suyun katı ve sıvı hâllerine ait yoğunlukları karşılaştırarak bu durumun canlılar için önemini tartışır.

10-Kazanımlar ünite kazanımlarıyla alakalı olmamakla birlikte maddenin ayırt edicilik başlığı altında incelenmelidir. Ünite itibariyle madde ve ısı konusu ile örtüşmemektedir. 7.sınıf madde ve yapısında karışımlardan önce verilebilir. 'maddenin ayırtedici özellikleri başlığı altında toplanabilir.

F.6.6.2. Duyu Organları

Önerilen Süre: 4 ders saati

Konu / Kavramlar: Duyu organları, duyu organlarının yapıları, duyu organlarının sağlığı, duyu organları arasındaki ilişki

F.6.6.2.1. Duyu organlarına ait yapıları model üzerinde göstererek açıklar.

a. Duyu organlarının ayrıntılı yapılarına girilmez.

11-b. Göz kusurlarından miyopluk, hipermetropluk, astigmatlık ve şaşılığın sebeplerine değinilmeden, tedavi yöntemlerine kısaca açıklanır. (F.6.6.2.3 kazanımının altına yazılması daha uygun olur, çünkü duyu organlarının kusurları o kazanımda örneklendiriliyor.)

F.6.6.2.2. Koku alma ve tat alma duyuları arasındaki ilişkiyi, tasarladığı bir deneyle gösterir.

F.6.6.2.3. Duyu organlarındaki kusurlara ve bu kusurların giderilmesinde kullanılan teknolojilere örnekler verir.

a. Görme ve duyma engelli bireylerin yaşamlarını kolaylaştıran teknolojiler vurgulanır.

b. Göz kusurlarından miyopluk, hipermetropluk, astigmatlık ve şaşılığın sebeplerine değinilmeden, tedavi yöntemlerine kısaca açıklanır.

F.6.6.3. Sistemlerin Sağlığı

Önerilen Süre: 4 ders saati

Konu/Kavramlar: Cücelik, devlik, şeker, guatr, duyu organı hastalıkları, kemik kırılmaları, romatizma, ishal,ülser, kanser, sarılık, anemi, zatürre, grip, böbrek taşı, böbrek yetmezliği, diyaliz, alkol, sigara, organ bağışı, ilkyardım

F.6.6.3.1. Sistemlerin sağlığı için yapılması gerekenleri araştırma verilerine dayalı olarak tartışır.

a. Sistem hastalıklarından Türkiye'de en sık rastlanan hastalıklara değinilir.

a. Türkiye'de en sık rastlanan hastalıkların hangi sistemlerle ilişkili olduğuna değinilir, hastalıkların nasıl meydana geldiğine değinilmez.

12-Öneri: Yukarıda hastalıkların anlatılması sistemlerde verilen kazanımları dikkate alırsak öğrencilerin kavraması çok zordur. Bu haliyle 4 saat sürede bu hastalıklara değinilmesi imkânsızdır. öneri: a. Sistem hastalıklarından Türkiye'de en sık rastlanan hastalıklara değinilir. Sınırlandırılmasının a. Türkiye'de en sık rastlanan hastalıkların hangi sistemlerle ilişkili olduğuna değinilir, hastalıkların nasıl meydana geldiğine değinilmez. Sınırlama bu hale getirilirse 4 saatlik süre yetecektir.

Guatr: Öncelikle guatr hastalığının çok fazla çeşidi vardır. Bu hastalığa bazen tiroksin hormonunun az salgılanması bazen de tirksin hormonun çok salgılanması sebep olabilir.

F.6.6.1.2. İç salgı bezlerinin vücut için önemini fark eder.

a. İç salgı bezlerinin yapılarına girilmez.

b. Büyüme hormonu, adrenalin ve insülin hormonuna değinilir. Kazanımındaki sınırlamalara göre tiroksin hormonundan bahsedilmemektedir. Tiroksin hormonundan bahsetmeden guatr hastalığına bahsetmek çok havada kalır. Tiroid bezinin büyümesiyle meydana gelen hastalıktır denildiğinde öğrenci bu bez neden büyüyor derse tiroksin hormonunu açıklamaya katmamız gerekir. Bu sebeple bu hastalıktan bahsedilecek ise tiroksin hormonundan da bahsedilmelidir. Tiroksinden bahsedilmeyecek ise guatr hastalığından da bahsetmemek gerekir.

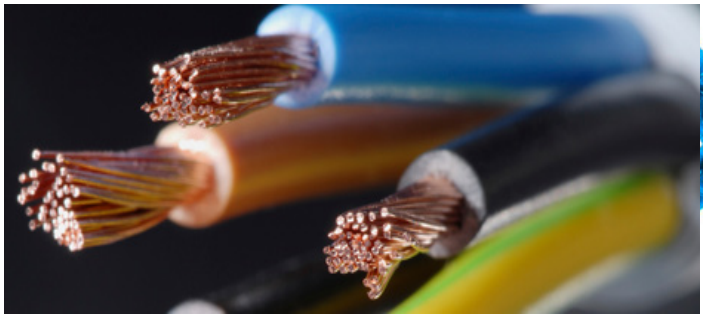

Kemik kırıklıkları: Kemik kırıklarının iyileşmesinde "kemik zarı" görev alır. Yani kemik kırıklarından bahsederken kemik zarından da bahsetmek gerekir. Ancak F.6.2.1.1. Destek ve hareket sistemine ait yapıları örneklerle açıklar.

a. Kemiklerin yapısına girilmeksizin kemik çeşitleri kısa, uzun ve yassı olarak verilir kazanımında kemiklerin yapısına girilmez demektedir, bu da demek oluyor ki kemik zarını anlatmayacağız... Kemik zarını anlatmadan kemik kırıklarının nasıl onarıldığını anlatmak öğrencide bazı bilgilerin askıda kalmasına sebep olabilir.

Zatürre: Zatürreye sebep olan virüs veya bakteriler, vücuda girdiğinde alveollerin etrafına yerleşerek bölgede iltihaplanmaya sebep olur. Ancak F.6.2.4.1. Solunum sistemini oluşturan yapı ve organların görevlerini modeller kullanarak açıklar.

13-a. Alveol ve bronşçuklardan bahsedilmez. Kazanımına göre alveollerden bahsetmek gerekir. Kanser: Kanser hastalığını anlatırken hücre ve mitoz bölünmeden bahsetmek gerekir ancak biz hücre ve mitoz bölünmeyi 7. Sınıf kazanımlarında anlatılacaktır. Bu sebeple kanseri 6. Sınıf öğrencisine anlatmak çok zor olacaktır.

F.6.7.1. İletken ve Yalıtkan Maddeler

Önerilen Süre: 4 ders saati

Konu/Kavramlar: İletken maddeler, yalıtkan maddeler, iletken ve yalıtkan maddelerin kullanım alanları.

F.6.7.1.1. Tasarladığı elektrik devresini kullanarak maddeleri, elektriği iletme durumlarına göre sınıflandırır.

Yalıtkan maddelerin elektrik iletkenliği kötü olan maddeler olduğu belirtilir.

14-Öneri: Yalıtkan madde denilince elektriği iletmeyen madde tanımı yapılmakta genellikle, bu bir kavram yanılgısı yaratmaktadır. Bu kavram yanılgısının önüne geçmek için böyle bir sınırlandırmanın eklenmesinin iyi olacağı düşünülmektedir.

F.7.2.1. Hücre

Önerilen Süre: 6 ders saati

Konu/ Kavramlar: Hücre, bitki ve hayvan hücresi arasındaki benzerlik ve farklılıklar, dokular, hücre-dokuorgan-sistem-organizma ilişkisi, DNA, gen, kromozom, nükleotid

F.7.2.1.1. Hayvan ve bitki hücrelerini, temel kısımları ve görevleri açısından karşılaştırır.

a. Hücrenin temel kısımları için sadece hücre zarı, sitoplazma ve çekirdek verilir.

b. Hücre organellerinin ayrıntılı yapıları verilmeden sadece isim ve görevlerine değinilir.

c. DNA, gen ve kromozom kavramları arasındaki ilişkiden bahsedilir.

15- Bu sınırlandırmanın kaldırılması gerekir. Eğer kaldırılmayacaksa bu sınırlandırma F.7.2.1.2 kazanımının altına yazılması gerekir. Çünkü bu kavramlar bir sonraki kazanımda öğretilecek. Ki kazanım da tam olarak bu sınırlandırmayı ifade ediyor. Dolayısı ile bu sınırlandırmanın yazılmasına gerek yoktur

F.7.2.1.2. Nükleotid, gen, DNA ve kromozom kavramlarını açıklayarak bu kavramlar arasında ilişki kurar.

a. Bazların isimleri verilirken pürin ve pirimidin ayrımına girilmez.

F.7.2.1.3. DNA'nın yapısını model üzerinde gösterir.

a. Hidrojen, glikozit, ester, fosfodiester bağlarına girilmez.

b. DNA'daki hataların onarılıp onarılmadığı belirtilir.

c. DNA'daki nükleotid hesaplamaları verilmez.

16-Ayrıca aynı kazanımların 8. Sınıfta da yer aldığı görülmektedir.

F.8.2.1. DNA ve Genetik Kod

Önerilen Süre: 4 ders saati

Konu/Kavramlar: DNA'nın yapısı, DNA'nın kendini eşlemesi, nükleotid, gen, kromozom

F.8.2.1.1. Nükleotid, gen, DNA ve kromozom kavramlarını açıklayarak bu kavramlar arasında ilişki kurar.

a. Bazların isimleri verilirken pürin ve pirimidin ayrımına girilmez.

F.8.2.1.2. DNA'nın yapısını model üzerinde gösterir.

a. Hidrojen, glikozit, ester, fosfodiester bağlarına girilmez.

b. DNA'daki hataların onarılıp onarılmadığı belirtilir.

c. DNA'daki nükleotid hesaplamaları verilmez.

F.7.3.2. Kuvvet, İş ve Enerji İlişkisi

Önerilen Süre: 5 ders saati

Konu/Kavramlar: Fiziksel iş, kinetik enerji, çekim potansiyel enerjisi, esneklik potansiyel enerjisi. F.7.3.2.1. Fiziksel anlamda yapılan işin, uygulanan kuvvet ve alınan yolla ilişkili olduğunu açıklar.

a. İşin birimi joule olarak verilir.

b. Fiziksel anlamda iş hesaplamaları yapılır.

17-Öneri: Bu kazanıma yapılacak ufak bir ekleme ile fiziksel anlamda işin hesaplanıp, hesaplanmayacağı belirtilmelidir. Kazanım bu haliyle iki türlü de yorumlanabilir yani sadece ilişkileri belirtilip hesaplamalara girilmeyebilir de, uygulanan kuvvet ve alınan yolla ilişkilidir denilerek İş = KuvvetxYol ifadesi kullanılarak iş hesaplaması da yapılabilir. Ders kitabı hazırlayanları sınırlandırmak ve hesaplamalar yapılır ya da yapılmaz diye eklenme yapılmalıdır. Çünkü 8. Sınıf basit makineler konusunun temelini yük ve kuvvetin yaptığı işlerin eşit olduğu bilgisine dayandığını bilinmektedir. Basit makinelerde işten kazanç yoktur derken yükün ve kuvvetin yaptığı işleri hesaplayıp bu bilginin doğruluğunu ispatlamak gerekir.

F.7.3.2.2. Enerjiyi iş kavramı ile ilişkilendirerek, kinetik ve potansiyel enerji olarak sınıflandırır. a. Potansiyel enerji, çekim potansiyel enerjisi ve esneklik potansiyel enerjisi şeklinde sınıflandırılır fakat matematiksel bağıntılara girilmez.

b. Kinetik enerji ile ilgili matematiksel bağıntılara girilmez.

18-Öneri: Potansiyel enerji ile ilgili matematiksel bağlantılara girilmez sınırlandırması koyulmuş, öğretim programını inceleyen kişi " Kinetik enerji için bir sınırlandırma koyulmamış, öyleyse matematiksel bağıntılara girilebilir." çıkarımında bulunabilir. Bunun önüne geçmek için kinetik enerji için de bir sınırlandırma eklenmelidir.

F.7.3.4. Enerji Mühendisliği

Önerilen Süre: 3 ders saati

Konu/Kavramlar: Enerji mühendisliği F.7.3.4.1. Enerji mühendisliğini açıklar.

F.7.3.4.2. Enerji mühendisliği uygulamaları kapsamında oluşturulan ikilemlerle bu uygulamaların insanlık için yararlı ve zararlı yönlerini tartışır.

F.7.3.4.3. Gelecekteki enerji mühendisliği uygulamalarının neler olabileceği hakkında tahminde bulunur.

19-Fen Bilimleri Öğretim Programının kazanımları ile ilgili öğretmenlerin önemli bir kısmı bilgi sahibi olamayabilir. Bu sebeple bu öğretim programının uygulanmasında mutlaka öğretmen kılavuz kitabı gerekmektedir. Özellikle mühendislik ile ilgili kazanımlar konusunda detaylı etkinliklerin olduğu, alternatif etkinliklerin olduğu bir Öğretmen Kılavuz Kitabı mutlaka verilmelidir.

F.7.4.2. Saf Maddeler Önerilen Süre: 4 ders saati

Konu/Kavramlar: Element, elementlerin sembolleri, bileşik, bileşik formülleri

F.7.4.2.1. Saf maddeleri, element ve bileşik olarak sınıflandırarak örnekler verir.

F.7.4.2.2. Yaygın elementlerin isimlerini, sembollerini ve bazı kullanım alanlarını ifade eder.

a. İlk 18 elementin isimleri, sembolleri ve bazı kullanım alanlarını ifade eder.

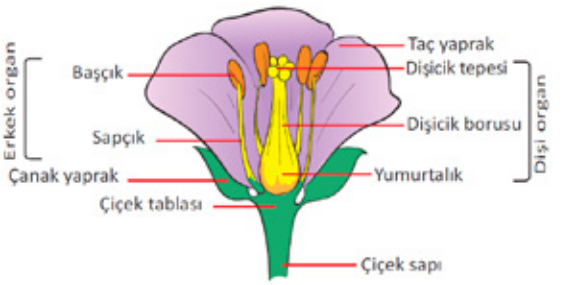
b. Altın, gümüş, bakır, çinko, civa, demir elementleri üzerinde durulur.

20-Öneri: "a. İlk 18 elementin isimleri, sembolleri ve bazı kullanım alanlarını ifade eder." sınırlandırması F.7.4.2.3 kazanımına yazılmış, F.7.4.2.2 kazanımına yazılması daha uygun olur. Çünkü elementlerin kullanım alanları bu kazanımda verilmektedir.

F.7.4.2.3. Yaygın bileşiklerin formüllerini, isimlerini ve bazı kullanım alanlarını ifade eder.

a. İlk 18 elementin isimleri, sembolleri ve bazı kullanım alanlarını ifade eder. (Bir önceki kazanıma dahil edilirse buradan silinmelidir.) Sodyum klorür, amonyak, su,karbondioksit, kalsiyum oksit, kalsiyum karbonat, hidroklorik asit, nitrik asit, sülfirik sülfürik asit ve asetik asit bileşenleri üzerinde durulur.

21-Öneri: Bu kazanıma "nitrik asit" de eklenmelidir. Çünkü 8. Sınıfta asit yağmurlarından bahsederken nitrik asitten bahsedilmektedir. 7. Sınıfta çocuğun bu asidin ismini ve formülünü öğrenmesinde yarar vardır.

F.7.6.3. Bitki ve Hayvanlarda Üreme, Büyüme ve Gelişme

Önerilen Süre: 10 ders saati

Konu/Kavramlar: Eşeysiz üreme (vejetatif üreme, bölünme, tomurcuklanma ve rejenerasyon), eşeyli üreme, büyüme ve gelişme

F.7.6.3.1. Bitki ve hayvanlardaki üreme çeşitlerini karşılaştırır.

a. Eşeyli üreme türlerine girilmez fakat eşeysiz üreme türlerine örnek verilerek değinilir.

a. Eşeyli üreme türlerine girilmez.

b. Eşeysiz üreme türlerine ilkel ve tek hücreli canlılardan da örnek verilerek değinilir.

22-Öneri: Eşeysiz üreyen ilkel canlılar ve tek hücreli canlılar da var. Fakat kazanımda Bitki ve Hayvanlardaki üreme çeşitleri karşılaştırılır denilmiş. Böyle olunca örneğin amipteki eşeysiz üremeyi(bölünerek üremeyi) bu kazanım altında vermek uygun olmaz.

ÖNERİ1: Kazanımı değiştirmek- F.7.6.3.1. Bitki, hayvan ve bazı ilkel canlılardaki üreme çeşitlerini karşılaştırır.

ÖNERİ 2: Sınırlandırmayı değiştirmek:

a. Eşeyli üreme türlerine girilmez.

b. Eşeysiz üreme türlerine ilkel ve tek hücreli canlılardan da örnek verilerek değinilir.

F.7.7.1. Ampullerin Bağlanma Şekilleri

Önerilen Süre: 8 ders saati

Konu/Kavramlar: Seri bağlama, paralel bağlama, elektrik akımı, gerilim.

F.7.7.1.1. Seri ve paralel bağlı ampullerden oluşan bir devre şeması çizer.

F.7.7.1.2. Ampullerin seri ve paralel bağlandığı durumlardaki parlaklıklarını devre üzerinde gözlemleyerek çıkarımda bulunur.

a. Karışık bağlı devrelerde lamba parlaklığından bahsedilmez.

b. Kısa devreye değinilmez.

c. Devrelerde özdeş ampuller kullanılmalıdır.

23-Öneri: Karışık bağlı devreler kurulup kurulmayacağı kazanım ya da sınırlamalarda bahsedilmemiş. Aynı şekilde kısa devreden de bahsedilmemiş. Karışık devre kurulunca oluşacak lamba parlaklığındaki farklılıklar Ohm yasası kullanılarak açıklanabilir. Ohm yasasına öğretim programında değinilmediği sınırlandırma eklenmelidir. Kısa devre de akımın direnci az olan koldan çok geçeceği ile ilişkilidir bu öğretim programına direnç ölçülmediği için, ohm yasası da kullanmayacaktır. Bu nedenle sınırlandırma da getirilmelidir. Devrelerde özdeş ampuller kullanılmalıdır. sınırlandırılması eklenmelidir. Çünkü özdeş ampul kullanılmayınca lamba parlaklıkları farklı olacaktır, bu da öğrencinin çıkarımda bulunmasını güçleştirecektir.

F.8.1.2. İklim ve Hava Hareketleri

Önerilen Süre: 6 ders saati

Konu/Kavramlar: : İklim, iklim bilim- iklim bilimci, küresel iklim değişiklikleri

F.8.1.2.3. Küresel iklim değişikliklerinin nedenlerini ve olası sonuçlarını tartışır.

a. Sera etkisi, asit yağmurları örneklerle birlikte açıklanır.

24-Öneri: Asit yağmurları ifadesi sınırlamadan kaldırılmalıdır. Çünkü asitin ne olduğu hakkında öğrencilerin bu ünitede bir bilgisi yoktur. Asit ile ilgili bilgi aynı sınıfta 4. Ünitede verilecektir.

F.8.4.4.7. Asit yağmurlarının önlenmesine yönelik çözüm önerileri sunar.

Asit yağmurlarının oluşum sebepleri ve sonuçlarına değinilir.

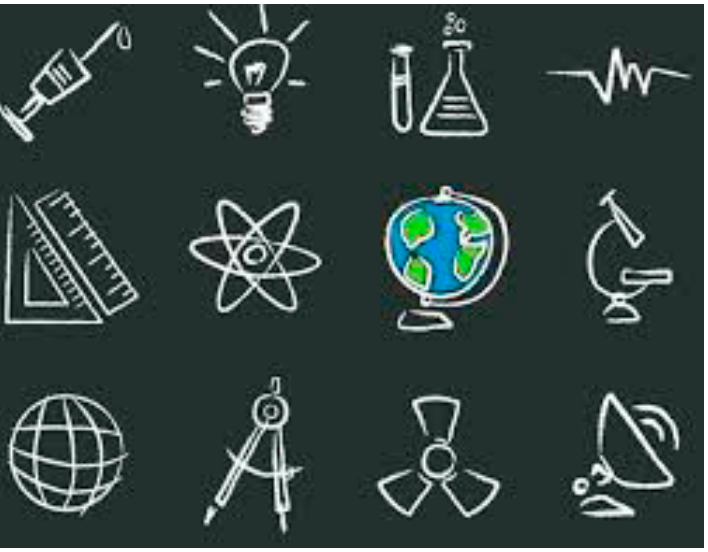
25-Öğrencinin daha sonra öğreneceği bir konunun bu ünitede verilmesi uygun değildir. Küresel iklim değişliği ile ilgili 6. Ünitede benzer kazanımlar var.

F.8.6.3.4. Küresel ısınmanın nedenleri ve canlılar üzerindeki olası etkileri hakkında çıkarımda bulunur.

F.8.6.3.5. Ozon tabakasının incelmesine ve küresel ısınmayı önlemeye yönelik alternatif çözüm önerileri sunar.

26-Küresel ısınmayı öğrenmeden çocuğun küresel iklim değişikliklerinin nedenlerini açıklaması ya da sera etkisini açıklaması sadece ezbere bilgi ile olur. Bu ünitedeki iklim ve hava hareketleri kazanımları öğretim yılının sonuna doğru verilmelidir, ya da 6. Ünitenin sonuna eklenmelidir. Çünkü temel bilgiye sahip olmadan özel bilgiyi vermeye çalışıyor kazanımlar. Ve temel bilgiler 4. ve 6. Üni-

telerde veriliyor. 1. Ünitenin diğer öğrenim alanları ile ilişkisi çok fazladır, ilk ünite olarak verilmesi doğru değildir.

F.8.2.1. DNA ve Genetik Kod

Önerilen Süre: 4 ders saati

Konu/Kavramlar: DNA'nın yapısı, DNA'nın kendini eşlemesi, nükleotid, gen, kromozom

F.8.2.1.1. Nükleotid, gen, DNA ve kromozom kavramlarını açıklayarak bu kavramlar arasında ilişki kurar.

a. Bazların isimleri verilirken pürin ve pirimidin ayrımına girilmez.

F.8.2.1.2. DNA'nın yapısını model üzerinde gösterir.

a. Hidrojen, glikozit, ester, fosfodiester bağlarına girilmez.

b. DNA'daki hataların onarılıp onarılmadığı belirtilir.

c. DNA'daki nükleotid hesaplamaları verilmez.

27-Aynı konu ve kazanımlar 7. sınıfta da verilmiştir. Hangi sınıf düzeyinde verileceğine karar verilmelidir.

F.8.3.1. Basınç Önerilen Süre: 7 ders saati

Konu/Kavramlar: Basınç, katı basıncını etkileyen değişkenler, sıvı basıncını etkileyen değişkenler, basıncın günlük yaşam ve teknolojideki uygulamaları.

F.8.3.1.3. Katı, sıvı ve gazların basınç özelliklerinin günlük yaşam ve teknolojideki uygulamalarına örnekler verir.

a. Sıvı basıncı ile ilgili Pascal prensibinin uygulamalarından örnekler verilir. Pascal prensibi ile ilgili hesaplamalara girilmez.

b. Bilimsel bilgi türü olarak ilke ve prensiplere vurgu yapılır.

28-Öneri: Pascal prensibi ile ilgili hesaplara girilmeyeceği burada da belirtilmelidir. Katı basıncı ve sıvı basıncı ile ilgili matematiksel bağıntılara girilmeyeceği önceki sınırlandırmalarda verilmiş, bu sınırlama buraya eklenmez ise formül verilerek hesaplama yapılması istenilebilir. Bunun önüne geçmek için eklediğim sınırlama programa eklenmelidir.

F.8.4.1. Periyodik Sistem

Önerilen Süre: 4 ders saati

Konu/Kavramlar: Grup, periyot, periyodik sistemin sınıflandırılması

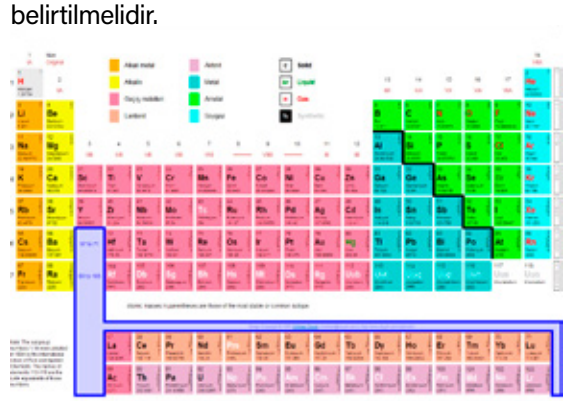
F.8.4.1.1. Periyodik sistemde, grup ve periyotların nasıl oluşturulduğunu açıklar.

Periyodik cetvel okuma becerisi kazadırılır. kazandırılır.

Periyodik sisteme duyulan ihtiyaç ve periyodik sistemin oluşturulma süreci ayrıntıya girilmeden vurgulanır. Elementlerin "elektron-katman ilişkisi" temelinde elektron dağılımını yaparak periyodik cetveldeki yerinin bulunması yapılmaz.

29-Öneri: Periyodik sistemde elektron katman ilişkisinden faydalanılarak elementlerin yerinin bulunmayacağı belirtilmelidir. Çünkü yıllardır periyodik sistemde elementlerin yeri bulunuyordu, öğretmenlerin sahip olduğu bu alışkanlıklarından vazgeçmeleri gerektiği bir sınırlandırma ile belirtilmelidir.

Periyodik cetvel okuma becerisi kazandırılır, sınırlaması daha net açıklanmalıdır. Burada istenilen nedir? Periyodik tabloda yeri gösterilen bir elementin hangi periyot hangi grupta olduğu çıkarımını yapabilmesi isteniyorsa bu net bir şekilde belirtilmelidir.

F.8.4.5. Maddenin Isı ile Etkileşimi

Önerilen Süre: 5 ders saati

Konu/Kavramlar: Isınma ısısının bağlı olduğu faktörler

F.8.4.5.2. Hâl değiştirmek için gerekli ısının maddenin cinsi ve kütlesiyle ilişkili olduğunu deney yaparak keşfeder.

Saf maddelerin hâl değişimi sırasında sıcaklığının sabit kaldığına değinilir.

$Q=m.L_e$ $Q=m.L_d$ $Q=m.L_y$ $Q=m.L_b$ bağıntılarıyla hesaplamalara girilmez.

30-Öneri: Q=m.Le Q=m.Ld Q=m.Ly Q=m.Lb bağıntılarıyla hesaplamalara girilmez. Bu sınırlandırmanın bu kazanıma yazılması gerekir, yoksa hal değiştirmek için gerekli ısı miktarını hesaplamak gerekir gibi bir anlam ders kitabı yazacaklar tarafından çıkarılabilir.

F.8.5.1. Basit Makineler

Önerilen Süre: 10 ders saati

Konu/Kavramlar: Sabit makara, hareketli makara, palanga, kaldıraç, eğik düzlem, çıkrık, basit makinelerin kullanım alanları.

F.8.5.1.1. Basit makinelerin sağladığı avantajları örnekler üzerinden açıklar.

a. Basit makinelerden, sabit makara, hareketli makara, palanga, kaldıraç, eğik düzlem ve çıkrık üzerinde durulur.

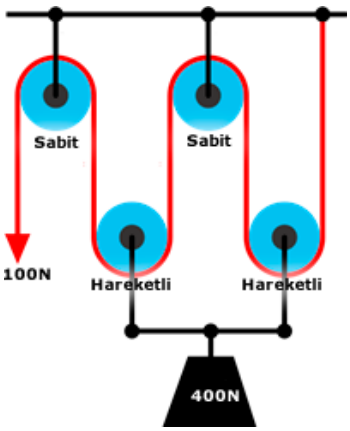
b. Dişli çarklar, vida ve kasnakların da birer basit makine olduğu görsellerle belirtilir, ayrıntıya girilmez.

c. Basit makinelerde işten kazanç olmadığı vurgulanır.

d. Matematiksel bağıntılara girilmez. Ancak kuvvet kazançları oran orantı kullanılarak bulunabilir.

e. Basit makinelerin ideal basit makine olduğu varsayılacak, ağırlık ve sürtünmeler ihmal edilecektir.

31-Öneri: Basit makinelerin avantajlarından bahsederken kuvvet kazancı olup olmadığına değinmek gerekir, bu sebeple de kuvvet kazançları hesaplamak gerekir. Yazılan sınırlama matematiksel bağlantılara girilmez dediği için kuvvet kazancı bulunmaz gibi bir anlam da çıkıyor. Örneğin iki tane kaldıraç verilip hangisinin kuvvet kazancı çok ya da kuvvet kazancı yönünden avantajlıdır? diye sorulduğunda öğrenci kuvvet kolunu yük koluna orantılanarak sonuca ulaşabilir. Bu sebeple sınırlama eklenmelidir.

Makara ve kaldıraçlarda ağırlık ve sürtünme önemlidir. Bu seneki ders kitabında makara ağırlığı dikkate alınmıştı. Bu gibi bir ikilemin oluşmaması için ağırlık ve sürtünmenin ihmal edileceği bir sınırlama ile belirtilmelidir.

F.8.7.1. Elektrik Yükleri ve Elektriklenme

Önerilen Süre: 6 ders saati

Konu/Kavramlar: Elektrik yükleri, elektrik yükleri arasındaki itme ve çekme kuvvetleri, elektriklenme çeşitleri.

F.8.7.1.1. Elektriklenmeyi, bazı doğa olayları ve teknolojideki uygulama örnekleri ile açıklar.

F.8.7.2.1. Cisimleri, sahip oldukları elektrik yükleri bakımından sınıflandırır.

a. Özellikle nötr cismin, yüksüz cisim anlamına gelmediği; nötr cisimlerde pozitif ve negatif yük miktarlarının eşit olduğu vurgusu yapılır. Elektroskobun yük ölçümünde kullanıldığı belirtilir, çalışma prensibine girilmez.

32-Öneri: Bu iki kazanımın sıralaması değişmelidir. Bir cismin sahip olduğu yükü bilmeden teknolojik uygulamadaki örneklerini ancak ezbere verilebilir. Şimşek için buluttan buluta negatif yük geçişi diyeceğiz ama öğrenci negatif yükün ne olduğunu tam 6 ders geçtikten sonra öğrenecektir.

F.8.7.2.1. Elektriklenmeyi, bazı doğa olayları ve teknolojideki uygulama örnekleri ile açıklar.

F.8.7.2.2. Topraklamayı açıklar.

a. Topraklamanın günlük yaşam ve teknolojideki uygulamaları dikkate alınarak can ve mal güvenliği açısından önemine vurgu yapılır.

33-Böyle bir sıralama olur ve konu bütünlüğü daha güzel sağlanmış olur, öğrencilerinde konuyu kavraması kolaylaşır.

D- SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1-Mevcut programdaki 15 temel becerinin 13'ünü aynen içeren yeni programda yalnızca "yaratıcı düşünme becerisi" yer almazken "bilgi teknolojilerini kullanma becerisi" ise dijital okuryazarlık şeklinde yer almıştır. Ayrıca taslak programdaki toplam 22 becerinin bir kısmı da mevcut programın alt becerilerinden oluşmuştur. Mevcut ve taslak programların içerdikleri beceriler açısından kıyaslaması tabloda gösterilmistir.

Beceriler açısından mevcut ve taslak programların kıyaslaması

Beceriler	Taslak program	Mevcut program
1. Araştırma	+	+
2. Değişim ve sürekliliği algılama	+	+
3. Dijital okuryazarlık	+	- (Bilgi teknolojilerini kullanma becerisinin alternatifi)
4. Eleştirel Düşünme	+	+
5. Empati	+	+
6. Finansal okuryazarlık	+	-
7. Girişimcilik	+	+
8. Gözlem	+	+
9. Harita kullanma	+	-
10. İletişim	+	+
11. Kalıp yargı ve önyargıyı fark etme	+	-
12. Kanıt kullanma	+	- (eleştirel düşünme becerisi altında alt beceri idi)
13. Karar verme	+	+
14. Konum analizi	+	-
15. Medya okuryazarlığı	+	-
16. Mekânı algılama	+	+
17. Problem çözme	+	+
18. Sosyal katılım	+	+
19. Tablo, grafik ve diyagram çizme ve yorumlama	+	- (Kısmen mekanı algılama becerisini alt becerisi)
20. Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma	+	+
21. Yenilikçi Düşünme	+	- (Girişimciliğin alt becerisi)
22. Zaman ve kronolojiyi algılama	+	+

2-Taslak öğretim programında sosyal bilgiler öğretimi ile ilgili bir diğer önemli başlık ise değer eğitimidir. Burada ise mevcut programda yer alan 20 değerin çoğunu (14 tanesini) yine içermekle birlikte taslak programın toplamda 27 değerle daha geniş bir değer yelpazesine yer verilmiştir. Bununla birlikte adil olma, duyarlılık, misafirperverlik, sağlıklı olmaya önem verme, sevgi, temizlik değerleri doğrudan taslak programda yer bulamamıştır. Mevcut ve taslak programların içerdikleri beceriler açısından kıyaslaması tabloda gösterilmiştir.

Değerler açısından mevcut ve taslak programların kıyaslaması

Değerler	Taslak program	Mevcut program
1. Aile birliğine önem verme	+	+
2. Bağımsızlık	+	+
3. Barış	+	+
4. Bilimsellik	+	+
5. Çalışkanlık	+	+
6. Dayanışma	+	+
7. Demokratik tutumu benimseme	+	-
8. Doğa sevgisi	+	-
9. Doğal çevreye duyarlılık	+	-
10. Dürüstlük	+	+
11. Estetik	+	+
12. Eşitlik	+	-
13. Etik	+	-
14. Farklılıklara saygı	+	-
15. Hoşgörü	+	+
16. İşbirliği	+	-
17. Kültürel mirasa duyarlılık	+	-
18. Öz kontrol	+	-
19. Özgürlük	+	+
20. Özgüven	+	-
21. Özsaygı	+	-
22. Saygı	+	+
23. Sorumluluk	+	+
24. Tarih bilinci	+	-
25. Tasarruf	+	-
26. Vatanseverlik	+	+
27. Yardımseverlik	+	+

3-Ölçme-değerlendirme yaklaşımları hususunda ise yine mevcut programda yer verilen ayrıntılı açıklamalar ve örnekler taslak programda yer bulamamıştır. Bunun yerine hazır bulunuşluğun belirlenmesi (Tanıma amaçlı değerlendirme), izleme (Biçimlendirme Amaçlı) değerlendirme ve Sonuç/Ürün odaklı değerlendirme olmak üzere ölçme-değerlendirme etkinliklerinin 3 aşamasının kısa açıklamalar yapılarak tanımlanmasıyla yetinilmiştir. Bu açıklamalar genişletilmelidir.

4-Mevcut öğretim programı, öğrenme alanları üzerinden inşa edilmişti ve toplam 9 adet öğrenme alanı içermekteydi. Taslak öğretim programında ise bunların sayısı 7'ye indirilmiş; "Zaman, Süreklilik ve Değişim" öğrenme alanı çıkarılırken, mevcut programda var olan "Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler" ve "Güç, Yönetim ve Toplum" öğrenme alanları yerine "Etkin Vatandaşlık" öğrenme alanı eklenmiştir.

İçerdikleri öğrenme alanları açısından mevcut ve taslak programların kıyaslaması

Öğrenme alanları	Taslak program	Mevcut program
Birey ve Toplum	+	+
Kültür ve Miras	+	+
İnsanlar, Yerler ve Çevreler	+	+
Üretim, Dağıtım ve Tüketim	+	+
Zaman, Süreklilik ve Değişim	-	+
Bilim, Teknoloji ve Toplum	+	+
Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler	-	+
Güç, Yönetim ve Toplum	-	+
Küresel Bağlantılar	+	+
Etkin Vatandaşlık	+	-

5-Mevcut programda toplamda 175 olan kazanım sayısı taslak programda 136 olmuştur. Ders saatinin aynı kalması sebebiyle öğrencilerin aynı sürede daha az kazanımı edinmelerine çalışmak öğretmenleri, her bir kazanıma daha fazla vakit ayırması gibi olumlu bir sonuca yöneltmektedir.

6-Ayrıca taslak programda bazı kazanımların açıklamasının yapılması da olumlu bir nitelik olarak kabul edilebilir. yapılabilecek eleştirilere rağmen; kazanımların aynı zamanda kısa ve öz olması

önceliği göz önüne alındığında açıklamaların yapılması yerinde bulunmuştur.

7-Genel olarak değerlendirildiğinde sadeleştirilmeye çalışılan 2017 taslak öğretim programı, hâlihazırdaki öğretim programından büyük farklılıklar içermemektedir. Bununla birlikte gerçekte olması gerektiği gibi öğretmenin daha fazla araştırmasına, öz değerlendirme yapmasına vesile olabilecek durumdadır.

8-Taslak müfredatta özellikle beşinci sınıf Sosyal Bilgiler konuları azaltılmış ve sekizinci sınıf TC İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde de kazanımların azaltılması yoluna gidilmiştir. Bu durum uygun bulunmamaktadır. Çünkü konuların yarım yamalak bir biçimde öğretilmesi başarıyı düşüreceği gibi dersi de amacından uzaklaştıracaktır. Elbette ki gereksizliği bilimsel çalışmalar sonucu ortaya konmuş konu ve kazanımlar düzenlenmelidir.

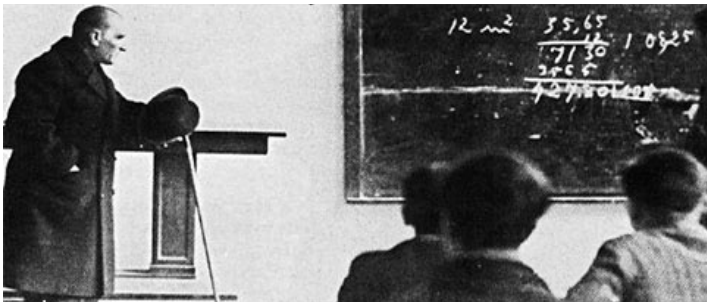
9-Beşinci sınıf Sosyal Bilgiler müfredatından Atatürkçülük konularının çıkarılması uygun değildir. Bu sebeple müfredattan çıkarılan bu konular müfredata tekrar eklenmeli ancak kazanımların öğrenci düzeyine uygun olarak ayarlanıp somutlaştırılıp konularla ilişkilendirilerek verilmesi yerinde olacaktır.

E- T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1-Müfredata Milli Mücadelede sembol olmuş kişilerin de eklenmesi yerinde olacaktır.

2-İkinci öğrenme alanına Kut'ül Amare zaferinin alınması memnuniyet verici olmakla birlikte Türk Milletine atılan haksız iftiranın öğrenciler tarafından net bir şekilde anlaşılması için Tehcir Kanununun neden sonuç ilişkileri çerçevesinde somutlaştırılarak kitaplarda yer alması gerekmektedir. Türk Milletinin yaşadığı zorlukları daha iyi anlayan öğrenci milli birlik ve beraberlik ruhunun önemini anlayacak ve toplum olarak karşılaştığımız sorunlarda neden güç birliği yaptığımız konusunda net fikirlere sahip olacaktır.

3-Üçüncü öğrenme alanına önceki programda dördüncü öğrenim alanında yer alan 'Sevr ve Lozan Antlaşmalarını karşılaştırarak Lozan Antlaşması'nın sağladığı kazanımları analiz eder.' Kazanımının alınması konu bütünlüğü ve anlaşılabilirlik açısında olumlu bir adımdır. Ancak bu iki antlaşmanın maddelerinin çok net ifadelerle birebir karşılaştırılarak kitaplarda yer alması gerekmektedir.

4-Yeni programda; Çağdaşlaşan Türkiye Yolunda Adımlar öğrenme alanı ile Atatürkçülük öğrenme alanının birleştirilmesi ve Atatürk İlkelerinin yapılan yeniliklerden önce anlatılacak olması olumlu bir adımdır. Mevcut programda öğrencilerin ilkeleri kavramadan yenilikleri öğreniyor olması kendileri açısından güçlük çıkarmaktadır. Bununla birlikte Atatürkçülük'ün tanımının 9. Kazanım olması yerine ilk kazanım olarak verilmesi daha doğru olabilir. Atatürkçülük'ün ne anlama geldiğini öğrenen bir öğrencinin daha sonra ilke ve inkılapları öğrenecek olması kalıcı öğrenmeyi daha iyi sağlayabilir.

LİSE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

A-TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1-Programın genel amaçları 5. Madde: " Türk ve dünya edebiyatının farklı dönemlerinde yazılmış önemli eserleri yapı, tür, dil, içerik, bakış açısı gibi yönlerden değerlendirerek estetik zevk düzeylerini geliştirmeleri." demektedir. Ancak dünya edebiyatından 10. sınıf "Roman" ünitesinde, 10 sınıf "Efsane-Destan", 12 sınıf "Deneme" bir eser incelenmesi ile sınırlı tutulması eksikliktir. 12. sınıfta, dünya edebiyatının roman, hikâye, tiyatro ve şiir seçkileriyle tanıtılması ve o güne dek Türk edebiyatına dair edinilen bilgilerin kullanılarak dünya edebiyatı içinde Türk edebiyatının yerinin, farklılıklarının ve ortak özelliklerinin belirlenmesi için bir ünite oluşturulmalıdır. Ancak bu durumda ilgili amaç gerçekleştirilmiş olur. Özellikle roman konusu üzerinden ele alınan dönemde verilmiş dünya romanlarından roman kesitlerle yabancı yazar ve eserlere dikkat

çekilmesi ön görülmelidir. Oysa sadece IX. yüzyıl romanından bir örnek isteyen taslak program, XXI. yüzyıldan kopmuştur.

2-Programın tamamında Türk dünyası edebiyatına yer verilmemesi eksikliktir. Türkiye Türkleri edebiyatı dışında da bir Türk dünyası edebiyatının varlığı hissettirilmelidir.

3-Değerlendirmelerle ilgili detaylı bilgi verilmiş olmasına rağmen performans ve uygulama notlarının nasıl yapılandırılacağının açıklanmaması, ülke genelinde ortak bir değerlendirme yapılabilmesi açısından önemli bir eksikliktir.

B- TARİH DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1- 9.sınıf öğretim programı taslağında Halihazırdaki öğretim programında siyasi süreçleri ve başarıları detaylı verilen Asya ve Avrupa Hunları, Göktürkler ve Uygurların yeni öğretim programı çerçevesinde hazırlanacak olan kitaplarda bu yönlerinin genel başlık altında değerlendirilmesi özelde konu başlığına sahip olmayan öğrencinin genel yorumu kavramasını güçleştirecektir.

2- 9.Sınıfta ders saatleri, oranları ve kazanımlarında da değişikliğe gidilmiştir. İslamiyet öncesi Türk tarihi konuları, Kadim Avrasya'da Türkler Ünitesi adı altında azaltılmış görünmektedir. Eski öğretim programı ile kıyaslandığında kazanımları 8'den 6'ya, ders saati 12'den 9'a ve oranı %18'den %12.5'a düşürülmüştür.

3- 9.sınıf öğretim programı taslağında Mevcut süreçte Uygarlığın Doğuşu ve İlkçağ Uygarlıkları başlığı altında verilen konular yeni taslakta Kadim Dünyada İnsan başlığı altında kazanım, ders saati ve konu dağılım oranı katlanmış şekilde yer alacaktır. Olay ve siyasi tarih yerine olgu ve kavramlar üzerinden anlama ve yorumlama temelli kazanımlar verilmeye çalışıldığı görülmektedir. Ancak bir takım mantık hataları yanında öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyinin de kazanımlar için yeterli olmaması da söz konusu olabilecektir.

Sayfa 23'te yer alan "T9.2.3. Erken İlk Çağ'da siyasi gücün kaynakları ile siyasi organizasyon türlerini ilişkilendirir" başlığı altındaki "a) Erken İlk Çağ'daki siyasi organizasyonlar, sadece "devlet" kavramı ile sınırlı kalınmaksızın şu tanımlamalar altında örneklerle ele alınır: İlk medeniyetler ve devletleşme sürecindeki kabile konfedarasyonları (Anadolu-Hitit, Mezopotamya-Sümer ve Mısır'daki Eski Mısır devletler); şehir (site) devletleri (İon ve Dor, Atina, Sparta, büyük kolonizasyon hareketleri); kuşatıcı (cihanşümul) imparatorluklar (Mısır, Hitit); dışlayıcı (yağmacı) imparatorluklar (Asur, Babil, Pers). Örnek olarak verilen siyasi yapıların her biri için ayrı ayrı siyasi olaylar tarihine ayrıntılı şekilde girilmez" denilmektedir. Bu kazanıma göre hareket edilecek olursa her biri ayrı ayrı ayrıntılı şekilde bilgisi verilmeyen toplumlar ve devletler üzerinden öğrenci olgu ve kavramlar üzerinden nasıl değerlendirme ve yorumlamaya gidebilecekleri belirsizdir.

Yine bir mantık hatası da Mısır toplumunun devletleşme sürecinde kabile konfedarasyonu ile kuşatıcı imparatorluk olarak da verilmiş olmasıdır.

Oysaki Mısır şehir devletleri sürecini de yaşamıştır. Siyasi tarihleri verilmeyecek olan bu devlet ve toplumlar, konfedarasyon, dışlayıcı yağmacı, kuşatıcı gibi kavramları anlayamayan öğrenci için çok da anlaşılmaz olacak ve kuvvetle muhtemel karıştırılacaktır.

4- Öğretim programı taslağında 11.9.2. 1876-1913 arasında Osmanlı siyasetinde gerçekleştirilen darbelerin iç ve dış sebepleri ile sonuçlarını analiz eder. "a) 1876-1913 arasında sultanlara ve/veya parlamenter rejime karşı yapılmış darbelerin (1876, 1909, 1913) aktörleri, dış ve iç sebepleri, gerçekleştirilme şekilleri ve sosyo-politik sonuçları ile Cumhuriyet Türkiye'sinde yaşanan darbelerin sebep ve sonuçları karşılaştırılır" maddesi de aynı yaklaşımla kaleme alınmıştır. Askeri vesayetin siyaset üzerindeki baskısı ele alınacaksa bu Batılı tarzda eğitim almış modernleşme yanlısı askerleri hedef tahtasına oturtup Genç Osman'dan itibaren taht deviren yeniçerileri konudan azade tutarak sağlanamaz. Bu hususta mutlaka yer bulmalıdır.

C- T. C İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1- Osmanlı Tarihi konularını 10. Sınıfta yükselme döneminde bitiren öğrenci 11. Sınıfa geçtiğinde karşısında bir anda 300 yıl sonrasını görecek. Osmanlı Devleti'nin son 300 yılının sonuçları Birinci Dünya Savaşı ve ardından Kurtuluş Savaşı'nı doğurmuştur. Bu durum göz önünde bulundurulacak olursa Osmanlı Devleti'nin dağılma sürecini kavrayamamış ve bu konuda hazır bulunuşluk düzeyi sıfır olan öğrenci için Kurtuluş savaşı ve verilen mücadele geçmişten kopuk ve nedensiz olarak algılanabilecektir.

2- Taslağın Değerler başlığı altında "Sorumlu vatandaşlar yetiştirmenin gereklerinin başında başta millî değerler olmak üzere evrensel ve demokratik değerlere sahip bireyler yetiştirilmesi gelmektedir. Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi, Türk kültürünün ve kurumlarının dayandığı ahlaki, sosyal, kültürel, estetik ve ekonomik değerlerin yanı sıra farklı grup ve kültürlerin değerlerini tanıtmada da önemli bir yer tutmaktadır. Öğrencilerin farklı toplumları ve kültürel grupları etkileyen gelişmeler ve olayları öğrenmeleri, kültürel bağımlılığın doğasını, sebep ve sonuçlarını kavramaları ve farklı kültürler hakkında bilgi sahibi olmaları tarihsel kavrayış ve empatiyi geliştirecektir. Öğrencilere tarihsel kaynaklarda yer alan kişi, olaylar ve metinler aracılığı ile hem kendi değerlerinin hem de uluslararası değerlerin sezdirilmesi ve bunlara yönelik çalışmalara yer verilmesi, öğrencilerin farklı kültürel bilgi, inanç ve uygulamaları keşfetmelerini sağlayacaktır. Böylelikle kültürel çeşitliliğe saygı duymayı kolaylaştıracaktır..." denilmektedir. Görüldüğü üzere İnkılap Tarihi dersi aracılığıyla sadece Türk toplumunun değil "farklı grup ve kültürlerin" de tanıtım rolü biçilmektedir. Kurtuluş Savaşı mücadelesi ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluş sürecinde aktif mücadele veren Türk milletinin yanında diğer etnik toplulukların da yüceltilmesi beklenmektedir. Bu yaklaşım yanlıştır çünkü vatandaşlık bağı üzerinden tüm topluluklar Türk kabul edilip birleştirme hedefi taşınırken aşağıdaki metin ile ayrıştırıcı bir yaklaşım izlenmiş olmaktadır. Bu durum düzeltilmelidir.

3- Aşağıdaki tablolarda görüldüğü üzere uygulanmakta olan İnkılap Tarihi dersi kazanımları ve ders saatlerinde önemli değişimler yapılmış ve yeni konular eklenmiştir.

TABLO-3:Uygulanmakta olan T.C.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı

ÜNİTE	KAZANIM SAYISI	SÜRE/DERS SAATİ	ORANI (%)
1. 1881'DEN 1919'A MUSTAFA KEMAL	4	6	7
2. MİLLİ MÜCADELE'NİN HAZIRLIK DÖNEMİ	7	8	11
3. KURTULUŞ SAVAŞI'NDA CEPHELER	5	8	8
4. TÜRK İNKILABI	12	16	19
5. ATATÜRKÇÜLÜK VE ATATÜRK İLKELERİ	28	22	45
6. ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI	4	6	7
7. ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ	2	2	3
TOPLAM	62	72	100

TABLO-4: T.C.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Taslak Öğretim Programı

Ünite No.	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Süre/ Ders saati	Oran (%)
1	20. Yüzyılın Başlarında Osmanlı Devleti ve Mustafa Kemal	3	8	11
2	Millî Mücadele'nin Hazırlık Dönemi	4	12	17
3	İstiklal Harbi'nde Cepheler	7	10	14
4	Türk İnkılabı	12	13	19
5	Atatürkçülük ve Atatürk İlkeleri	7	7	10
6	Atatürk Dönemi Türk Dış Poli tikası	3	4	5
7	Atatürk'ün Ölümü ve 1950'Ye Kadar Türkiye	3	5	7
8	1950-2016 Yılları Arasında Türkiye	5	13	17
TOPLAM		42	72	100

Yukarıdaki tablolarda görüldüğü üzere en radikal değişim "Atatürkçülük ve Atatürk İlkeleri" ünitesinde yaşanmış; kazanım sayısı 28'den 7'ye, Ders saati 22'den 7'ye ünitenin oranı ise %45'den %10'a düşmüştür. Tüm tarih başlıkları arasında saati ve kazanımları azaltılarak konu alanı büyük oranda daraltılan ünite ne yazık ki "Atatürkçülük ve Atatürk İlkeleri" olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluş felsefesinin özetini oluşturan bu ünitenin erozyona uğraması ülkemizi ve milletimizin düşünsel yapısını şekillendiren bu en önemli unsuru etkisiz hale getirecektir.

4- Taslağın 23.sayfasında Türk İnkılabı ünitesinin " Cumhuriyetin ilk yıllarında çok partili hayata geçiş denemeleri sürecinde meydana gelen gelişmeleri demokratikleşme çabaları açısından değerlendirir". Kazanımının "c) Şeyh Sait İsyanı, Mustafa Kemal'e suikast girişimi ve Kubilay Olayı'nın siyasi sebep ve sonuçları ve meydana getirdiği değişim farklı kaynak ve yaklaşımlardan alıntılar kullanılarak vurgulanır" maddesinde "farklı kaynak ve yaklaşımlardan alıntılar" ifadesi oldukça ucu açık bir söylemdir. Bilindiği üzere bahsi geçen olaylarla ilgili belgelere dayalı bilimsel araştırmalar yapıldığı gibi tamamen algı yönetimi mantığıyla hareket edilerek amacından saptırılarak yazılmış yayınlar da bulunabilmektedir. Bu cümleden sonra farklı kaynak olarak ikinci alternatifin kullanılması nasıl engellenecektir? Bu durumun netleşmesi gerekmektedir.

5- Taslaktaki Tablo -4'te görüldüğü üzere İnkılap Tarihi ders konuları içerisine 12.Sınıf Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi konularının bir kısmı da dahil edilmiştir. 12. Sınıfta seçmeli ders içerisinde bir seneye yayılarak verilen konuların bir kısmı sıkıştırılarak yaklaşık 2.5-3 ay gibi bir zamana sığdırılmaya çalışılacaktır. Kabul edilmesi gerekir ki böylesi yoğun bir süreci öğrencilerin öğrenerek atlatması oldukça zor görünmektedir.

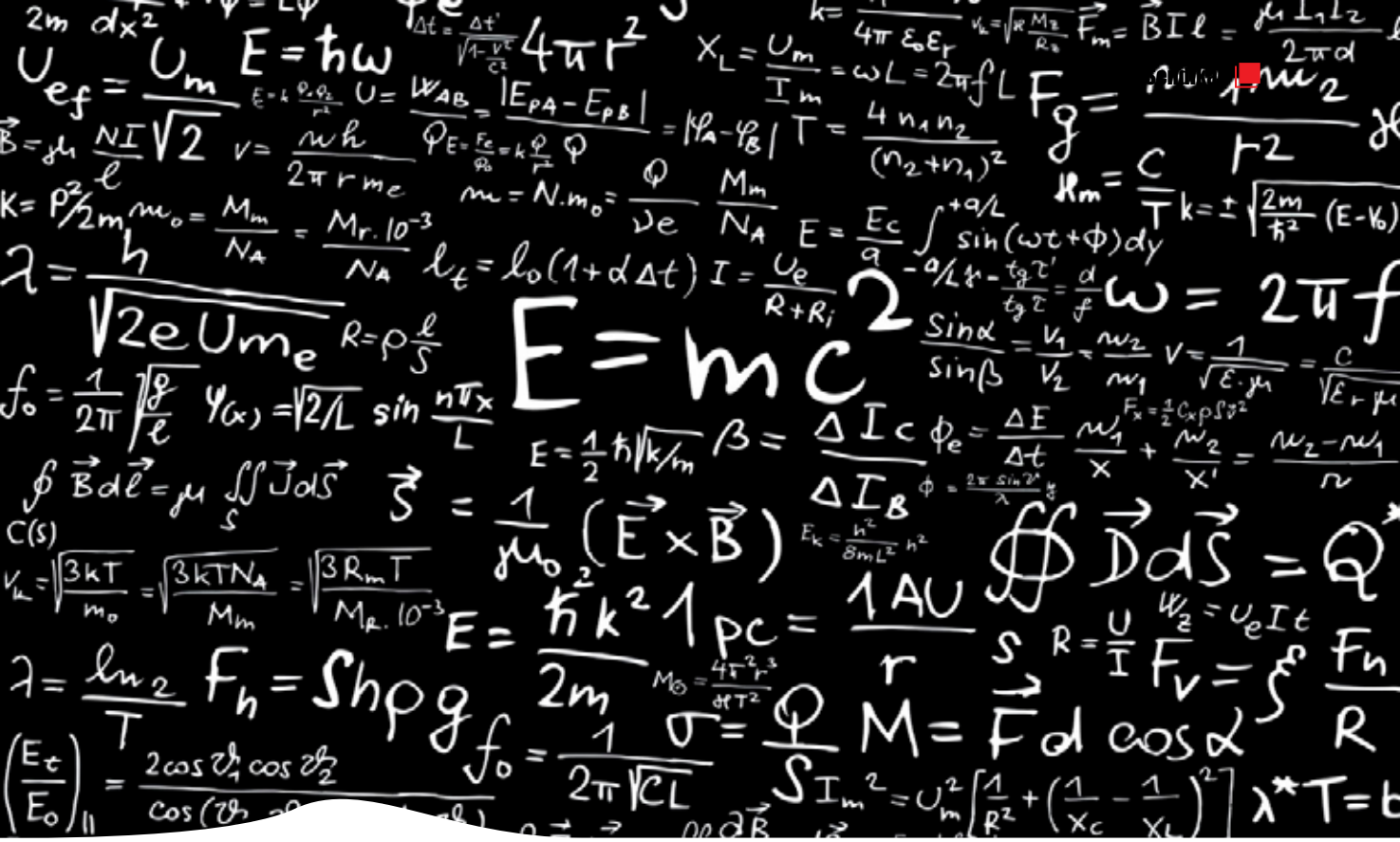
Özellikle aynı anda 10. Sınıftan devam eden Osmanlı Tarihi'nin de devam ettiğini de düşünecek olursak öğrenciler 300 yıllık bir süreci anlamakta; hangi konuyu hangi zamana oturtacağını kavramakta zorluk çekecektir.

D- MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1-Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarda kazandırılması hedeflenen beceriler mevcut programda da bulunmaktadır. Bununla birlikte değerler eğitimi altında yer alan …..,kanaat ve şükür, hayat ve anlamı,… ilk kez matematik öğretim programında değinilen konulardır. Bu konuların matematik konularında yer alması çok anlamlı değildir. Matematik bilimi ise sorgulamaya ve ispata dayalıdır. Sorgulamaksızın bilim olmaz çiçeklerin büyümesi dahi bir algoritma çerçevesindedir. Matematik dersi öğretmeninin genel amacı taslak programda belirtildiği gibi salt soyut bilgileri arttırmaktan öte matematiksel düşünme ve problem çözme becerileri gelişmiş bireyler yetiştirmektir.

2-9. Sınıf taslak programında Birinci Dereceden Denklem ve Eşitsizlikler konusunda Harezmi'nin denklemler konusundaki çalışmalarına vurgu yapılması özellikle öğrencilerin duyuşsal alanındaki kazanımlarına bir örnek teşkil etmektedir Bu şekilde büyük Türk matematikçilerin matematik öğretimi sırasında öğrencilere sunulması milli değerlerimizi güçlendirecektir. Denklem ve Eşitsizliklerle İlgili Uygulamalar konusunda farklı problem çözme stratejilerinin uygulanmasında gerektiren problem türlerinden faiz, işçi-havuz ve saat problemlerine girilmemesi vurgulanmıştır. Hâlbuki bu problem türlerinin günlük hayatla ilişkilendirilmesi hem kolay olmakta hem de öğrencilerin matematiksel düşünmelerini ilerletmede önemli rol oynamaktadır. Diğer taraftan ilerleyen sınıflarda (örneğin 11. Sınıf temel düzeyde) gecikme bedeli, vade farkı hesaplamayı gerektiren problemlerin çözümüne yer verilmesi önerilmektedir. Faiz problemleri ile daha önce karşılaşmayan öğrenciler bu konularda nasıl başarılı olabilir? Geometri öğrenme alanının Üçgenler alt öğrenme alanındaki Üçgenlerin Eşliği

konusunda gerek üçgenlerin açıları ile ilgili uygulamalardan önce açı çeşitleri ve paralel iki doğrunun bir kesenle yaptığı açıların hatırlatılması gerekse Mustafa Kemal Atatürk'ün geometri üzerine yaptığı çalışmalardan bahsedilmesi üzerine yapılan düzenlemeler öğretim programına katkı sağlayacaktır. Ayrıca kendi kültür ve medeniyetimizden geometrinin tarihsel gelişim sürecine katkı sağlamış bilim insanlarına yapılan vurgu ile öğrencilerin matematiği olan ilgisinin artırılabileceği, duyuşsal olarak matematik öğrenmenin veya matematik yapmanın öğrenciler için insan ürünü bir şey olduğu bilinci oluşturmada etkili olacaktır.

3- Üçgenin Yardımcı Elemanları konusunda özellikle iç ve dış teğet çemberlere girilmez açıklaması dikkat çekmektedir. Üçgenin yardımcı elemanlarının (açıortay, kenarortay ve yükseklik) bir noktada kesişmesinin iç teğet çemberin merkezi, ağırlık merkezi ve diklik merkeziyle ilişkilendirilmesi bu konuda önemlidir. Ayrıca hem geometrik düşünmenin gelişmesi hem de ilerleyen konularda bu kavramların kullanılması adına bu hususların bu düzeyde taslak programa eklenmesi gerekmektedir.

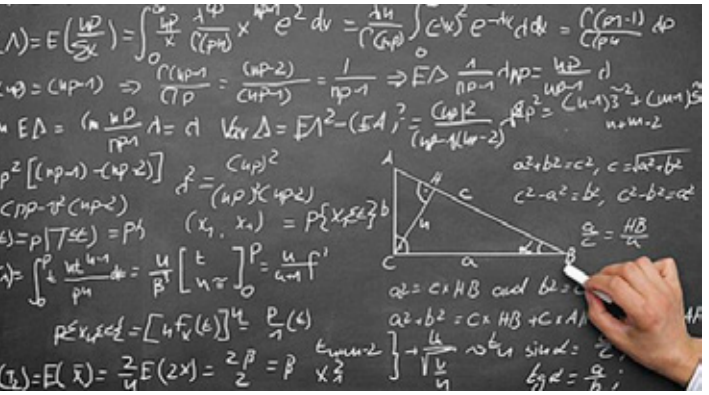
4- Veri, Sayma ve Olasılık öğrenme alanındaki Olasılık alt öğrenme alanında bu sınıf düzeyinde 2013 programına göre bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Programda yer alan Geometri öğrenme alanındaki Vektörler alt öğrenme alanı matematik programdan tamamen çıkartılmıştır. Bu haliyle vektörler konusu öğrenciler için sanki bir fizik dersi konusuymuş gibi algılanmaya sebep olacaktır.

5- Matematik güncel hayatın değerleriyle beslenirse daha öğrencilerin algılamaları kolay olacaktır. Bu ifadelerin çıkarılması yerine daha görsel güncel konuların gerçek hayatta kullanıldığı şekliyle müfredatta yer alması gerekir.

6- Algoritma konusu teknoloji çağında kodlamanın temelini oluşturur. Algoritma konusu bilgisayar bilimi programcılık alanıyla ilişkilendirilerek programdan çıkarılmak yerine programda süresi ve içeriği arttırılmalıdır.

7-"Modüler Aritmetik İşlemler" müfredattan kesinlikle çıkarılmamalıdır.

8- Öğretiminin en genel amacı taslak programda da belirtildiği gibi salt soyut bilgileri arttırmaktan öte matematiksel düşünme ve problem çözme becerileri gelişmiş bireyler yetiştirmektir. Bu amaca ulaşmanın en verimli yolu, öğrencilerimizdeki neden niçin sorularının yanıtını vermektir. Matematiğin öylesine ortaya çıkmış soyut bir kavramlar topluluğu olduğu yanılgısını gidermektir. Prog-

rama matematiğin neden bir ihtiyaç olduğunu, nerelerde kullanıldığını ve tarihsel süreçte aşama aşama matematiğin neden ve nasıl geliştiğini, diğer bilim dalları ile ilişkisinin gözler önüne serildiği bir " Matematik tarihi ve kültürü" dersi eklenebilir. Bu ders programda ayrıca verilebilir. Ya da her sınıf düzeyinde o sınıfın öğrenme alanlarının, tarihsel gelişim ve diğer bilim dalları ile olan ilişkilerini kapsayan ilk ünite olarak okutulabilir. Böylece anlamlı öğrenme sağlanır, öğrencilerdeki neden niçin sorularının cevapları verilir hem de önyargılardan arınmış öğrenmeye hazır ve istekli bir öğrenci profili oluşturulabilir.

9-Program hazırlanırken sarmal yaklaşımın dikkate alındığı ifade edilmiş. Buna göre programda yoğun alt öğrenme alanlarının bütünlükleri parçalanarak farklı sınıf düzeylerinde veriliyor. Ancak bu sarmal yaklaşıma uygun değildir. Sarmal yaklaşım bütünlüğün parçalanmadan farklı yıllarda yoğunluğun giderek artarak ele alınmasıdır. Bir konuya ait farklı alt başlıkları farklı sınıf düzeylerinde işlemek sarmal yaklaşım ile ilgili değildir. Konuyu bu şekilde parçalamak öğrenmenin yarım kalmasına, anlamını yitirmesine dolayısıyla sonraki yıla kadar unutulmasına neden olmaktadır. Sonraki yıl en baştan konu anlatılıp zaman kaybına neden olmaktadır. Fonksiyonlar, olasılık ve trigonometri ünitelerinin parçalanmaması sırasıyla 9. 10. ve 11. Sınıf düzeyinde bütün olarak verilmesi uygun olacaktır.

10- Geometrinin matematik dersinin içine katılması bazı sıkıntılara neden olmaktadır. Örneğin 10. Sınıfta 2. Döneminin büyük bir kısmını kaplayan dörtgenler konusunun uzun bir zamana yayılması pek çok öğrencide kopuşlara neden olmaktadır. Matematik ve geometri derslerinin eskiden olduğu gibi ayrı ayrı okutulması uygun olacaktır.

11-Veri ve olasılık konuları birleştirilerek 9. Sınıfta en son konu olarak anlatılmalı. 9 sınıf konuları kümeler, denklem ve eşitsizlikler, fonksiyonlar, üçgenler ve veri-olasılık sıralamasıyla anlatılmasının uygun olacağı düşünülmüştür. Benzerlik konusunda Seva ve Menelaus Teoremlerinin ispatların anlatılması uygun olacaktır.

12- Matematiksel ifadelerin bir araç veya amaç olup olmaması noktasında işlemsel süreçlerin zihinsel zorluklar yaşatmaması elzemdir. Bu noktada (9.3.4.1 b bendi) sistematik bir problem teşkil edebilir.

13-Altın oran bir hesap değildir yada bir işlem. Mükemmelliğin imgesi olarak ifade edilen bu sayı 1,618 (-ki böyle bir sayı öğrenciye itici gelebilir) pratikte hiç hesaplanarak bulunmaz. Çünkü kişisel olarak görselliklerde yakalanan mükemmellikler değişkendir. Bu durumda farklı mükemmellikte görülebilen bir nesne bu sayıya yakın olabilirken uzak olabilirliği de söz konusudur. Burada asıl olan zihinsel süreçlerde mükemmelliğin görsel yansımada oluşmuş olmasıdır. Hal böyle olunca bu kazanıma ait günlük problem çözme durumu da içi boş kalmış olabilecektir.

a) 9.3.1.1-b de bulunan "karekök 2" sayısının irrasyonelliğinin açıklanmasına ilişkin ibarenin eklenmesi uygun olacaktır.

b) 9.3.2.2-a da birinci dereceden bir bilinmeyenli denklemlerin ve eşitsizliklerin çözümleri hatırlatılır şeklinde düzeltme yapılması uygun olacaktır.

c) 9.3.4.2-b de günlük hayatta karşılaşılabilecek, kullanılan basit faiz hesaplarının verilmesi uygun olacaktır.

d) 9.3.4.2-c de rutin olmayan problem türleri netleştirilmelidir.

e) 9.4.4.2-d de iki eş olacak yerine ikisi eş olacak...biçiminde yazımın düzeltilmesi uygun olacaktır.

f) 9.4.2.3 -c kastedilenin daha açık yazılması uygun olacaktır. Aksi halde a maddesinin içeriği c maddesini de kapsamaktadır.

g) 9.4.3.1- c de iç ve dış teğet çemberlerin sadece tanımı verilmelidir şeklinde düzeltme yapılması uygun olacaktır.

ğ) 9.4.3.3.-a da "üçgenlnçevrel çemberi çizdirilmez" ibaresini eklenmesi uygun olacaktır.

h) 9.5.1 Terimler kısmında birebir fonksiyon verilmektedir. Yatay doğru testinin de burada verilmesi burada daha uygun olacaktır.

14- Trigonometri konusunda birim çemberde tanjant ve kotanjant fonksiyonlarının 0 ile 180 derece arasındaki oranları öğretilmeli(analitik geometride doğrunun eğimi doğrunun değişim hızı konuları anlatılırken çok gerekli). İkinci dereceden denklem konusu polinomlar ünitesinin devamında anlatılması uygun olacaktır. Özellikle günlük hayat problemlerinde ve analitik düşünceyi geliştirecek birçok model soruda karşımıza çıkan Modüler Aritmetik konusunun müfredatta yer alması uygun olacaktır.

a) 10.4.1.1-c de (10.5.1.3 kazanımında eğimden bahsedileceği için) birim çemberde trigonometrik oranlar sinüs, kosinüs, tanjant ve kotanjant fonksiyonları verilmelidir şeklinde düzeltilmesi uygun olacaktır.

b) 10.7.3.1-ç de belirtilen "Geleneksel mimari örneklere yer verilir" ibaresinin detaylandırılması uygun olacaktır.

Trigonometri ile ilgili olarak; 12. Sınıfa aktarılmış olan kısımın 11. Sınıfa trigonometri konusuna eklenmesi gerekir. Sayma ve Uzay Geometri Ünitelerinin 12.sınıfa aktarılması uygun olacaktır. a)11.3.6-a da Binom Üçgeni yerine Paskal Üçgeni veya Ömer Hayyam Üçgeni adının kullanımı daha uygun olacaktır ve 11.5.1.2-a da grad kaldırılmalı çünkü derecenin alt birimi gibi anlaşılmaktadır, bunun yerine b ye " dereceyle radyan ilişkilendirilir grad a girilmez" şeklinde bir düzeltme uygun olacaktır.

15- Türev ve integral konularında trigonometrik fonksiyonlara da değinilmesi uygun olacaktır.

a) 12.1.4 te bulunan açıklama cümlesi düşük bir cümledir.

"Aritmetik, geometrik ve Fibonacci dizilerine doğadan, çeşitli sanat dallarından örneklendirmeler yapılmalı, uygulamalara yer verilmelidir" biçiminde düzeltilmesi uygun olacaktır.

b) 12.3.1.2 de yarım açı formülleri ifadesi yerine matematik literatüründe bulunan 2 kat formülleri ibaresinin kullanılması uygun olacaktır.

2013 oratöğretim müfredatında II.sınıf temel düzey Matematikte I.dereceden denklem ve eşitsizliklere yer verilmemişti. Bu konunun Cebirin temeli olan önemli bir konu olması sebebiyle 11. sınıf Temel Matematik müfredatında tekrar vurgulanması gayet olumludur.)

16- Köklü ifade konusunun 12.temel düzey müfretatına alınması ve tekrar üslü sayı bilgisiyle birleşimi 12. sınıf öğrencisinin hazır bulunuşluluk düzeyine hitap etmesi açısından elzemdir.

17-Grafik ve tablo yorumu dik üçgen ve katı cisim hesaplamalarına devam edilmesi Meslek lisesi öğrencilerinin YGS ye yönelik başarılarını arttırmak için olumu birer pekiştireçtir.

18- Program 9. Sınıf öğrencilerinin yaş grubu ve ortaöğretimden liseye geçiş durumu göz önünde bulundurulursa oldukça yoğundur. Ayrıca programda sarmal yapı sıralamasında bazı düzenlemeler yapılırsa programın uygulanması ve verimliliği açısından olumlu sonuçlar getireceği açıktır. Program özelden genele gitmelidir.

19- 10. sınıflardaki polinomlar ve polinomlarda işlemler konusu 9. Sınıfa alınmalıdır.

20- Olasılık konusu 10. Sınıfa aktarılmalıdır.

21- Program oldukça yoğundur. Birim çember ve trigonometrik oranlar 11.sınıftaki Çember ve daireden hemen önce verilmelidir. Uzay geometri programdan çıkarılmalıdır. Çokgenler konusu da 11. Sınıfta yer almalıdır.

22- Üstel ve logaritma fonksiyonlarının eşitsizlik ile grafikleri 12. Sınıfa aktarılmalıdır. Fonksiyonlarda simetri öteleme ve döndürme programdan çıkarılmalıdır.

23- Limit konusu içerik itibarıyla azaltılmalı. Özellikle belirsizliklerin tümü kaldırılmalıdır. Rasyonel fonksiyonların grafikleri tümüyle kaldırılmalıdır.

24- Türev alma kuralları Polinom fonksiyonların türevi ile Toplama -çıkarma ile çarpma - bölmenin türevi ile sınırlandırılmalıdır.

25- Türev uygulama ise fonksiyonun kendisinin artan-azalan, maksimum-minimum ve eğim-türev ilişkisi ile sınırlandırılmalıdır.

26- İntegral konusuda sadece polinom fonksiyonlar ile sınırlandırılmalıdır. .Riemann toplamı çıkarılmalı. Özel integral yapıları (değişken değiştirme, kısmi ,rasyonel fonksiyonlar, trigonometrik fonksiyonlar,üstel fonksiyonlar, logaritma fonksiyonu, parçalı fonksiyonlar) çıkarılmalıdır.

27- İntegral uygulama belirli integral ile fonksiyonun x-ekseni ile arasında kalan alan ile sınırlandırılmalıdır.

28- 11. sınıflar temel düzey matematik dersi günlük hayatla ilişkili şeklinde ve bu dersi alan öğrencilerin matematik başarıları göz önünde tutularak öncelikle temel dört işlem hatırlatılacak ve polinom denklem çözme ve kurma ile ilgili gerekli düzenleme yapılmalıdır.

29- Öncelikli olarak not adaletsizliğini ortadan kaldırmaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Farklı okulda farklı puanlandırma (kolay soru ile yüksek notlar, zor soru düşük notlar) , not şişirme büyük sıkıntıdır. Ölçme ve değerlendirmenin en az bir sınavı tek merkezden yapılmalıdır. Sınıf geçmeye ilişkin düzenlemelerin Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde mutlaka tekrar yapılandırılması gerekmektedir,

30-Bu sene programın ilk defa iki okul türü için ayrı ayrı hazırlanması olumlu bir bakış açısı olmasına rağmen yeterli değildir. Zira bazı Anadolu liseleri bazı fen liselerinden akademik olarak daha üstün olabilmekte iken bazı Anadolu liseleri ise meslek liselerine yakın başarı göstermektedir. Burada programın okul türünden ziyade akademik düzeye göre Başlangıç Seviyesi - Normal Seviye - Üst Seviye şeklinde 3 türlü hazırlanması daha uygun olacaktır. Bir okul türünde bu seviyelerden biri hatta ikisini birden kullanılabilme esnekliği okullara sağlanmalıdır.

31-Eğitimde kalitenin artması, programların sürekli yenilenmesi ya da bazı konuların atılması ile mümkün olamaz. Konuların aşırı sadeleştirilmesi üst düzey düşünme becerilerine ulaşamamaya neden olduğu gibi not bazındaki sayısal başarıyı da arttırmıyor. Sadeleştirerek bazı konuların içinin boşaltıldığı geriye kalan kısmın ezbere dönüştüğü bir vakıadır.

Ders materyallerinin Etkileşimli Tahtalara uyumlu şekilde hazırlanıp kullanıma sunulmalıdır.

Matematik ve geometri derslerinin daha önce olduğu gibi ayrı dersler olarak okutulması (matematik 5 saat, geometri 3 saat) daha uygun olacaktır. Trigonometri konusunun da geometri dersi içerisinde okutulması önerilmektedir.

32-Programda Türk İslam matematikçilerine atıfta bulunulması isabetlidir ancak matematiğe katkı sunan batılı matematikçilere ve özellikle Türk Matematikçi Cahit ARF'e değinilmemiş olması eksikliktir.

33-Matematik eğitimi düşünmeye sevk edici ezberden uzak bir yapıya kavuşturulmalıdır. Bunun için derslere ilişkin uygulamalı matematik kitapları

ve ders materyalleri hazırlanarak okullarda kullanıma sunulmalıdır.

E- KİMYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1- Ortaöğretim Kimya Dersi Öğretim Programı Taslağı'nda öğrenme yaklaşımı "Rehberlik" başlığı altında toplanmış, Fen Lisesi Kimya Dersi Öğretim Programı Taslağı'nda kullanılan öğrenme yaklaşımı ise "Öğrenme-Öğretme Yaklaşımı" başlığı altında toplanmıştır. Her iki başlık altındaki açıklamaların aynı olduğu için başlıkları da aynı olmalıdır.

2-Kazanılması önerilen beceriler ile ilgili değişiklikte öğrencilerin kazanımları kavrayabilmesi için öğretmenin hangi etkinlikleri kullanması gerektiği ile ilgili bilgileri bulundurmalıdır.

3- "Değerler Eğitimi" değişikliğinde insanın sahip olması gereken erdemler ve özelliklerden bahsedilmiştir. Kimya öğretiminde insani erdemlerden "bilimsel etik" konusunun baskın olarak ele alınması gerekir.

4- Ölçme ve değerlendirme yaklaşımı ile ilgili olarak alternatif ölçmeyle ilgili öğretmenlere yol gösterici açıklamalara yer verilmesi gerekmektedir.

5- Kimya Dersinde; 9.Sınıf Öğretim Programında "Kimyanın Temel Kanunları" konusunun bir üst sınıf seviyesine alınmasının, anlamlı ve kalıcı öğrenmeye katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

6- 12 . sınıf öğretim programlarındaki "Hayatımızda Kimya" üniteleri son haftalarda verilmesi planlanmış, ancak YGS sınavında söz konusu ünite ile ilgili soru sorulmasına rağmen, öğretim yılı sonuna konulması öğrencilerin sınava eksik bilgi ile girmesine yol açacaktır. Bu durum düzeltilmelidir.

F- FİZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1-Bilişsel alan basamaklarından biri olan bilimsel okuryazarlılığın geliştirilmesi için bilimsel yöntem basamakları ile bilimsel bilgilerin (hipotez, kanun ve teori) karşılaştırılması için kazanımlara eklenmesi gerekir.

2-Öğretim programında kazanımlarla ilgili Türk alimlerinin yaptığı çalışmalar hakkında bilgi verilmesi, öğrencilerin Fen ve Matematik alanlarına yönelmesinde etkili olacaktır.

G- BİYOLOJİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1- Biyoloji Dersinin daha önceki öğretim yer alan "Hayatın Başlangıcı ve Evrim" konuları taslak öğretim programlarından çıkarılması yerine, hayatın başlangıcına ilişkin hususların bir teori olduğu hususu belirtilerek, bu konudaki anti tezlerle ve görüşlerle birlikte bir bilgi olarak yeniden müfredata konulması daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Öğrenciler sonraki hayatlarında, hayatın herhangi bir döneminde evrim teorisi ile karşılaşabilirler. Bu nedenle teori tüm antitezleri ile birlikte müfredatta yer almalıdır.

H- COĞRAFYA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1- Vatan, millet, bayrak, hoşgörü, dini değerler konular arasına konulmalıdır.

2-Yakından uzağa öğrenme yönteminin kullanılması Coğrafya öğrenimini kolaylaştıracaktır.

3-Jeomorfoloji Konularının 10. Sınıfa taşınması konu bütünlüğü sağlamıştır. Bu açıdan isabetli olduğu değerlendirilmektedir.

4-Genel konular verilirken Türkiye ile ilgili bilgilerin araya koyulması öğrenmeyi kolaylaştıracaktır ve zaman tasarrufu sağlayacaktır

5-Ünite sonlarına ünite ile ilgili terimlerin açıklamaları verilmelidir.

6-12. Sınıfta uluslararası örgütler ile ilgili bilgi verilirken daha geniş ve güncel olaylarla ilgili çerçeve içerisinde verilmelidir.

7- Konularla ilgili örneklemelerde dünyada öne çıkmış yerler kullanılmalıdır. Örnek: Davos, Şangay, …

8-Öğrenciler ülkemizi öğrenmeden mezun olmaktadırlar bu nedenle bazı sınıflara (11. Ve 12.) Türkiye Coğrafyası dersi konulmalıdır.

GENEL DEĞERLENDİRME

Müfredatın güncellenmesi, değişen şartlar ve öğretim teknikleri ışığında yenilenmesi doğru bir yaklaşımdır.

Ancak hazırlanan bir taslakla ilgili görüş alınması şeklinde paydaşlara katılım imkanı verilmesi eksik bir tutumdur. Taslağa hazırlık aşamasında görüşler alınmalı, taslak bu çerçevede oluşturulmalıdır.

Yeni müfredat ile ilgili uygulamalar önce pilot uygulama ile gözlemlenmeli ve bir sonraki aşamada eksiklikleri gidererek genel uygulamaya geçilmelidir.

EĞİTİM SORUNU YENİ MÜFREDAT EZBERCİ EĞİTİM

2017 Taslak Öğretim Programı İlkokul Değerlendirmesi

Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Eski Genel Müdürü

Ömer BALIBEY

değişen müfredatı değerlendirdi

EZBERCİLİK HASTALIĞI

Eğitimde elbette çok önemli gelişmeler kaydettik. Fakat hala zihnimizin içindeki önyargılar ve hayaller zihnimizin dışındaki karmaşık olayları anlamamızı, analiz etmemizi şu veya bu ölçüde engelliyor.

Bunu, duyguların en çok dışa vurduğu siyasi hayatımızda daha net olarak görüyoruz.

Böyle bir "kültürel iklim"de okul öğrencinin anlama ve analiz etme yeteneğini ne ölçüde geliştirebilir?

"Okul" un kendisi nasıl?

Ülkemize iltica eden değerli Yahudi bilginlerden Prof. Ernst Hirch, 1939'da Maarif Şurası'nda Türkiye'de üniversite öğrencilerinin "öğrenmeyi ders kitabını ezberlemek zannettiklerinden" yakınmıştı.

Bugün bir Vietnam kadar bundan kurtulamadık!

Okul öğrenci zihninde bilgi edinme, sorgulama, anlama, analiz etme yeteneklerini bu çağın gerektirdiği düzeye çıkaramıyor.

Dünkü Güney Kore'nin bizi üç kat geçmesi gibi böyle giderse yarın da Vietnam ekonomide, katma değer üretiminde, parasını değerli tutmada, teknolojide bizim önümüze geçecektir.

Bu hayati konuyu, eğitim sorununu siyaset ne kadar konuşuyor?

Bunun cevabı da galiba siyasetimizin PISA puanını gösteriyor olsa gerek.

PISA verileri, dünya eğitimcileri açısından en önemli yol gösterici çalışmalardan biri olarak sayılıyor. Türkiye'de de özellikle Eğitim Reformu Girişimi (ERG) ve TEDMEM tarafından dikkatle incelenerek, yorumlanıyor. İki kurumdaki uzmanları açıklanan ilk verilerdeki incelemeler sonucunda oluşturdukları önerilerden bazıları ise şöyle:

TIMSS ve PISA'nın bulguları temel yetkinliklerin geliştirilmesi hakkında ortak ipuçları veriyor. Sonucu bir nedene bağlamak yanlış noktaya götürebilir. Öğrenme eko sistemi bütün olarak ele alınmalı. Önceliklerden birkaçı; ikili öğretiminin sona erdirilmesi, okul öncesinin çağ nüfusunun tamamını kapsaması şeklinde ayrılabilir.

PISA'nın da ortaya koyduğu ve başarılı ülkelerin iyi yaptığı fakat Türkiye'nin sıkıntı yaşadığı alanlar var. **Bunların başında öğretmen niteliğinin artırılması geliyor. OECD'nin sınıf büyüklüğüyle öğretmen niteliği arasında yaptığı karşılaştırmaya göre, eğitim kalitesinin geliştirilmesinde öğretmen niteliği daha etkili.** Türkiye'nin bu alanı ele alması gerekiyor. Araştırma temeli ve temel yetkinliklerle birlikte üst düzey becerilere odaklı bir öğrenme için öğretmenlerin mesleki gelişimlerine önem verilmeli.

OECD avantajlı, dezavantajlı ve göçmen; tüm çocukların eğitimden eşit şekilde faydalanmasının önemine vurgu yapıyor. Lisenin zorunlu hale gelmesine rağmen, eğitime erişimde sorunlar tam anlamıyla çözülmedi.

Her 10 Bin Dolarlık Yatırım Fende 26 Puan Kazandırıyor

Tek bir okul türünün başarısına bakarak bir ülkenin performansını değerlendiremezsiniz. Başarı tüm okula yayılmalı. Çocuklarımızı eğitimde ayrıştırıyoruz. Dezavantajlılar ile avantajlılar ayrı okullarda yoğunlaşıyor. Temel eğitimden ortaöğretime geçiş (TEOG) de bunu güçlendiren bir sistem. TEOG' da genelde maddi durumu iyi ailelerin çocukları daha iyi okullara gidiyor, dezavantajlılar ise bu fırsatlara ulaşamayabilir. Sistem daha heterojen olmalı. OECD'nin araştırmaları, heterojen okulların performansı olumlu etkilediğini gösteriyor.

Eğitim harcamaları son yıllarda arttı. Ancak OECD'nin yakın zamandaki araştırmasında, 6-15 yaş arasında bir çocuğa 50 bin dolardan az harcama yapan ülkelerin eğitim performansının geride kaldığını gösteriyor. PISA'ya göre, 50 bin doların altındaki ülkelerde, eğitim harcaması ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki var. Türkiye, bu yaş grubunda öğrenci başına 32 bin 752 dolar harcıyor. Harcaması Türkiye' den yaklaşık 8 bin dolar daha yüksek olan Şili'nin ortalama fen başarısı Türkiye'den 22 puan fazla. OECD, bu yaş grubunda öğrenci başına 50 bin dolardan az ayıran ülkeler için, her 10 bin dolarlık fazla harcamanın fen başarısına 26 puan kazandırdığını belirtti.

Okul ve öğretmen özerkliği ile öğrenci başarısının izlenmesi ve gelişmelerin şeffaf şekilde paylaşılması, veliler ile toplumsal paydaşların desteği ve katılımı, öğrenme materyalleri, okul içinde öğrenmeye ayrılan zamanın uluslararası referanslar dikkatte alınarak düzenlenmesi, okul yöneticilerinin profesyonelleşmesi de önemli önceliklerden.

Ezberci eğitim 2016'daki düşüşte etkili olmasa da böyle bir sistemden çıkan öğrenciler genel olarak PISA testlerinde bocalayabiliyor. Çünkü PISA neyi bildiğiniz kadar, nasıl yorumladığınıza da önem veriyor. Ezberci eğitim sistemi mutlaka bir kenara bırakılmalı.

EĞİTİM SORUNU EZBERCİ EĞİTİM

PISA sınavlarının sonuçları açıklandı. Yine bütün dallarda OECD ortalamasının epey gerisindeyiz. Hatta daha da gerilemişiz.

72 ülkeden 15 yaş civarında 540 bin öğrencinin katıldığı sınavlarda Türkiye matematikte 420 puanla 49'uncu sırada yer aldı.

Fen bilimlerinde ise 425 puanla 52'inci oldu. Okuduğunu "**anlama**" da 428 puanla ancak 50'inci oldu.

Türkiye'de, 3 yıl önceki PISA'ya göre 10 sıraya varan gerilemeler var! Çin, Güney Kore ve hatta Vietnam'ın "**ortalama skor**" u 525 iken, Türkiye 425'te kalmış. Okuduğunu "**anlama**" da Vietnam'ın skoru 487, Türkiye 428. Matematikte Vietnam'ınki 495, Türkiye 420.

HAZIRLANAN YENİ MÜFREDAT ÇALIŞMALARININ BİR KISMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖĞRETMENLER

1- Öğretmenlerimiz teknolojiyi kullanarak yaptıkları örnek ders anlatımlarını kaydetmeli ve MEB veri tabanına koymalıdır. Başka öğretmenler de konuya veya öğrenme alanına uygun olarak oluşturulmuş bu arşivden yararlanabilmelidir. Hatta videolar için oylama yapılıp iyi örnekler belirlenerek ödüllendirilebilmelidir. İyi örnekleri tüm Türkiye görebilmelidir.

2- Artık Türkiye'nin hiçbir yerinde öğretmen eksikliği kalmamalı vekil ve ücretli öğretmen uygulamasına son verilmelidir.

3- Tüm okullar tekli eğitime geçmeli ikili eğitime son verilmelidir, derslik ihtiyacı giderilmelidir.

TÜRKÇE

1- Genel olarak programlarda yenilik getirici bir bakış açısı bulunmaktadır. Öğrenciyi daha fazla merkeze alan ve geleneksel yöntemlerden farklı yöntemler öneren bir yapısının olduğu gözlemlenmektedir. Bireysel farklılıkların her programda vurgulanmış olması dikkat çekmektedir.

2- Türkçede metin işlerken mutlaka yorum gücünü arttırmaya yönelik sorular da bulunmalıdır. Metin içinden direkt cevabına ulaşılamayacak sorular eklenmelidir. (Yorum gerektiren sorular)

3- Türkçe konuları ile Hayat Bilgisi konularının belirli gün ve haftalarda içerik açısından benzer olmasına dikkat edilmelidir.

4- Türkçe ders saatine 2. Sınıf itibariyle yaratıcı yazarlık dersinin eklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Bunun için de birbirini tekrar etmeyen ve her yaş düzeyinde kendi seviyesine uygun olarak hazırlanmış bir yol haritası olmalıdır.

MATEMATİK

1- Ders işlenişi sırasında öğretmenlerin yararlanacağı kılavuz bir kitabın bulunması gerektiği düşünülmektedir. Sürecin doğru yönetilmesi için kılavuz titizlikle hazırlanmış olmalıdır.

2- Devlet veya özel tüm ilkokullarda matematik araç gereçlerine, matematik laboratuvarlarına, somut materyallere ihtiyaç bırakılmamalıdır.

3- Bazı konuların Türkçe ve Hayat Bilgisi dersleri ile ilişkilendirilmesi değerli bir çıktı olmuştur.

4- Daha önce ilkokul matematik müfredatında olmayan "denklem" sözcüğü ufak ufak sisteme dahil edilmiştir. Müfredatta 3. sınıfta değil, 4. Sınıfa konulması daha uygun olacağı düşünülmektedir.

FEN BİLİMLERİ

1- Öğretmenler tarafından hakkıyla işlenebilmesi için ciddi anlamda bir hizmet içi STEM eğitiminin gerektiği düşünülmektedir.

2- Özellikle öğrencilerin yaratıcılık becerilerini ortaya çıkaracak, öğrendiklerini uygulama fırsatı bulacakları Fen ve Mühendislik Uygulamaları isimli ünitenin eklenmiş olması Fen Bilimleri dersinin öğrenciler tarafından da çok sevilmesini sağlayacaktır. Fen bilimleri derslerinin eğlenceli ve kalıcı olması yapılacak deneylere bağlıdır. Tüm okullarda kapsamlı ve işlemsel Fen Bilimleri laboratuvarları kurulmalıdır.

3- Besinlerimiz ünitesiyle birlikte "Gıda saklama koşulları, dengeli beslenme, obezite, besin israfı" kullanımı ile "Obezitenin beslenme alışkanlığı ile ilişkisi vurgulanır. Besin israfının önlenmesi" konularına dikkat çekilecektir. Bunlar hem obezite hem de tasarrufla ilgili olarak duyarlı vatandaşlar yetiştirilmesine katkı sağlayacak adımlardır.

4- Eğitimin özelden genele doğru hareket etmesinden dolayı vücudumuzdaki sistemler ve yapılarla ilgili konuların devam etmesi gerektiği düşünülmektedir. Öğrenci önce kendi vücudunun nasıl çalıştığını ve onu nasıl koruyabileceğini öğrenmelidir.

SOSYAL BİLGİLER

1- Velilere dağıtılmak üzere bakanlık tarafından uzman akademisyenlere örneğin sosyal bilgiler, Türkçe, fen bilimleri, hayat bilgisi, matematik öğretiminde nelere dikkat edilir, nasıl ölçme değerlendirme yapılır, kazanım nedir, konu ve öğrenme alanı nedir vb gibi konular hakkında velinin anlayacağı dilden açıklamalar içeren broşür, kitapçık ve bültenler hazırlanabilir. Böylece toplum bilinci oluşturularak herkes bilgilendirilebilir, veli öğretmenle konuşurken öğretmenin ne dediğini anlayabilir.

2- Bugünü yaşayan, sadece gözlemleyen ama sürece dahil olamayan edilgen bireyler yerini; gelecek için hazırlıklara başlayan, kendini geleceğe hazırlayan ve fırsatları önceden görebilen bireylere bırakmalıdır. Bireyler hem okulda hem de evde aynı bilinçle donatılmalıdır. Bu çağın çocuğu artık bizim ona verdiklerimizle yetinmemelidir. Müfredat bazında eğitimi destekleyecek STEM ve Kodlama eğitimine ek olarak Endüstriyel Tasarım dersleri de konmalı. Öğrencilerimiz en temeldeki ihtiyaçları belirleyip bunlara çözüm üreterek sürece başlamalılar.

3- Erken çocukluk döneminde yapılan sınavların ve verilen ödevlerin çocukların gelişimlerine zarar verdiğinin araştırmalarla anlaşılmış olması sebebiyle sınavlarının 4. Sınıf itibariyle yapılıyor olması ve ödev verilmemesinin yerinde bir karar olduğu düşünülmüştür.

4- Matematiğin tarihsel gelişimi hakkında bilgi sahibi olmanın, öğrencide tarih bilincinin oluşmasını sağlayacağından Türk-İslam ve yabancı ünlü matematikçilerine daha çok yer verilmelidir.

FEN VE TEKNOLOJİ (5,6,7 ve 8. Sınıf)

1- Formül ve hesaplamalara girilmemiştir. Öğrencinin çıkarım gücünü arttıracağı düşünülmektedir.

2- Fen ve Mühendislik uygulamaları tek üniteye sınırlandırılmamalıdır. Her ünite sonunda uygulama yaptırılmalıdır. Öğrencilerin yaparak, yaşayarak öğrenmeleri ve STEM bazlı öğrenmeleri ön plana çıkarılmıştır. Öğrencilerin günlük hayatla bağlantı kurarak disiplinler arası yaklaşım ön plana çıkarılmış, öğrencinin öğrenmesini, inavasyon seviyesine ulaştırarak ürün oluşturması sağlanmaya çalışılacaktır.

3- Tüm seviyelerde Dünya ve Evren Konu alanı, Fiziksel Olaylar konu alanından sonra gelmelidir.

4- Öğrencilerin Canlılar ve Yaşam Konu alanı ile seneye başlamaları derse adaptelerini kolaylaştıracağı düşünülmektedir.

FİZİK

1- Genel olarak Taslak Program incelendiğinde "Fizik Okur Yazarlığı" fikri her ünitenin gündelik hayat ile bağdaştırılmasıyla oluşturulmaya çalışılmıştır. Bir başka dikkat çekici olay ise önceleri Müfredatta hiç yer almayan Türk Bilim Adamlarının hemen hemen her konuda yer almasıdır.

2- Taslak müfredat incelendiğinde içerik olarak konularda büyük değişiklikler yapılmamış olmakla beraber bazı konuların programda yerlerinin değiştirildiği görülmektedir. Programda deney ve simülasyonlara büyük bir önem verilmekte bu da öğrencilerin bilişsel becerilerini daha üst noktaya taşıyacak etkinliklerle birleştirilirse (STEM, STEM A, robotik, lego-league, makers, kodlama vb) ülkemizeki fizik eğitimine gerçekten seviye atlatacağına inanmaktayız.

3- Programda bir diğer dikkat çeken husus ise matematiksel işlemlere girilmesinden özellikle kaçınılması, fizik bilimin kendisini ifade etmesi matematiksel modelleme, simülasyon ve deneysel verilerden geçer, dolayısıyla matematiksel işlemlerden bu kadar kaçınılması yetişecek mühendis ve bilim insanlarımız için bir handikap oluşturacaktır.

4- Yalnızca kazanımların verilip her sene farklı içerikte kitaplar çıkartılması okullarda fizik eğitimini öğretmen insiyatifine bırakmaktadır. Bu konuda bütünlük sağlanabilmesi açısından Fizik dersinde yapılacak etkinlik, deney ve simülasyonlarla ilgili bir öğretmen el kitabının çıkartılmasını ülkemizdeki eğitim standardı için olumlu bir adım olacağı fikrindeyiz.

5- Kitaplar bir komisyon oluşturularak, daha çok kavram haritası, açık uçlu ve kısa cevaplı sorular gibi etkinlikleri kullanarak yazıldığında öğrencilerin bilişsel alan becerilerinin gelişmesinde önemli bir rol oynayacaktır düşüncesindeyiz. Kitap yazımında maliyetten çok içerik kalitesi ve Fizik programına uygunluk öne çıkarılmalıdır.

COĞRAFYA

Genel Açıklamalar

Eski program sarmal bir yapıya sahipti. Yeni taslak program Ünite temelli yaklaşımla hazırlanmış. Bu önemli bir nokta. Konular birbiri ile daha ilişkili hale gelmiş. Özellikle 10.sınıfta Dünyadaki su varlıkları işlendikten sonra Türkiye'de sular konusuna geçiş yapılması daha verimli olmuş. Bu anlatım toprak, bitki ve nüfus için geçerli. Coğrafya Dersi Öğretim Programı 9 ve 10. sınıflarda 4 ders saati, 11 ve 12. sınıflarda ise hem 2 hem de 4 ders saati uygulanabilecek şekilde düzenlenmiştir. Genel olarak kazanımlar değişmemiş ancak özellikle aşağıda verdiğim 3 paragraftaki konularla ilgili yenilikler yapılması istenmiş. Görsel materyallerin ve dijital ortamın gerekliliğine vurgu yapılmış.

1- Öğrencilere gezi, gözlem ve arazi çalışmaları ile gerçek mekanda öğrenme imkanı sağlanmalıdır. Öğretmenler, okul bahçesinde ya da yakın çevrede yapacağı ders uygulamalarıyla konuları gerçek hayatla ilişkilendirmelidir.

2- Coğrafya dersi için bilimsel laboratuvar çalışmaları niteliğinde olan arazi çalışmalarına yer verilmesi önemlidir. Öğrencilerin sınıf dışında çevresinde olup biten olay ve olguları gözlemlemeleri için teşvik edecek çalışmanın amaçlarını belirleme, araştırma için plan tasarlama (araştırma öncesi gerekli kaynak, malzeme toplama, takvimlendirme, arazide gerekli olan materyali hazırlama), gerekli araç, gereç ve teknolojiyi kullanma, arazide veri toplama ve kaydetme, verileri analiz etme, sonuçlar çıkarma, öneriler geliştirme, rapor yazma gibi uygulamaları gerçekleştirebilecekleri çalışmalara ve projelere yer verilmesi bu becerinin gelişimine katkı sağlayacaktır.

3- Hazırlanacak yazılı sınavlarda salt bilginin değil, yorum yapma, eleştirel düşünme, analiz etme, kanıt ve bilgiyi değerlendirme, akıl yürütme, yargıda bulunma, sorgulama becerilerinin yordanmasına imkan sağlayan açık uçlu (kısa veya uzun cevaplı), çoktan seçmeli ve madde türlerine yer verilmelidir.

TARİH

9.Sınıf

1- Müfredatın tam anlamıyla uygulanabilir olması için ders saati arttırılmalıdır.

2- Müfredat ile birlikte taslak kitaplarında eşzamanlı hazırlanması ve tartışmaya açılması gerekir. Taslakta belirtilen temel felsefe ile içeriğin kamuoyuna sunulması gerekmektedir.

3- ***"Orta Asya Türk Tarihi"*** nin yerine "***Kadim Avrasya Tarihi"*** getirilerek Siyasi Tarihten daha ziyade Sosyal ve Kültürel Tarihe değinilerek konu akışkanlığı arttırılmış daha ilgi çekici hale getirilmiştir. Özelliklede Türk Tarihinin önemli şahsiyetlerine vurgu yapılmalı hatta ayrı bir başlık altında verilmelidir.

4- ***"Kadim Dünyada İnsan"*** ünitesi önceki müfredatta olduğu gibi gereğinden fazla uzun tutulmuş. Bu ünitenin işlerliğini arttırmak için Kültürel konulara ağırlık verilerek hem daha ilgi çekici hale getirilebilir hem de daha az ders saatinde etkili bir öğrenme gerçekleştirilebilir. Ders saatinden edinilen tasarruf "***Kadim Avrasya Tarihi"*** ünitesine

aktarılarak ünitenin gereken öneme kavuşması sağlanabilir.

5- Tarihi olay ve olgu kavramlarının sadece İbn-i Haldun üzerinden açıklanması veya ön kabul olarak merkez kabul edilmesi bilimsel anlayışa uygun düşmemektedir. Bu konuda tüm yorumların sergilenip tartışılması daha uygun bir yöntem olacaktır.

6- Ders kitabında geçen tüm isimler kitabın içinde ünite başı veya sonunda listelenmelidir.

Not; görüşlerin hepsi taslak müfredat baz alınarak yapılmıştır. Ders kitaplarının yayınlanmasından sonra daha net değerlendirmeler yapılabilir.

10.Sınıf

1- Osmanlı Tarihinde kesinlikle yapılmaması gereken kronolojik tarih çizgisinden sapmamaktır. Osmanlı Târihi dönem dönem verilmelidir. Kronoloji esas alınarak; o döneme ait siyasi kültürel olaylar aynı dönem başlığı altında verilmelidir.

2- Osmanlı Tarihi iki ana bölüme ayrılmış, XVI. Yy sonrası 11 Tarih müfredatına aktarılmıştır. Ayrıca XVI. Yy sonrası siyasi tarihi neredeyse hiç ele alınmamış ve yüzeysel geçilmiştir. Bu haliyle Osmanlı Tarihi müfredatı eksik bırakılmıştır. Bu şekilde 11 Tarih dersinin içeriğine Osmanlı siyasi tarihini de ele alan üniteler eklenmeli ve seçmeli değil zorunlu olması gerekmektedir.

3- Osmanlı Tarihi ile İnkılap Tarihi birbirine kesinlikle bağlanamamış aksine birbirinden bağımsızlaştırılmıştır.

4- Osmanlı Tarihinin sonu ile İnkılap Tarihinin başı birbirine kronolojik olarak akıcı bir şekilde bağlanmalıdır.

5- Osmanlı Tarihi ile önemli olay ve olgular dönemin diğer devletleriyle karşılaştırmalı olarak verilmeli. Anlatılan dönemin fotoğrafı o günkü dünya ile ilişkilendirilerek bağ kurulmalı bu durum kazanımlarda çok net bir şekilde açıklanmalı ders kitabı içerikleri de buna göre hazırlanmalıdır.

6- Yıkılan devletlerimizin bu sonuçla karşılaşmalarına yol açan faktörler çok net olarak vurgulanmalı. Toplumsal yeterliliklerimiz ve toplumsal yetersizliklerimiz, zaaflarımız bilimsel olarak analiz edilmeli.

Genel değerlendirme; 10. Sınıf tarih müfredatı gözden geçirilmelidir. Bu haliyle uygulanabilirliği güçtür.

11.Sınıf

1- İnkılap Tarihi müfredatının içerisine iki yeni ünite eklenmiş Çağdaş Türk ve Dünya Tarihinden ünitelerin alınarak inkılap Tarihine eklenmesi başarılı olmakla birlikte ders saatinin iki saat olması bizleri kara kara düşündürmektedir. Böyle bir durumda bazı ünitelerin yüzeysel geçileceği aşikârdır. (Cumhuriyet Dönemi gibi.) Ders saati arttırılmadan bu şekilde müfredatın uygulanması mümkün görünmemektedir.

2- 1920-1930 yılları arasında Türkiye de Cumhuriyet yönetim şekli iken dünyanın diğer ülkelerindeki yönetim şekilleri ve yöneticileri konu olarak eklenmelidir.

3- Demokrasi-Kurtuluş Savaşı-TBMM-Cumhuriyet-Ulusal egemenlik somut örneklerle ilişkilendirilmelidir. Dünya ölçeğinde o tarihlerdeki uygulamaları kazanımlara yansıtılmalıdır.

4- Türk Kurtuluş Savaşı'na katkısı olan tüm kadro elden geldiğince anekdotlarla tanıtılmalıdır.

Genel Değerlendirme; İnkılap Tarihi dersinin içeriğine yeni ünitelerin eklenmesini faydalı bulmakla birlikte 2016 yılına kadar götürülmeyip 1990'lı yıllara kadar getirilebilir. **Başarılı olan bu müfredatın uygulanması için ders saatinin 4 e çıkarılması elzemdir.**

Seçmeli Tarih dersi müfredatı içeriği amacına uygundur. Zorunlu olmalıdır.

12. Sınıf

Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi dersi müfredatı uygundur. Ancak böyle muhteviyatı önemli olan dersin seçmeli olarak verilmesi dersin içeriğine haksızlıktır. Zorunlu olması gerekmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın paylaşımcı bir düşünceyle hazırlamış olduğu müfredat çalışmalarının mutlaka eksikleri olacaktır. Önemli olan yapılan olumlu, eleştirel düşüncelerin bütünsel anlayışla değerlendirilmesidir. Emek veren, fikir beyan eden, düşüncelerini paylaşan her katılımcıya teşekkür etmemiz gerekmektedir. Bu ülke ve bu çocuklar hepimizin ortak paydası ve milli değerleridir.

Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi

Prof. Dr. Salim GÖKÇEN
Erzincan Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü
Öğretim Üyesi

Dersin Amaçları Doğrultusunda Yöntem Değerlendirmesi

Tarih derslerinin genel amaçlarını şu şekilde sıralamamız mümkündür; Milli kimlik kavramını ve bunu korumanın önemini kavratabilme, tenkit becerisi ve fikirleri sorgulama yeteneği kazandırma, olayları neden ve sonuçlarıyla birlikte görüp açıklayabilme; görünüşte ve gerçek nedenleri ayırt edebilme, öğrencileri kültürel açıdan yeterli hale getirme, kültür farklılıklarının nasıl oluştuğunu kavratma, geçmiş ile günümüz arasında ilişki kurabilme ve eleştirel bir bakış açısı kazandırabilme. Bununla birlikte Tarih, eski olayları araştırdığına göre, amacı yalnız bu olayları öğretmek değil, insanlığın bugünkü hayata ulaşmak için geçirdiği safhaları ortaya çıkararak bu şekilde "şu an"ı daha iyi kavratmaya çalışmak da olmalıdır.

Tarih, milletin geçirdiği hayatı bireye öğretmekle, onu millete bağlayan bağları kuvvetlendirmiş olur. Bir bireyi, mensup olduğu millete bağlamak için sadece bugünkü hükümet tarzını ona öğretmek ya da millî görevleri kendisine telkin etmek yeterli değildir. Bütün dünyada kabul gören evrensel değerlendirmelerde her fert, millet kavramını, mensubu olduğu milletin ortaya çıkışını, geçirdiği evreleri, eski ve yeni ideallerini öğrenmek zorundadır. Ancak bu suretle, o fert, mensubu olduğu milletin geçmişten bugüne geçirdiği safhaları, attığı atılımları, yarattığı idealleri yakından görür ve ancak bu şekilde milletine sarsılmaz bağlarla bağlı olduğunu hisseder. Mensup olduğu milletin, bütün hayatî safhalarını sempatik bir nazarla izleyen birey, millet sevgisini, vatan aşkını daha derinden hisseder. Bağlı olduğu devlete karşı hissedeceği duyguları da yine aynı şekilde öğrenir.

Birey, devletinin kuruluşunu, ortaya çıkışını, verdiği mücadeleleri öğrenmenin yanında kuruluş sistemini de çağdaş devletleri göz önünde bulundurarak değerlendirmek durumundadır. Tarih öğretiminde asıl olan olguları ezberletmekten çok onları benimsetmek ve olgulara karşı öğrencinin ilgisini artırmaktır. Bu nedenle öğrencilerin tarih biliminin temel özelliklerini fark etmede, bilginin aynen aktarılarak kazanıldığı bir ortamdan çok onlara aktif çalışma çevresi hazırlayan bir ortamın sunulması çok önemlidir.

Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi de öğrencilere mensubu olduğu milleti, çağdaş dünya koşullarını, bu koşulların oluşum ve işleyişini kavratacak bir derstir. Ayrıca Türkiye'nin dünyadaki yerini uluslararası ilişkilerden nasıl etkilendiğini, karşısına çıkan sorunları çözmede ne gibi güçlüklerle karşılaştığını tanıtabilecek bir derstir. Dersin arz etmiş olduğu bu durum dikkate alındığında içeriğin hazırlanmasında ne kadar özenli davranılmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Çocuklarımıza Atatürk'ün ilke ve inkılâplarını bilinçli bir şekilde benimsetmek, onları Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ülkesi ve milliyetiyle bölünmez bir bütün olduğu gerçeğine karşı gelebilecek her türlü yıkıcı, bölücü, akım ve eylemlere, söylemlere karşı uyanık tutacak direnç gösterecek bir donanıma erişmesini sağlamak bu dersten beklenen en önemli amaçlardandır.

Cumhuriyet'e sahip çıkılması sürecinde Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin eğitimin bütün aşamalarında devam etmesinin gerekliliği kadar bunun ancak dersin sevdirilmesi ve öğrenciye benimsetilmesi ile mümkün olabileceği unutulmamalıdır.

Dersin işleniş yönteminin ağırlıklı olarak aktarıma dayanması, derse olan ilginin azalmasına yol açmaktadır. Derste kullanılan dilin ağır olması da dikkati zayıflatmaktadır. Öğrenciler, derste kullanılan kavramların bir kısmını anlamakta güçlük çekmekte ve bu durum konuların anlaşılmasını güçleştirmektedir.

Dersi verecek öğretmenin niteliği de derse karşı gösterilen tavır da önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Dersi verecek öğretmenin mutlak surette yükseköğrenimini Tarih lisansı üzerine tamamlamış olması son derece önemlidir. Gerek derste geçen kavramların daha iyi anlaşılmasında kullanılacak dil açısından, gerekse temel amaçlar doğrultusunda dersin işleniş yönteminde konulara hâkim bir otoritenin mimik ve ifadelerindeki belirleyicilik açısından bu durum önemlidir.

Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin amaçları doğrultusunda hedef davranışları kazandırmada dersin içeriği kadar işlenişi de çok önemlidir. Dersin işlenişinde aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

1. Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçişi öğrenciye kavratabilmek için, Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarındaki öz yapısından zamanla uzaklaşıp yozlaşmaya başlaması örneklerle açıklanmalı, duraklama ve gerileme devirlerinde her alanda görülen bozulma ve gerileme, bunların nedenleri, devleti kurtarma çabaları, batıya bakış ve hukuk devletine geçiş çabaları, Meşrutiyet yönetimine gidiş İslamcılık, Osmanlıcılık, Türkçülük, Batıcılık ile İttihat ve Terakki dönemine yer verilip bu dönemdeki dış ve iç olaylar sebep sonuç ilişkileriyle açıklanmalı ve böylece derse bir giriş yapılmalıdır.

2. XIX. yüzyılda Avrupa'nın büyük devletleri ve Batı Dünyasındaki yerleri, batının gelişimi, Coğrafi keşifler, Rönesans, Reform, Kapitalizm ve Burjuvazinin doğuşu, büyük fikir hareketleri, sanayi inkılâbı ve özellikle Fransız İnkılâbı, bu İnkılâbın yaydığı fikirler bunlar arasında Emperyalizm

siyaseti, sömürgecilik, Sosyalizm cereyanları, Atatürkçülük ile karışmaması açısından gereken ölçü içerisinde açıklanmalı, Dünya'daki sosyal ve ekonomik sistemlerin yanında, Türk İnkılâbının en ideal yol olduğu vurgulanmalı; Atatürk ilkelerinin öğrencilerin seviyelerine göre anlamı, önemi ve hukuksal şartları ile felsefesi yapılırken de bu önemli gerçek pekiştirilmelidir.

3. Bu arada I. Dünya Savaşı öncesi ve sırasında Türk topraklarını parçalamaya ve paylaşmaya yönelik gizli ve açık olarak yapılan anlaşmalar harita üzerinde kavratılmalıdır. Ayrıca İstiklal Savaşı sonrası ortaya çıkan Lozan Konferansının siyasal ve hukuksal yönleri, Sevr antlaşması hükümleriyle karşılaştırmalı olarak ele alınmalı, Lozan Barışının önemi belirtilerek, Tür Milletine kazandırdığı bağımsızlık vurgulanmalıdır.

4. Milli Mücadele konuları işlenirken, yurdun o günkü durumunda, yokluk ve yoksulluk içinde, en çetin ve güç şartlar altında, Atatürk'ün birleştirici ve bütünleştirici gücüyle ve O'nun liderliğinde Türk Milletinin tek vücut halinde en modern silah ve teçhizatla donanmış işgal kuvvetlerine karşı giriştiği Milli Mücadele, destansı kahramanlık, olayların geçtiği manzara içinde yansıtılmalıdır.

5. Milli Mücadele başlarken, Kuva-yı Milliye ruhu açıklanmalı, yurt topraklarının millet namusu kabul edilerek, savunmanın kutsallığı belirtilmeli; aynı zamanda, girişilen bu İstiklâl Savaşı'nda Atatürk'ün XX. yüzyıldaki esir olan milletlere ışık tuttuğu özellikle vurgulanmalıdır.

6. Lozan zaferiyle kazanılan bağımsızlığın geniş anlamı açıklanarak, XX. yüzyılda yeni bir yörüngeye giren devletlerarası siyaset ve bloklaşmalar karşısında, yurt bütünlüğünün korunması gerekliliği için Atatürk'ün izlediği siyaset ve barışçı tutum ile kurduğu dış ilişkilerden örnekler verilmeli, fikirleriyle Atatürk'e dünyada duyulan saygı ve takdir belirtilmelidir. Bu arada, kavuşulan Bağımsızlık ve Atatürk'ün en büyük eseri Cumhuriyet rejiminin yapısındaki milli egemenlik ve demokratik yönetimin değerini kavratırken yapılacak telkinlerle özellikle milli bütünlüğü korumak, demokrasiyi üstün tutmak ve ilerletmek bilinci kazandırılmalıdır.

7. Milli Mücadele'den sonra kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bütün organları ve Türk Milletinin toplumsal yaşayışındaki değişim gelişim ve yenilikleri kapsayan Türk İnkılâbı, karşılaştırmalı olarak işlenmelidir. Bu çalışmalar yapılırken, bir zamanlar her alanda kuvvet ve üstünlüğünü dünya devletlerine kabul ettiren Osmanlı Devleti'nin zamanla Batı'daki gelişmelere paralel çağdaşlaşmaya uyamadığı; bunun sonucu olarak her yönden bir sarsıntıya uğradığı ve çöküşe gittiği; diğer taraftan bir süre, geçmişte faydalı olan kurum ve organların zaman geçtikçe bozulduğu, hayatiyetini kaybettiği ve yetersiz hale geldiği üzerinde durulmalıdır. Bu arada, Osmanlı Devleti'nin yıpranmış bazı kurumlarını sürdürme durumunda olan yeni Türk Devleti'nin muasır medeniyetler seviyesine kavuşturulmasındaki güçlük göz önünde tutularak, Türk İnkılâbının diğer İnkılâplara göre farklılığı ve üstünlüğü belirtilmelidir.

8. Dersin temeli, Atatürk ve Tük İnkılâbı üzerine oturtulmalıdır. Türk Milli Eğitiminin amaçlarının gerçekleştirilmesinde büyük yeri ve önemi olan bu dersin konuları işlenirken; öğrencilere, süratle değişerek karmaşık hale gelen yurt ve dünya sorunları karşısında, ihtiyaç duyulan gerekli bilgi ve anlayışın, olumlu davranışların kazandırılması ve geliştirilmesinde, başlıca kaynağın bütünüyle Atatürkçülük olduğu kavratılmalıdır.

9. Konular işlenirken, Türk İnkılâbının mimarı Atatürk'ün olaylardaki rolü üzerinde durulmalı; Atatürk'ün hayatı açıklanırken, O'nun eğitim-öğretimde etkisi olan kurumlar ve çevresi ile kendisini yetiştirmede kişisel çabalarına yer verilmelidir.

10. Atatürk'ün kişisel özelliklerine yer verilirken, liderliği, üstün zekâsı, kuvvetli hafızası isabetli karar alma ve kararları süratle uygulama azmi ve tutumu, geniş kültürü, yurt ve millet sevgisi, cesareti, uzak görüşlülüğü, sabır ve metaneti, örnek durumdaki çalışkanlığı, fedakârlığı, dürüstlüğü, alçak gönüllülüğü; inançlı ve inanca saygısı gibi özel nitelik ve yetenekleri örneklerle belirtilmeli; Dahi asker, eşsiz İnkılâpçı ve büyük devlet adamı kişilikleri ayrıntılı olarak konu edilmelidir.

11. Atatürk'ün uyguladığı İnkılâbın getirdiği yenilikler ve değişiklikler işlenirken; yeni kurum ve organlar ile yaşama düzeninin, biçim yönüyle bağlayıcı, donmuş bir kalıp ve dogma olmayıp, Türk Milletinin yapısı ve karakterine göre geliştirici, dinamik nitelikler taşıdığı vurgulanmalıdır.

12. Atatürkçülük ve Türk İnkılâbının dayandığı ilkeler işlenirken, temel ilkeler, Atatürk dönemindeki uygulamalar da göz önünde bulundurularak O'nun kendi sözleri, düşünce ve görüşleri doğrultusunda açıklanmalı; ilkelerin bütünüyle, her alanda milletin yaşama düzeninde yenileştirici ve geliştirici bir sistem oluşturduğu belirtilmelidir.

13. Temel ilkeler yanında onları tamamlayan bütünleyici ilkelerin kavratılmasına da önem verilmeli ve bu ilkelerin tanıtılmasında, Atatürk'ün veciz sözlerinden yararlanılarak Atatürk ilkeleri ve Türk İnkılâbının millet hayatı için vazgeçilmez bir sistem olduğu vurgulanmalıdır.

14. Atatürkçülüğün dayandığı temel ilkelerin kendi aralarında bağlantılı olup birbirinden ayrılamayacağı ve dünyadaki başka İnkılâpların getirdiği sistemlere göre değişik biçimlerde yorum-

lanamayacağı, taklit edilmiş modeller olamayacağı, karşılaştırmalar yapılmak suretiyle örneklerle açıklanmalıdır.

15. Milliyetçilik ilkesinin ırkçılık ile bir ilgisi olmadığı, dünyadaki yaygın algının dışında Türk milletine has, kapsayıcı ve kucaklayıcı bir anlayışa sahip olduğu Türk tarihinden verilecek örnekler ile açıklanmalıdır.

16. Tarihin kanla çizdiği vatan topraklarında yaşayan ve aynı ilkelere bağlı, kaderde, kıvançta tasada ortak yurttaşların Türk Milletini oluşturduğu ifade edilmelidir.

17. Laiklik ilkesinde, bu kavramın dinsizlik olmadığı özellikle belirtilmeli, Atatürk'ün İslam Dinine olan saygısı kendi sözleriyle açıklanarak; O'nun aslında hurafelere, ve din istismarcılığına karşı olduğu üzerinde durulmalıdır.

18. Devletçilik ilkesinde bu ilkenin, sosyalist ve komünist ülkelerin uyguladığı ekonomik sistemlerden farklılığı ve Türkiye'nin şartlarına göre düşünülmüş çağdaş bir özellik taşıdığı belirtilerek uygulamada alınan başarılı sonuçlar anlatılmalıdır.

19. Dersin işlenişinde; Osmanlı Devleti'nin son üç yüz yılındaki durumu ve bazı devlet adamlarının izledikleri hatalı siyaset ve tutumlar belirtilip olaylar kısaca sergilenerek Türk İnkılâbının getirdiği değişiklik ve yenilikler, eski kurum ve yaşama düzeni ile karşılaştırılmalıdır. Türk Tarihinin önemli bir bölümünü oluşturan Osmanlı Devleti'nin her devrinin karartılarak kötülenmesinden; siyaset, kültür ve medeniyet alanlarında hizmeti inkâr edilemeyen Osmanlı dönemindeki Türk büyüklerini de kapsar biçimde genelleme yapılarak olumsuz eleştirmelerden kaçınılmalı; milli ve manevi değerlerine bağlı olan Türk Milletinin ve onun bağrından çıkan Atatürk'ün geçmişinden koparılmasına fırsat verilmemelidir.

20. Atatürk'ün, Türk Tarihine, Türk Kültürüne verdiği değer; Türk Dilini yozlaştırmadan arılığa ve duruluğa kavuşturma çalışmaları ile Milletin bağlı olduğu, bozulmamış gelenek ve göreneklerine olan saygısı üzerinde durulmalıdır.

21. Atatürk'ün, Türk Tarihinin akışını nasıl değiştirdiği, milletimizin değerlerine, kudretine dayanarak ve isteklerine uyarak Türk Milletine yepyeni ilerleme ve yükselme ufukları açtığı belirtilmeli; Türkiye'yi en yüksek çağdaş kültür ve medeniyet düzeyine çıkarmak için yapılan İnkılâbın insanlık tarihinde de büyük bir yeri olduğu kavratılmalıdır.

22. Atatürk'ün İstiklâl Savaşı'nı yaparken, Türk Milletine ilerleme ve yükselme ufukları açarken taşıdığı düşünceler ve yurdumuzu çağdaş medeniyet düzeyine çıkarmak için gerçekleştirdiği İnkılâplar, lise sınıflarında anlatılırken, yalnızca ders kitapları ile ye-

tinilmemeli, "Nutuk" ile "Söylev ve Demeçler" isimli eserlerden yararlanılmalı, bütün olaylar öğrencilerin kolaylıkla kavrayacakları bir dille ve karşılaştırmalar yapılarak açıklanmalıdır. Bunlar dışında konular işlenirken, Atatürk ve Türk İnkılâbı hakkında, öğrenci bilgi düzeyine göre yazılmış ve bakanlıkça tavsiye edilen kitap, broşür ve ansiklopedilerdeki yazıların okunması teşvik edilmeli, hangi konu işleniyorsa ilgili yayınların yerleri bildirilerek, bu yazıların özetlerinin veya önemli kısımlarının sınıfta anlatılması temin edilmelidir.

23. Atatürk'ün Türk gençliğine yaptığı hitap, derinliğine ve genişliğine kavratılmalı; Türk İnkılâbının önemi, ne gibi büyük güçlükler ve engeller aşılarak gerçekleştirildiği belirtilerek, bunların korunması gereği açıklanmalı ve her fırsatta İnkılâp değerlerine bağlılık pekiştirilmelidir.

24. Konular işlenirken, göze ve kulağa hitabeden ders araçları kullanılmalı; bunun için yerine göre, resimler, fotoğraflar, haritalar, tarihi tablolar, film ve belgesellerden yararlanılarak, konuların özelliğine göre olayların somutlaştırılması için canlandırılmasına çalışılmalı, tarihi deyimlerin, kavramların, adların doğru olarak öğretilmesi için, yazı tahtasına bunların asılları yazılarak, olaylarla ilgili haritalar resimler, grafikler ve tarih levhalarının öğrenci grupları tarafından hazırlanması sağlanmalıdır.

25. Yakın çevrede Atatürk'ü gören veya İstiklal Savaşı'na katılan ve Türk İnkılâbına tanık olan kişiler bulunduğu takdirde, okula davet edilerek bu kişilerin sınıfta öğrencilerle konuşmasına fırsat verilmelidir. Unutulmamalıdır ki, öğrenci, yerel tarih ve çevresinden verilen örnekler ile tarih sevgisini daha kolay kavrayabilmektedir. Bu nedenle Atatürk, Milli Mücadele ve İnkılâplar ile ilgili yerel hatıraların ve bilgilerin öğrenci grupları aracılığı ile derlenmesine çalışılmalıdır.

26. Çevrede Atatürk ile ilgili kültür merkezleri, müzeler, İstiklal Savaşı'nın geçtiği muharebe alanları ve Devlet Dairelerinde özel köşeler varsa, bu yerlerin toplu olarak veya gruplar halinde görülmesi sağlanmalıdır.

27. Program esas olmakla beraber Milli Bayramlar, mahalli kurtuluş günleri, Atatürk'le ilgili bölgesel olay yıldönümleri ve özellikle On Kasım'da, konu sırasına bakılmaksızın Atatürk'ün kişiliği düşünceleri, başarıları günün heyecanı ile değerlendirilip açıklanmalıdır.

28. Konular kuru bir anlatım yöntemi yerine, soru-cevap, diyalog, grup çalışmaları gibi yöntemlerle de işlenerek öğretmen, önemli bulduğu yerlerde etkin olarak kısa tasvirlere yer verip öğrencilere gereken heyecanı yaşatmalı, konular arasında menkıbe, hatıra, şiir, tarihi fıkralarla dersi çekici hale getirmeli ve öğrenciyi düşünmeye yönelterek sonucu bulmasında yardımcı olmalıdır.

29. Türk İnkılâbının anlamı belirtilerek İnkılâp, devrim, ıslahat, ihtilal, isyan, darbe gibi kavramlar ayrıntılı biçimde örnekler verilmek suretiyle açıklanmalı; İnkılâp kavramının tarihsel gelişimine yer verilerek; İnkılâbın öğeleri ve evreleri, Atatürk'e göre İnkılâp, İnkılâbın hukuksal dayanağı ve yasallığı Türk İnkılâbının önemi ve özelliği üzerinde durulmalıdır.

30. Atatürk'ün ölümünden sonraki olaylar ve özellikle çok partili döneme geçiş işlenirken; Türk Milletinin, kurulan siyasi parlamentolara göre eğilimleri göz önünde tutulmalı, henüz tarih konusu içerisinde düşünülmeyecek kadar tazeliğini koruyan yakın geçmişimizdeki olayların eleştirisi ve yorumu yapılmamalıdır. Yakın dönem konuları işlenirken yorumdan uzak bilgi temelli anlatım tarzı benimsenmelidir. Bilimsel yönde objektif incelemelerle kesin olarak sonucu belirlenen olgular dışında, tarihin ileride hüküm vereceği kişi ve olaylar, erken olarak tek yönlü yorum ve yargılamalarla değerlendirilme yoluna gidilmeden; ayrışmaya ve bölücülüğe yol açabilecek her türlü bilgi, görüş ve düşüncenin ifade edilmesinden sakınılmalıdır.

ORDULARIMIZIN BAŞARISI İÇİN MECLİS ÖNÜNDE YAPILAN DUADA MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK, RAUF ORBAY, M.KEMAL 1922

İçerik Açısından Karşılaşılabilecek Sorunlar

Ders içeriği ile ilgili olarak derslerde karşılaşılabilecek sorunlar, kamuoyunda ortaya çıkan Cumhuriyet dönemi tartışmaları göz önünde bulundurulduğunda daha net ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan ders konularına Osmanlı yenileşme hareketlerinden başlanılması gerekmektedir. Milli Mücadele konuları anlatılırken yerel konulara ağırlık verildiğinde öğrencilerin derse karşı ilgilerinin daha da arttığı birçok bilimsel çalışma ile kanıtlanmıştır. Bununla birlikte, Milli Mücadele konularının kavratılmasında dünyadaki örneklerine de yer verilmesi önem arz etmektedir. Cumhuriyet rejiminin değerler sistemini öğretmek konusunda içeriğin yeterli olmadığı ortaya çıkmaktadır. Söz konusu dönemin kavratılmasında dünya üzerinde meydana gelen rejim değişiklerinin yöntem açısından değerlendirilmesinin ve mukayese açısından içerikte yer almasının önemi büyüktür. Aynı zamanda yapılan inkılâplara karşı oluşan tepkilere ve bu tepkilerin giderilmesine yönelik yapılan çalışmalara daha ayrıntılı bir şekilde içerikte yer verilmesi zihinlerde oluşacak soruları ortadan kaldırmasına yardımcı olacaktır. Cumhuriyet'in kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'e karşı duyulan sevginin, Atatürk'ün insani vasıflarına içerikte daha fazla yer verilerek artırılması mümkündür. Atatürk'ün milleti ile iç içe, onun sorunları ile ilgilenen, onun değerlerine duyduğu saygıyı gösteren konulara daha az yer verildiği gözlemlenmektedir.

Tarih konularını içine alan Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde içerik itibari ile anlatıldığı dönemdeki terminolojinin kullanılmasının derse karşı ilginin azalmasına neden olan etkenlerin başında geldiğini söylemek mümkündür. Ders içeriğinde kesinlikle konuların arasına günümüz terminolojisine uygun metinlerin yerleştirilmesi, kavramlar ve analizler bölümünün konulması veya bir terimler sözlüğünün oluşturulması, bu sorunu ortadan kaldıracak yöntemlerdir. Ders kitaplarının hazırlanmasında görsel materyallere yoğunluklu olarak yer verilmesi, her ünitenin sonunda konu ile ilgili bir okuma parçası ve ünite ile ilgili soruların yerleştirilmesi, konular arasında geçen her kavramın anlamlarıyla birlikte verilmesi, istatistikî bilgilere, grafiklere ve şemalara yer verilmesi, ders kitabında bir sözlük bölümünün oluşturulması ve anlaşılır sade bir dilin kullanılması son derece önemlidir.

Son yıllarda, Türkiye ve dünya gündemini meşgul eden çok önemli gelişmeler meydana gelmiştir. Bu gelişmelere, tarihsel motiflerle desteklenerek, içerikte yer verilmesi Cumhuriyet döneminin daha iyi anlaşılmasında yardımcı olacaktır. Soykırımı ve Savaş Suçları, Pontus Meselesi, Ermeni Meselesi, Bölgesel ve Küresel Terör, Büyük Ortadoğu Projesi, Ilımlı İslam, Yeni Bloklar ve Kıta Birlikleri, Avrupa Birliği Entegrasyon Süreci, Kıbrıs Meselesi, Vatandaşlık ve Etnisite, Dinsel Farklılıklar, Misyonerlik, Küreselleşme, Enerji Meselesi vb. konular bugün dünya ve ülke gündemini meşgul eden hususlar olarak ortaya çıkmaktadır.

Ders içeriğinde kesinlikle bilimsellik konusunda hassasiyet gösterilmeli, tarih biliminin ortaya koyduğu bilgi ve belgeler etkin bir şekilde kullanılmalıdır. Konular belirlenirken, dersin sosyal tarih boyutu üzerinde daha çok durulmalıdır. Ders içeriğinin; siyasi, sosyal ve düşünce tarihi gibi temalar altında düzenlenmesi de düşünülebilir. Ayrıca, öğrencinin duyuşsal ve bilişsel becerileri de dikkate alınmalıdır.

Cumhuriyetimizin ilelebet devamının ancak nesillerin onun ideallerini ve ilkelerini kavramaları ve ona bağlılığı ile mümkün olabileceği düşüncesinden yola çıkarak, Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin bu konuda çok önemli bir hizmeti yerine getirdiğini düşünmekteyiz.

Eğitim Sürecinde Tarih Dersi ve Yeni Müfredat Taslağı

Müfide ÇETİN
İzmir 3 No'lu Şube
Tarih Öğretmeni

Gelecek, onu kurgulayan toplumlar için yaşanabilir olacaktır. Geleceği kurgulamak ise ciddi bir geçmiş analizinden geçer. Bu noktada Eğitim-Öğretim süreci geleceğin toplumunu şekillendirmenin temel dayanağını oluşturur. Bu amaca hizmet edecek dersler ve konular da ders müfredatlarındaki yerini bu yaklaşıma göre alır. Toplum içerisinde yerini alacak bireylerin gerekli donanımı kazanacağı eğitim sürecinde göreceği dersler ve konular da bireysel ihtiyaç ve toplumsal beklentiler çerçevesinde belirlenir.

Geleceğe dair planları olan toplumlar, geçmişi irdeleme mecburiyeti hissederler. Her toplum diğer toplumlar arasındaki yerini tarihsel süreç içerisinde kazanır veya kaybeder. Bu nedenle de diğer derslere nazaran Tarih dersinin bireye kazandıracağı davranış şekline yönelik beklenti çok daha farklı noktada kendini gösterir. Tıpkı bireylerde olduğu gibi toplumların da karakteristik özelliklerini belirleyen ve millet olma olgusunu netleştiren tüm değerler geçmişin derinliklerinden gelerek inşa edilir.

Duraksız zaman geçtikçe raflarına yeni yaşanmışlıklar dizen Tarih, binlerce yıl boyunca yerine göre öğüt verici veyahut coşturucu kahramanlık hikayeleri

destanlar ve efsanelerin arenası olmuştur. Geçmişin irdeleniş şekli ise geleceğe bakış açısına da yön vermiştir. Heredot'tan günümüze edebiyatın bir alt dalı olarak başlayıp son yüz yıl içinde kendi bilimsel metotlarını belirlemiş bir bilim dalı olarak karşımızda durmaktadır Tarih. Ders olarak ise Toplumsal/ulusal kimliğin oturtulması ve devam ettirilmesi için en basit tabiriyle geçmişten ders çıkartmak, daha geniş anlamda ise toplumu bir arada tutan temel ulusal/kültürel değerleri bireye kazandırılması çabasının aracıdır.

Bireye Tarih dersi aracılığıyla "geçmiş, bugün ve gelecek algısında tarih bilinci kazandırma"yı genel amaçları arasında gören Türk Milli Eğitimi bu çerçevede oluşturulan müfredat içerikleriyle, zaman zaman bazı konuları detaylandırıp bir takım konuları geri plana almışken kimi zaman değişen bakış açısına paralel şekilde yüzeysel geçilen konulara projektör tutmuştur.

Son günlerde radikal değişimleri ile gündemde olan Tarih dersine yönelik yeni müfredat taslağında da bakış açısındaki değişimin yansımaları oldukça net görülmektedir. Aşağıdaki rapor bakanlığımızın internet adresinde yayınladığı taslak ile günümüzde yürürlükte olan öğretim programı metni ve uygulamalar kıyaslanarak hazırlanmıştır. Sırasıyla 9., 10., 11. Sınıf Tarih dersleri ile T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi taslak öğretim programları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Eleştirilerin kimisi yersizken öyle maddi hatalar bulunmaktadır ki Tarih öğretim kurallarının mantığına tamamen aykırı hareket edildiği gözlerden kaçmamaktadır. Bahsi geçen bu hatalı uygulamanın taslak olarak kalması dileğiyle

9.SINIF TARİH DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

9. Sınıf tarih dersinin ilk üç ünite kazanımları mevcut uygulamada devletler temelinde ele alınırken yeni taslak öğretim programında kazanımlar, kaldırılan seçmeli tarih dersinin mantığıyla düzenlenmiştir. Gerek İlkçağ uygarlıkları ve gerekse tarihimizin temeli olan Orta Asya Türk tarihi siyasi gelişim süreci olarak değil ekonomi, hukuk, toplumsal yaşam temelinde genel olarak ele alınmıştır. Halihazırdaki öğretim programında siyasi süreçleri ve başarıları detaylı verilen Asya ve Avrupa Hunları, Göktürkler ve Uygurların yeni öğretim programı çerçevesinde hazırlanacak olan kitaplarda bu yönlerinin genel başlık altında değerlendirilmesi özelde konu başlığına sahip olmayan öğrencinin genel yorumu kavramasını güçleştirecektir.

9.Sınıf Tarih ders saatleri, oranları ve kazanımlarında da değişikliğe gidilmiştir. İslamiyet öncesi Türk tarihi konuları, Kadim Avrasya'da Türkler Ünitesi adı altında azaltılmış görünmektedir. Eski öğretim programı ile kıyaslandığında kazanımları 8'den 6'ya, ders saati 12'den 9'a ve oranı %18'den %12.5'a düşürülmüştür. Yine "Türk İslam Devletleri ile Selçuklu Türkiyesi" başlığı altındaki konuların kazanımı 8, ders saati 14 ve konu dağılımındaki oranı %19.4'tür. Oysaki uygulanmakta olan öğretim programında iki ayrı ünite başlığı altında işlenen konuların toplamda sahip olduğu kazanım 14, ders saati 26 ve dağılım oranı %32 idi.

ÜNİTE	KAZANIM SAYISI	SÜRE/DERS SAATİ	ORANI (%)
Tarih Bilimi	9	14	20
Uygarlığın Doğuşu ve İlk Uygarlıklar	6	10	14
İlk Türk Devletleri	8	12	18
İslam Tarihi ve Uygarlığı (13. Yüzyıla Kadar)	7	10	16
Türk İslam Devletleri (10-13. Yüzyıllar)	8	12	18
Türkiye Tarihi (11-13. Yüzyıl)	6	14	14
Toplam	44	72	100

TABLO-1: Mevcut öğretim programına göre 9. Sınıf Tarih Dersinin kazanımları, ders saati ve konu dağılımı

Ünite	Kazanım Sayısı	Süre (Ders Saati)	Oran (%)
1. İNSANIN YERYÜZÜ SERÜVENİ VE TARİH	7	12	16,6
2. KADİM DÜNYADA İNSAN	14	25	34,7
3. KADİM AVRASYA'DA TÜRKLER	6	9	12,5
4. KADİM İSLAM MEDENİYETİ	7	12	16,6
5. TÜRKLERİN İSLAMİYETİ KABULÜ VE SELÇUKLU TÜRKİYESİ	8	14	19,4
TOPLAM	42	72	100

TABLO-2: Hazırlanan yeni taslağa göre 9. Sınıf Tarih Dersinin kazanımları, ders saati ve konu dağılımı

Mevcut süreçte Uygarlığın Doğuşu ve İlkçağ Uygarlıkları başlığı altında verilen konular yeni taslakta Kadim Dünyada İnsan başlığı altında kazanım, ders saati ve konu dağılım oranı katlanmış şekilde yer alacaktır. Olay ve siyasi tarih yerine olgu ve kavramlar üzerinden anlama ve yorumlama temelli kazanımlar verilmeye çalışıldığı görülmektedir. Ancak bir takım mantık hataları yanında öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyinin de kazanımlar için yeterli olmaması da söz konusu olabilecek gibidir.

Sayfa 23'te yer alan "T9.2.3. Erken İlk Çağ'da siyasi gücün kaynakları ile siyasi organizasyon türlerini ilişkilendirir" başlığı altındaki "a) Erken İlk Çağ'daki siyasi organizasyonlar, sadece "devlet" kavramı ile sınırlı kalınmaksızın şu

tanımlamalar altında örneklerle ele alınır: İlk medeniyetler ve devletleşme sürecindeki kabile konfedarasyonları (Anadolu-Hitit, Mezopotamya-Sümer ve Mısır'daki Eski Mısır devletler); şehir (site) devletleri (İon ve Dor, Atina, Sparta, büyük kolonizasyon hareketleri); kuşatıcı (cihanşümul) imparatorluklar (Mısır, Hitit); dışlayıcı (yağmacı) imparatorluklar (Asur, Babil, Pers). Örnek olarak verilen siyasi yapıların her biri için ayrı ayrı siyasi olaylar tarihine ayrıntılı şekilde girilmez" denilmektedir. Bu kazanıma göre hareket edilecek olursa her biri ayrı ayrı ayrıntılı şekilde bilgisi verilmeyen toplumlar ve devletler üzerinden öğrenci olgu ve kavramlar üzerinden nasıl değerlendirme ve yorumlamaya gidecektir?

Yine bir mantık hatası da Mısır toplumunun devletleşme sürecinde kabile konfedarasyonu ile kuşatıcı imparatorluk olarak da verilmiş olmasıdır. Oysaki Mısır şehir devletleri sürecini de yaşamıştır. Siyasi tarihleri verilmeyecek olan bu devlet ve toplumlar, konfedarasyon, dışlayıcı yağmacı, kuşatıcı gibi kavramları anlayamayan öğrenci için çok da anlaşılmaz olacaklar ve kuvvetle muhtemel karıştırılacaklardır.

10. VE 11.SINIF TARİH DERSİ (OSMANLI TARİHİ) ÖĞRETİM PROGRAMI

10. Sınıf Tarih Dersi konu ve kazanımları 9.Sınıf tarih konularının kronolojik çizgisin sadık kalınarak uygulanageldiği üzere devam etmiştir. Farklı olan ise dünyanın en önemli imparatorluklarından biri olan Osmanlı'nın her yanıyla detaylı şekilde ele alınmış olmasıdır. 10.sınıfta bir yıl içerisinde verilen Osmanlı İmparatorluğu konuları daha da detaylandırılarak iki yıla yayılmış ve 11.sınıfta da işlenecek noktaya gelmiştir. Fakat bu detaylı ele alış kazanımların 72 ders saatine sığdırılmasını zorlaştırmıştır.

İlk sene bitmeyen ders konuları araya yaz tatili girdikten sonra Eylül ayında tekrar devam ettirilmeye çalışılacaktır. Bu durum beraberinde konu bütünlüğünün oluşmasını engelleyecek; konuların öncesi ve sonrası arasında bağlantı kurulmasını güçleştirecektir. Osmanlı tarihi konularının 11. Sınıfa aktarılması ise çok daha büyük karışıklığa yol açacaktır. Çünkü tarih ders konularının işlenişinde zaman çizgisi göz önünde bulundurulması zorunluluktur. Ancak bu yeni taslakta bu nokta göz ardı edilmiştir. Sorun bu noktadan sonra ortaya çıkmıştır.

Yeni tarih dersi zorunlu değil seçmeli ise 10. Sınıfta Osmanlı Devleti'ni yükseliş döneminde bırakan öğrenci T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde Osmanlı Tarihi'ni yıkılış süreciyle devam ettirecek ve bu durum ciddi şekilde neden-sonuç ilişkisinde kopukluğa yol açacaktır.

Yine söz konusu tarih dersi seçmeli değil zorunlu ise Osmanlı Devleti'nin duraklama dönemi olarak adlandırılan süreci bir tarih dersinde gören öğrenci aynı hafta içinde başka bir derste Osmanlı Devleti'nin yıkılışını öğrenmeye çalışacaktır. Sene başında İnkılap Tarihi dersinde gördüğü Osmanlı Devleti yıkılma sürecini sene sonunda diğer tarih dersinde farklı bir boyutta tekrar işleyecektir. Kronolojik sırayı takip etmesi gereken iki farklı tarih sürecini yani 1600'lü yılların olayları ile 1900'lü yılların olaylarını aynı anda karıştırılmadan öğrenilmesi öğrenciler için oldukça zor olacaktır.

Oysaki Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın Ankara 2011 tarihli 10.Sınıf Tarih Dersi Öğretim programında Kronolojik düşünme "tarih biliminin temeli" olarak kabul edilmiş; kronoloji becerisi olmayan öğrencinin "olaylar arasındaki ilişkileri incelemesi veya tarihte sebep sonuç ilişkilerini açıklaması imkansız"lığı vurgulanmıştır. "Kronoloji, tarihsel düşünmeyi düzenleyen bir yapı işlevi"ne sahipken 11.Sınıf öğrencisi zamansal farklılığı olan birbirinden çok farklı iki dönemi aynı anda nasıl kavrayacaktır; sebep-sonuç ilişkisini nasıl oturtacaktır?

Bu karışıklığın çözümlenebilmesi için Tarih ders saatinin 10.sınıflarda iki saatten dört saate çıkartılması bir çözüm önerisi olarak sunulabilir. 11.Sınıf Tarih dersi taslak öğretim programı sayfa

37'de Diplomasi ve İttifaklar Ünitesi'nde "On yedinci yüzyılda değişen siyasi rekabet içerisinde Osmanlı Devleti'nin ittifak arayışlarını açıklar" kazanımının "c) Osmanlı Devleti'nin karşı karşıya kaldığı stratejik tehditler (Lehistan, Venedik, Avusturya, Rusya) ve kayıplar, askeri mücadelelerin ve antlaşmaların (İkinci Viyana Kuşatması, Karlofça ve İstanbul Antlaşmaları) ayrıntılarına girilmeden ele alınır" maddesinde ayrıntıya girilme gereği duyulmayan konu başlıkları Osmanlı Devleti'nin sonraki yüzyılını hazırlayan süreci oluşturmuş olaylardır. Ders çıkartılması gereken bu olaylar zincirinin yüzeysel değinilerek geçiştirilmesi tarihi gerçekliği ortadan kaldırmayacağı gibi sonuçların açıklanmasını güçleştirecektir.

Benzer bir yaklaşım, taslağın 38. sayfasında yer almaktadır. İktidar ve Muhalefet başlığı altındaki "11.3.1. Osmanlı devlet ve toplum hayatında ortaya çıkan muhalif hareketlerin o dönemde dünyadaki gelişmelerle bağlantısını değerlendirir" kazanımındaki "e) Osmanlı saltanatında tahta geçiş usulünün, iç siyasi karışıklıklara engel olmak için değiştirildiğine (ekber ve erşed veliahda öncelik verilmesi) değinilir" ifadesi Osmanlı merkezi yönetiminde ekber ve erşed sisteminin artılarına vurgu yaptırılırken aynı süreçte gerçekleşmiş olan sancağa çıkma usulünün kaldırılmasının da yol açtığı eksikliklerin değinilmesini zorunlu kılmaktadır. Özellikle duraklama döneminde gerçekleşen bir takım uygulamaların ilerleyen süreçte nelere yol açtığının vurgulanması tarihten ders çıkartabilme noktasında öğrenciye değerlendirme şansı verecektir.

Yine taslağın 43. Sayfasındaki "1876-1913 arasında Osmanlı siyasetinde gerçekleştirilen darbelerin iç ve dış sebepleri ile sonuçlarını analiz eder" kazanımının "b) Devletin siyasi düzenini sekteye uğratan darbelerin sebep olduğu iç karışıklıklar ve toprak kayıplarına (Bulgaristan, Girit, Bosna-Hersek, Arnavutluk vs.) vurgu yapılır" maddesinde Meşrutiyet sistemine geçişe yönelik mücadelelerin o dönemdeki toprak kayıplarının sorumlusu olarak verildiği göze çarpmaktadır. O dönem toprak kayıplarının son 200 yıllık siyasi ekonomik askeri idari ve daha pek çok alanda gerçekleşen değişimin sonucu olduğu tarihi bir gerçeklikken saltanat idaresi karşısında millet iradesini temel alan siyasi hareketleri tehdit unsuru görmek ne tarih bilimiyle ne de tarih öğretimiyle uyuşmayacak bir yaklaşımdır.

Aynı kazanımın "a) 1876-1913 arasında sultanlara ve/veya parlamenter rejime karşı yapılmış darbelerin (1876, 1909, 1913) aktörleri, dış ve iç sebepleri, gerçekleştirilme şekilleri ve sosyopolitik sonuçları ile Cumhuriyet Türkiye'sinde yaşanan darbelerin sebep ve sonuçları karşılaştırılır" maddesi de aynı yaklaşımla kaleme alınmıştır. Askeri vesayetin siyaset üzerindeki baskısı ele alınacaksa bu Batılı tarzda eğitim almış modernleşme yanlısı askerleri hedef tahtasına oturtup Genç Osman'dan itibaren taht deviren yeniçerileri konudan azade tutarak sağlanamaz.

11.SINIF TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM POGRAMI

Genel anlamda bir değerlendirme yapıldığı zaman en göze çarpıcı sıkıntının 11. sınıflara yönelik hazırlanan öğretim programında bulunduğu anlaşılmaktadır. Eksiklikler ufak değişikliklerle giderilebilir bir durum iken 11. Sınıfa yönelik yapılan köklü düzenleme öğrenciyi karmaşadan öteye götürmeyecektir. Osmanlı Tarihi konularını 10. Sınıfta yükselme döneminde bitiren öğrenci 11. Sınıfa geçtiğinde karşısında bir anda 300 yıl sonrasını görecek. Osmanlı Devleti'nin son 300 yılının sonuçları Birinci Dünya Savaşı ve ardından Kurtuluş Savaşı'nı doğurmuştur. Bu durum göz önünde bulundurulacak olursa Osmanlı Devleti'nin dağılma sürecini kavrayamamış ve bu konuda hazır bulunuşluk düzeyi sıfır olan öğrenci için Kurtuluş savaşı ve verilen mücadele geçmişten kopuk ve nedensiz olarak algılanacaktır. Bir önceki başlık altında ele alındığı üzere kronolojik sıra esasına uyulmadan sebep-sonuç ilişkisine aykırı hareket edilmesi 11. Sınıflar için Tarih dersi öğrenimini altından kalkılamaz bir karmaşa sürükleyecektir.

Taslağın "Uygulamada Dikkat Edilecek Hususlar" başlığı altında "Bilgi, beceri, kavram öğretimi ve dersin devamlılığı ile öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyinin dikkate alınması açısından 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı ile 9 ve 11. sınıf Tarih Dersi Öğretim Programları incelenmelidir" denilmektedir. 11. Sınıf İnkılap Tarihi dersine yönelik kavram öğretimi, ders devamlılığı ve öğrenci hazır bulunuşluluğu için 8. 9. sınıf tarih dersleri refe-

rans alınırken 10. Sınıf atlanılmakta ve henüz işlenmemiş yani her hangi bir kazanım edinimi gerçekleşmemiş olan 11. Sınıf tarih dersi yine referans gösterilmektedir. Bu mantık hatasının çözümü, yukarıda ifade edildiği üzere Osmanlı Tarihi konularını içeren dersin 10. Sınıf süreci içinde bitirilmesidir.

Taslak incelenmeye devam edildiğinde "Değerler" başlığı altında "Sorumlu vatandaşlar yetiştirmenin gereklerinin başında başta millî değerler olmak üzere evrensel ve demokratik değerlere sahip bireyler yetiştirilmesi gelmektedir. Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi, Türk kültürünün ve kurumlarının dayandığı ahlaki, sosyal, kültürel, estetik ve ekonomik değerlerin yanı sıra farklı grup ve kültürlerin değerlerini tanıtmada da önemli bir yer tutmaktadır. .. Öğrencilerin farklı toplumları ve kültürel grupları etkileyen gelişmeler ve olayları öğrenmeleri, kültürel bağımlılığın doğasını, sebep ve sonuçlarını kavramaları ve farklı kültürler hakkında bilgi sahibi olmaları tarihsel kavrayış ve empatiyi geliştirecektir. Öğrencilere tarihsel kaynaklarda yer alan kişi, olaylar ve metinler aracılığı ile hem kendi değerlerinin hem de uluslararası değerlerin sezdirilmesi ve bunlara yönelik çalışmalara yer verilmesi, öğrencilerin farklı kültürel bilgi, inanç ve uygulamaları keşfetmelerini sağlayacaktır. Böylelikle kültürel çeşitliliğe saygı duymayı kolaylaştıracaktır…" denilmektedir. Görüldüğü üzere İnkılap Tarihi dersi aracılığıyla sadece Türk toplumunun değil "farklı grup ve kültürlerin" de tanıtım rolü biçilmektedir. Kurtuluş Savaşı mücadelesi ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluş sürecinde aktif mücadele veren Türk milletinin yanında diğer etnik toplulukların da yüceltilmesi beklenmektedir. Oysaki vatandaşlık bağı üzerinden tüm topluluklar Türk kabul edilip birleştirme hedefi taşınırken bu metin ile ayrıştırıcı bir yaklaşıma kapı aralanmıştır.

Aşağıdaki tablolarda görüldüğü üzere uygulanmakta olan İnkılap Tarihi dersi kazanımları ve ders saatlerinde önemli değişimler yapılmış ve yeni konular eklenmiştir.

ÜNİTE	KAZANIM SAYISI	SÜRE/DERS SAATİ	ORANI (%)
1. 1881'DEN 1919'A MUSTAFA KEMAL	4	6	7
2. MİLLÎ MÜCADELE'NİN HAZIRLIK DÖNEMİ	7	8	11
3. KURTULUŞ SAVAŞI'NDA CEPHELER	5	8	8
4. TÜRK İNKILABI	12	16	19
5. ATATÜRKÇÜLÜK VE ATATÜRK İLKELERİ	28	22	45
6. ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI	4	6	7
7. ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ	2	2	3
TOPLAM	62	72	100

TABLO-3: Uygulanmakta olan T.C.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı

Ünite No.	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Süre/ Ders saati	Oran (%)
1	20. Yüzyılın Başlarında Osmanlı Devleti ve Mustafa Kemal	3	8	11
2	Milli Mücadele'nin Hazırlık Dönemi	4	12	17
3	İstiklal Harbi'nde Cepheler	7	10	14
4	Türk İnkılabı	12	13	19
5	Atatürkçülük ve Atatürk İlkeleri	7	7	10
6	Atatürk Dönemi Türk Dış Poli tikası	3	4	5
7	Atatürk'ün Ölümü ve 1950'Ye Kadar Türkiye	3	5	7
8	1950-2016 Yılları Arasında Türkiye	5	13	17
TOPLAM		42	72	100

TABLO-4: T.C.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Taslak Öğretim Programı

Yukarıdaki tablolarda görüldüğü üzere en radikal değişim "Atatürkçülük ve Atatürk İlkeleri" ünitesinde yaşanmış; kazanım sayısı 28'den 7'ye, Ders saati 22'den 7'ye ünitenin oranı ise %45'den %10'a düşmüştür. Tüm tarih başlıkları arasında saati ve kazanımları azaltılarak konu alanı büyük oranda daraltılan ünite ne yazık ki "Atatürkçülük ve Atatürk İlkeleri" olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluş felsefesinin özetini oluşturan bu ünitenin erozyona uğraması ülkemizi ve milletimizin düşünsel yapısını şekillendiren bu en önemli unsuru etkisiz hale getirecektir.

Yeni taslağın 23.sayfasında Türk İnkılabı ünitesinin " Cumhuriyetin ilk yıllarında çok partili hayata geçiş denemeleri sürecinde meydana gelen gelişmeleri demokratikleşme çabaları açısından değerlendirir". Kazanımının "c) Şeyh Sait İsyanı, Mustafa Kemal'e suikast girişimi ve Kubilay Olayı'nın siyasi sebep ve sonuçları ve meydana getirdiği değişim farklı kaynak ve yaklaşımlardan alıntılar kullanılarak vurgulanır" maddesinde "farklı kaynak ve yaklaşımlardan alıntılar" ifadesi oldukça ucu açık bir söylemdir. Bilindiği üzere bahsi geçen olaylarla ilgili belgelere dayalı bilimsel araştırmalar yapıldığı gibi tamamen algı yönetimi mantığıyla hareket edilerek amacından saptırılarak yazılmış yayınlar da bulunabilmektedir. Bu cümleden sonra farklı kaynak olarak ikinci alternatifin kullanılması nasıl engellenecektir? Bu durumun netleşmesi gerekmektedir.

Tablo -4'te görüldüğü üzere İnkılap Tarihi ders konuları içerisine 12.Sınıf Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi konularının bir kısmı da dahil edilmiştir. 12. Sınıfta seçmeli ders içerisinde bir seneye yayı-

larak verilen konuların bir kısmı sıkıştırılarak yaklaşık 2.5-3 ay gibi bir zamana sığdırılmaya çalışılacaktır. Kabul edilmesi gerekir ki böylesi yoğun bir süreci öğrencilerin öğrenerek atlatması oldukça zor görünmektedir.

Özellikle aynı anda 10. Sınıftan devam eden Osmanlı Tarihi'nin de devam ettiğini de düşünecek olursak öğrenciler 300 yıllık bir süreci anlamakta; hangi konuyu hangi zamana oturtacağını kavramakta zorluk çekecektir.

Pekala T.C.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine dahil edilen ve Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi'nde olmayan konular 12. Sınıf dersinin öğretim programına eklenerek devam ettirilebilir. Böyle bir değişiklikle İnkılap Tarihi dersinde yaşanan yoğunluk da normale dönmüş olur.

Müfredat taslağının genel anlamda en göze çarpan eksikliği kronolojik sıralamayı görmezden gelinmiş olmasıdır. Yazı içerisinde belirtildiği üzere dersin dört saat olarak 10.sınıf içerisinde tutulması sıkıntıyı çözecektir. Geri kalan detaylar için ders kitaplarını merakla beklemekteyiz.

En başta ifade ettiğimiz üzere okullarda tarih eğitimi toplum beklentileri doğrultusunda yetişecek bireylerin içinde yaşadıkları ülkeye devlete veya topluma bakış açılarını şekillendirmede büyük öneme sahiptir. Tüm tarih konularının okul sıralarında verilmesi tabi ki mümkün değildir. Ancak Tarih bilimi meraklısına her konuda doyurucu araştırma ve öğrenme hazinesini bünyesinde barındırır. Temel bilgilerden ötesine yönelik kazanım elde etmek ise bireylerin kendi tercihidir.

Tarihi gerçekler değişmez değiştirilemez. Ancak aynı gerçeklik üzerine yapılabilecek yorumların sınırı yoktur. Sorun konuyu ele alış tarzındaki niyettir. Bugün ki bakış açısıyla hazırlanan müfredat taslağı ne ilk ne de son olacak. Fakat Tarih hep aynı kalacak…

Kaynakça:

1.MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı Ortaöğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı, Ankara 2012

2.MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı Ortaöğretim 9.Sınıf Tarih Dersi Programı, Ankara 2007

3.MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı Ortaöğretim 10.Sınıf Tarih Dersi Öğretim Programı, Ankara 2011

4.Ortaöğretim Tarih dersleri yeni müfredat taslağı için http://mufredat.meb.gov.tr

Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi **Prof. Dr. Turan GÜVEN ile**

Biyoloji Öğretim Programı, Öğretmen Yetiştirme Sorunu ve Eğitim Fakülteleri Üzerine Söyleşi

Söyleşi: Sinan DEMİRTÜRK

Milli Eğitim Bakanlığı'nın yeni orta öğretim müfredat taslağını biyoloji özelinde değerlendirebilir misiniz?

Milli Eğitim Bakanlığının 2017 yılı içinde tartışmaya açtığı taslak öğretim programlarından (müfredat), sadece orta öğretim "biyoloji öğretim programlarını" (Fen ve Anadolu Liseleri) inceleme fırsatım oldu. Bu öğretim programlarının ilk göze çarpan özelliği, bir sistem yaklaşımından yoksun olmalarıdır. Müfredat, yeni adıyla öğretim programı, elbette eğitim sisteminin önemli bir parçasıdır. Ama bu programlar hazırlanırken, mevcut eğitim sisteminin temel sorunları dikkate alınmak zorundadır. Bir öğretim programının kendi içinde tutarlı, bilimsel ve modern olması yetmez; bunlarla birlikte mevcut eğitim sistemi içindeki uygulanabilirliği de önem taşır. Türk Milli Eğitim sisteminin "Öğretmen Yetiştirme", "Yüksek Öğretime Geçiş", "Öğretmen-Öğrenci ilişkileri", "Öğretmen-veli ilişkileri", "eğitim-öğretim yöntemleri" ve "paradigma" sorunları varken, müfredat değişikliği ile bir başarı elde etmeye çalışmak beyhudedir. Elbette, bunları hatırlatırken, müfredattan kaynaklanan sorunları yok saydığımız ve müfredat ihtiyacını görmezden geldiğimiz sanılmasın. Demem odur ki, sorunlarımızı bir "sistem yaklaşımı" ile ele alamıyoruz. Bu, tipik bir metodoloji hatasıdır. Öğretmen yetiştiren ve bu konuda, marka haline gelmiş bir üniversitede çalışıyorum. Türk milli eğitiminin sorunları, ana okulundan üniversiteye kadar insanımızın yakasını bırakmıyor. Orta öğretimden devraldığımız öğrenciler, test tekniğine göre şartlandırılmış, edilgen ve insani yaratıcılık özelliklerini kaybetmiş olarak geliyorlar. Düşüncelerini düzgün Türkçe cümlelerle ifade etmekten aciz durumdalar. Birileri onlar için düşünecek, önlerine seçenekler koyacak, onlar da bu seçeneklerden birini tercih edecekler... Çocuklarımız, hayatlarının her döneminde böyle bir beklenti içindedirler. Bu yüzden de, karşılaştıkları problemlerle baş edemedikleri için ciddi bunalımlar yaşamaktadırlar. Bu sistem içinde "başarılı" olduklarını ilan ettiğimiz öğrencilerimizle övünmek, eğitim sisteminin "insan öğüten" bir çark gibi çalıştığını gizlemeye yetmez. İnsan beynini ve tecessüsünü devre dışı bırakan bir eğitim sistemine hangi müfredatı getirirseniz getirin, başarı şansınız yoktur. Sorarım size, temel öğretimden üniversi-

teye kadar Türkçe, Atatürk İlke ve İnkılapları dersleri alan öğrenciler, anlaşılabilir içi dolu bir cümle kuramıyor ve yakın tarihimizle ilgili bir yorum yapamıyorsa siz hangi müfredattan bahsediyorsunuz? Bu, kocaman bir "öğretmen yetiştirme", "metodoloji" ve "paradigma" sorununu gündeme getirmiyor mu?

Sizce, Türkiye'nin böyle bir müfredat değişikliğine ihtiyacı var mıdır?

Bugün, iletişim, bilişim ve bilgi çağının zirvede olduğu, sanal olanla gerçek olanın birbirine karıştığı bir zaman diliminde yaşıyoruz. Dünya hızlı ve baş döndürücü bir değişim ve dönüşüm sürecinde... Böyle zamanlarda, birçok insanın kendisini sanal aleme kaptırıp gerçeklerden kopması kaçınılmazdır. İnsanlık tarihinde, fıtratı bozan değişimler, her zaman insanlığa yıkım getirmiştir. Diğer taraftan da, bu değişimler karşısında bir şok yaşamamak ve içinden geçilen süreçlerin doğru algılanması için tedbirler alınması gerekir. Bu tedbirleri alması gereken de devlettir. Bugün öyle bir durumdayız ki, kendimizi ne değişimin dışında tutabiliyoruz, ne de değişimin önünde aciz ve edilgen bir varlık gibi sürüklenmeyi kabul edebiliyoruz. Dünyadaki değişimi en erken algılayanlar, devletin eğitim kurumları olmalıdır. Milli Eğitim Bakanlığı da bunların başında gelir. İşte bu yüzden belirli zaman aralıklarında, küresel ölçekte meydana gelen değişmeleri ve gelişmeleri doğru algılamak, içinde yaşanılan dünyaya uyum sağlayabilmek için müfredat değişikliği kaçınılmaz olmaktadır. Eskiden, her kurumun kendini yenileme ve gözden geçirmesi için gereken süre nispeten uzundu. Söz gelimi bu süre 19'uncu yüzyılda 30 yıl iken, 20'nci yüzyılda 20 yıla düşmüş, günümüzde (21'inci yüzyılda) ise bu süre yaklaşık beş yıla düşmüştür. İşte bundan dolayıdır ki, Milli Eğitim Bakanlığının müfredat değişikliği doğru bir hamledir; ancak bunu yaparken eğitim sistemini bu revizyonun dışında tutmaması gerekir. Müfredat değişikliği bir paradigma değişikliğini getirmiyorsa, "dostlar alış-verişte görsün" türünden bir eylemin ötesine geçmez.

Biyoloji müfredatında hangi değişiklikler yapıldı? Müfredat taslağında reform olarak nitelendirebileceğiniz hususlar var mı?

Bu programları hazırlayanlar, uygulama boyutunu fazla dikkate almadan, programın "Temel Felsefe ve Genel Amaçlar" üzerinde durmuşlar. Bu bağlamda, "Konu ve kavramların öğrenci merkezli, deney ya da araştırmaya dayalı olarak kazanılması, öğrencilerin anlamlı ve kalıcı öğrenmelerine yardımcı olacak ve biyolojik olayları ve süreçleri anlamalarını kolaylaştıracaktır" denilmektedir. Ülkemizde, YGS (Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı) ve LYS (Lisans Yerleştirme Sınavı)'yi öğrencinin en hayati olayı haline getirirseniz, bu müfredatların başarısız uygulamalarına şahit olursunuz. Biyoloji müfredatlarında başarısızlığın genellikle üç temel sebebi vardır. Birincisi, okullardaki laboratuvar araç-gereçlerinin yetersizliği yü-

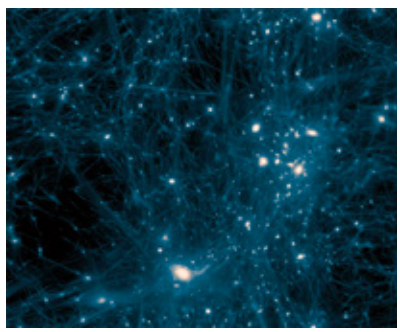
zünden, biyoloji deneyleri yaptırılamamaktadır. İkincisi, öğretmenin laboratuvar ve deney yaptırma konusunda deneyimsiz olmasıdır. Üçüncüsü de, ilkokuldan beri teste odaklanmış olan öğrencilerin deneysel derse karşı isteksizlikleridir. Unutmayalım ki, bugün üniversitelerimizin çoğunda temel bilimlerle ilgili bölümler kapanmakla yüz yüze gelmiştir. Hiçbir öğrenci, zorda kalmadığı zaman temel bilimleri tercih etmemektedir. Bütün bunlar ortada iken, öğrenciler neden kendileri için zaman kaybı olarak gördükleri laboratuvar çalışmalarına katılsınlar ki? Her müfredat değişikliğinin dayandığı felsefe ve amaç güzel cümlelerle açıklanır; ama tecrübeler göstermiştir ki, bunların hiçbiri uygulanamaz. Bugüne kadar yapılan müfredat değişikliğinin sonuçlarını da neredeyse ezberledik: ya biyoloji ders saati azaltılır, ya da Sağlık Bilgisi dersi kaldırılır. Olması gereken, sağlıkla ilgili konuların biyoloji dersinin ilgili konuları içine emdirilmesi ve Sağlık Bilgisi ders saatinin biyolojiye eklenmesidir. Biyoloji Programının "Temel Beceriler ve Yeterlilikler" başlığı altında belirlediği bilimsel okuryazarlık, çevre okuryazarlığı, eleştirel düşünme, sağlık okuryazarlığı, problem çözme, sorgulama, bilimsel araştırma, bilişim teknolojilerini kullanma, medya okuryazarlığı, iletişim, işbirliği, kişisel ve sosyal-kültürel farkındalık konularına ve bunların açıklamalarına kimsenin itiraz edeceğini sanmıyorum. Programda yer alan "Değerler Eğitimi" başlığı altında yapılan açıklamaların birkaç cümlesi haricinde, doğru kabul edilebilecek hiçbir cümle yoktur. Bilimi, insan olmanın anlamını veren, etik değer üreten bir süreç gibi sunmak yanlış bir yaklaşımdır. İnsan; vatanseverliği, dürüstlüğü, yardımseverliği, fedakarlığı ve doğru sözlülüğü bilimden (özellikle biyoloji, fizik ve kimyadan) öğrenmez. Ahlakın ve insani erdemin kaynağı bilim değil, dindir. "Ölçme Değerlendirme Yaklaşımı" başlığı altında yapılan açıklamalar, her eğitimcinin dikkat etmesi gereken hususları içermektedir. Biyoloji programının "Uygulamada Dikkat Edilecek Hususlar" başlığı altında yapılan açıklamalar, iyi yetişmiş bir öğretmen ihtiyacını açıkça ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin, yeni öğretim programlarına uyum sağlayabilmeleri için hizmet içi eğitim kurslarına alınmaları hususunu burada bir kere daha ifade etmekte yarar görüyorum.

Müfredatta Darwin ve Evrim teorisine yer verilmedi. Evrim ünitesi "Canlılar ve çevre" başlıklı bir ünite ile değiştirildi. Bu konudaki görüşlerinizi öğrenebilir miyiz?

Günümüzün bilim topluluğu içinde bazı insanlar, bilimsel teorileri zaman ve mekan üstü bilgiler gibi savunarak, güya bilime hizmet ettiklerini sanırlar. Oysa, gerçek bilim adamları bilimsel teorilerin ateşli savunucuları değil, itidalli ve nesnel eleştiricileridir. Nitekim, bilimin önünü açanlar da bu eleştirileri yapan bilim adamları olmuştur. Teorileri, akıl ve mantık dışı yorumlarla ideolojik bir dogma gibi savunanlar ise, bilimin doğasına aykırı hareket etmektedirler. Bu da, sadece gerçeklerin anlaşılmasını geciktirmekten başka bir işe yaramamaktadır. Biyoloji özelinde bunun en önemli örneğini "evrim teorisi" oluşturmaktadır. Evrim teorisi, ateist bilim adamları tarafından, akıl ve mantık dışı yorumlarla neredeyse modern biyolojinin ideolojisi haline getirilmiştir. Bütün biyolojik çalışma sonuçları bu teoriye eklemlenerek, neredeyse biyoloji tümüyle bir ideolojiye dönüştürülmek istenmektedir. Antropoloji, psikoloji, etoloji, fizyoloji ve moleküler biyoloji gibi bütün biyoloji dallarından üretilen bilimsel bilgiler, bu ideolojinin dogmalarını doğrulamak için kullanılmaktadır. İdeolojik düşünen bilim adamlarının en büyük hataları, "hayat" gerçeğini indirgemeci bir mantıkla basitleştirmeleri ve tesadüflerin eseri olarak göstermeleridir. Güya, bunların inandıkları tek şey

bilimdir; ama onu da ateist ideolojilerini meşrulaştırmada kullanırlar. Son tahlilde, bunlar bilimi topluma bir ideoloji gibi sunarlar. Nesnel dünyaya ait gözlemsel ve deneysel verileri, sanki herkes onlar gibi yorumlamak zorunda...

Biyolojide "evrim" konusu, bütün dünyada bilimle ideolojinin birbirine karıştığı gri bir alan oluşturmaktadır. Bu teori, orta öğretim kurumlarında eleştirel bir yaklaşımla okutulabilir; ama unutmamak gerekir ki, eleştiri için de biyolojinin birçok dalında bazı temel bilgilere sahip olmak gerekir. Üniversitelerimizde bile adam gibi tartışılamayan bir teorinin, orta öğretim kurumlarında özgürce tartışılacağını düşünmek ham bir hayaldir. Ateist-materyalist bilim adamları, dünyanın her yerinde kendi ideolojilerini meşrulaştırmak için evrim teorisini ve dolaylı olarak da biyolojiyi kullanmaktadırlar. Evrim, karmaşık ve mükemmel biyolojik sistemlerin indirgemeci bir mantıkla basitleştirilmesini yapar. Bu, kabul edilebilir bir durum değildir. Evrende hiçbir şey kendiliğinden meydana gelmez. Eğer bir yaratıcı yoksa, bu uçsuz bucaksız evren nasıl meydana gelmiş olabilir? Bırakınız evreni, bir DNA molekülünün bile kendiliğinden oluşması ve anlamlı bir dizilişi oluşturması mümkün olamaz. Bilimde başka teoriler de vardır; ama evrim teorisini savunanlar bu teoriyi bir din gibi savunurlar. Konunun daha iyi anlaşılması için Richard Dawkins'in "Gen Bencildir" adlı kitabından bir alıntı yapacağım: "Bir gezegendeki zeki varlıklar, gün gelir, kendi varlıklarının nedenini soracak yaşa gelirler. Eğer günün birinde uzaydan dünyaya üstün yaratıklar gelirse, uygarlığımızın düzeyini değerlendirmek için soracakları soru şu olacaktır: 'evrimi keşfettiler mi?' Canlı organizmalar üç bin milyon yıldan (3 milyar yıl, demek istiyor T.G) daha uzun bir süre dünya üzerinde var oldular ve neden yaşadıklarını hiç bilemediler, ta ki güneş doğana ve ışınları bir tanesine ulaşana dek… Bu kişinin adı Charles Darwin'di… Dürüst olmak gerekirse, başkaları gerçeği belli belirsiz sezmişlerdi. Ancak ilk kez Darwin, neden var olduğumuzun tutarlı ve kabul edilebilir bir açıklamasını yapmıştır." Yazarın burada ortaya koyduğu düşünceler, sizce baştan sona kadar ideolojik bir hezeyan değil midir? Hiçbir cümlesi bilimsel bir bilgiye ve gerçeğe tekabül etmemektedir. Her şeyden önce, evrim teorisinin hayatın anlamını açıklamak gibi bir amacı yoktur. Zira, bu teorinin temel amacı, yeryüzündeki canlı çeşitliliğinin nasıl ortaya çıktığını açıklamaya çalışmaktır. Sonra, yazarın, biyoloji tarihini Darwin öncesi ve sonrası olarak ikiye ayırmasının da bilimsel ve mantıklı bir açıklaması yoktur. Darwin'den önce yaşamış insanların, dünyada neden yaşadıklarını idrak edememelerini söylemek ise, cehaletin ve ideolojik dar kalıplara sıkışmışlığın bir sonucudur. Burada, Dawkins'in evrim teorisini bilimsel bağlamından ve özünden koparak kendi sapık fikirlerini nasıl meşrulaştırmak istediğini görüyoruz. Evrim teorisi, orta öğretim biyoloji müfredatına konulursa, bunun gibi daha nice hezeyanların, "bilim" (!) adına çocuklarımızı nasıl zehirleyeceklerini tahmin etmek zor değildir.

Eğitim Fakültelerinin temel sorunları nelerdir? Eğitim camiasında öğretmen niteliklerine yönelik bazı tartışmalar yaşanmaktadır. Siz öğretmen yetiştirme ve atama politikalarını nasıl değerlendiriyorsunuz? Öte yandan öğretmenlerin itibar kaybı nasıl önlenebilir?

Eğitim Fakültelerinin sorunları bir yandan Türkiye'nin üniversite sorunlarıyla, diğer taraftan da milli eğitimin öğretmen yetiştirme sorunlarıyla ilgilidir. Türkiye'de gelmiş geçmiş en iyi öğretmen yetiştirme projesi, rahmetli Tevfik İleri'nin Bakanlığı zamanında üç büyük şehrimizde (İstanbul, Ankara, İzmir) kurulmuş olan Yüksek Öğretmen Okulları ile gerçekleştirilmiştir. Bu okullarda okuyan öğrenciler, İlk Öğretmen Okullarından seçilerek alınırlardı. Öğrenciler, işlerine yarayan iki diploma ile mezun olurlardı. Birinci diploma, MEB'de istihdam edilmeleri için gerekli olan öğretmenlik diplomasıydı. Üniversitenin çeşitli fakültelerinden alınan ikinci diploma ise, eğitim sektörü dışında da geçerli olan ve kişiye öğretmenliğin dışında bir istihdam kapısı açabilen lisans diplomasıydı. Yüksek Öğretmen Okulu, bu iki imkanı da mezunlarına veriyordu. Mesela Fen Fakültelerinin biyoloji, fizik ve kimya bölümlerinden mezun olanlar isterlerse öğretmen olurlar, isterlerse biyolog, fizikçi veya kimyacı olarak başka kurumlarda çalışabilirlerdi. Edebiyat Fakültelerinin felsefe, psikoloji, sosyoloji, dil, tarih ve coğrafya bölümlerinden mezun olanlar için de aynı şey geçerliydi. O günlerde, mezun olanlarla MEB'in istihdam edeceği öğretmen sayısı arasında büyük bir uçurum yoktu. Bundan dolayı, atamalar hemen yapılır ve kimse boşta kalmazdı. Bazen mezun olan öğretmenlerin sayısı, ihtiyaç duyulanın bile altında kalabiliyordu.

Şimdi ise 180'den fazla üniversitenin yarısında (90-100 arası) Eğitim Fakültesi var ve bunlar niteliksiz öğretmen yetiştirmeye dolu dizgin devam ediyorlar. Dahası, Eğitim Fakültelerinin verdiği diplomalar, MEB'in dışında hiçbir kurum tarafından ciddiye alınmıyor.

"Öğretmen yetiştirme meselesi", 1958-1978 yılları arasındaki Yüksek Öğretmen Okulları modelini bir tarafa bırakırsak, Türk Milli Eğitim sisteminin müzmin (kronik) bir meselesi olmuştur. Bugüne kadar da, meselenin ciddi ve köklü bir şekilde çözümü için adım atıldığını söylemek mümkün değildir. Öğretmen yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri ile ilgili bazı temel sorunlar hala önümüzde durmaktadır. Bu kafayla gidilirse, problemin daha da ağırlaşacağını düşünüyorum.

Öğretmen yetiştirme meselesinin iki paydaşı olan YÖK ve MEB arasında, problemlere yaklaşım (yöntem) ve felsefe açısından dışa yansımayan bir uyumsuzluk olduğunu düşünüyorum. YÖK ve MEB'in yaptığı ortak toplantılar, meselenin özüne inilmeyen konuşmalarla başlayıp bitmektedir.

Türkiye'de bugün 180'den fazla üniversite vardır ve bunların en az yarısında eğitim fakültesi bulunmaktadır. Bu sayı çok fazladır; yani, MEB'in ihtiyacının çok üzerinde öğretmen yetiştirilmektedir. İşsizlik sebebiyle, toplumda tercih edilen bir meslek haline gelen öğretmenlik, yeni üniversitelerin eğitim fakültesi açmak için iştahını kabartmaktadır. Eğitim fakültesi açmak için laboratuvarlara, iyi yetişmiş elemanlara ve fazla bir masrafa gerek duyulmamaktadır.

Eğitim Fakültesinden yetişen öğretmenlerin kalitesi de giderek düşmektedir. "Kalitesizlik sorunu", ancak kalitesizliğinin farkına varıp, buna isyan eden ve gerekli tedbirleri alan kişi ve kurumların çözebileceği bir sorundur. Oysa, hiçbir eğitim fakültesi, bırakınız kendi kalitesizliğini masaya yatırmayı, Türkiye'nin en iyi öğretmenlerini yetiştirdiğini iddia edecek övünmeler içindedir. Donanımlı ve kaliteli bir öğretmen sadece alan bilgisi ve eğitim yöntem bilgisi ile değil, içinde yaşadığı çağı doğru okuyan, bilimsel bir açlık içinde olan ve entelektüel düzeyini devamlı sorgulayan bir insan olmalıdır. Kimse kimseyi kanırmasın, bu özellikleri taşımayan akademik kadroların kaliteli öğretmenler yetiştirmesi düşünülemez. Öğretmen kalitesi, öğretmeni yetiştiren öğretim üyelerinin kalitesiyle doğru orantılıdır. Eğer bu sorun çözülmek isteniyorsa, Eğitim Fakültelerinin akademik kadrolarının yetersizliği tartışmaya açılmalıdır. Bilim, masa başında oturarak olmaz; sahaya çıkmak, laboratuvara girmek, tabir caizse taşın altına elini koymakla olur. Bugün, Eğitim Fakültelerinin akademik kadroları alan araştırmalarından soyutlanıp, masa başında "eğitim araştırması yapıyorum" diye kendini kandırmaktadır. Kaldı ki, eğitim alanında yaptırdıkları yüksek lisans ve doktora tezlerinin hiçbiri, bugüne kadar Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alınıp kullanılmış değildir. O zaman insan, "bu kadar Eğitim Fakültesi, ülkenin ne işine yarıyor?" sorusunu sormadan edemiyor.

Eğer öğretmen yetiştirme meselesi köklü bir çözüme kavuşturulmak isteniyorsa, Yüksek Öğretmen Okulları modeli, içinde bulunduğumuz ülke ve dünya şartlarına göre yeni bir konseptle gözden geçirilmelidir. Bu harika öğretmen yetiştirme modeli kapatılarak, Türk eğitim sistemine en büyük darbe vurulmuştur.

Öğretmen yetiştiren kurumlar mezunlarına "Lisans" ve "öğretmenlik" olmak üzere iki diploma verebilecek şekilde kendilerini yeniden yapılandırmalıdırlar. Böylece, öğretmenlerin istihdamlarındaki sınırlılık sorununa az da olsa bir alternatif getirmiş olurlar. Bu durumda, mezun olan kişi ya öğretmenliği seçecek, ya eğitim sektörü dışında başka bir kurumda çalışacak, ya da özel sektörü tercih edecektir.

Öğretmen yetiştiren kurumlara giriş sınavları ayrı yapılmalı ve öğrenci seçiminde azami titizlik gösterilmelidir. Toplumda, öğretmenliğin sıradan bir meslek olmadığı, bu mesleğe girerken hissettirilmelidir. Öğretmenliğin toplumdaki itibarı ise hem o mesleği icra edenlerin, hem de öğretmenleri istihdam eden Milli Eğim Bakanlığının elindedir ve ayrı bir tartışma konusudur.

Eğitim Fakültelerinin sayılarının düşürülmediği, Fen Fakültelerinden mezun olanların da eğitim formasyonu alarak öğretmenliğe kazandırıldığı devam ettikçe, istihdam sorunu çözülemeyecektir. Yeterli teknik donanıma ve öğretim üyesi kadrolarına sahip olmayan Eğitim Fakülteleri, hangi şehir ve üniversitede olurlarsa olsunlar acilen kapatılmalıdır. Bunu yapmak zor bir şey değildir.

Türk Eğitim-Sen'li Olduğunuzda;

Değişen iktidarlara göre değişmeyen ve her durumda çalışanın yanında taraf olan ilkeli, ahlaklı ve kararlı gerçek bir sendikal mücadeleye omuz verecek;
Mensubu olmaktan gurur duyduğumuz Türk Milleti'nin kıymetleriyle beslenen milli bir sivil toplum kuruluşunun mensubu olacaksınız.

Sizinle daha güçlü olacağız!

www.turkegitimsen.org.tr

Özel Eğitim Alanının Başlıca Problemi, Alan Değişikliğiyle Öğretmen Kaynaştırmasıdır!

Rahime AKALAN
Özel Eğitim Öğretmeni

Özel eğitim öğretmenliği ya da daha bilinen adı ile Zihin engelliler öğretmenliği, Eğitim Fakültelerinde Özel Eğitim Ana Bilim Dalı'nın altında yer alan bir eğitim programıdır. Öğretmen adayları, hali hazırda 4 yıl olarak eğitim veren fakültelerde, isteğe bağlı olarak 1 yıllık hazırlık programıyla birlikte 5 yılın sonunda Zihin Engelliler Öğretmeni olma vasfına kavuşmaktadır. Bölüm öğrencileri mezun olduklarında özel eğitim okullarına, iş eğitim okullarına, ilk ve orta okul hatta lise bünyesinde yer alan özel sınıflara, otistik çocuklar eğitim merkezlerine öğretmen olarak atanma şansına sahip oluyorlar. Ayrıca bu öğretmenlerimizin, Milli eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak çalışan ve özel öğrencilerin haftada 2-3 saat eğitim gördüğü özel eğitim kurumlarında da iş bulma imkanları sözkonusu.

Peki bu kadar iş olanağı fazla olan bir meslek grubuna üniversitelerden mezun olan öğretmen adayı sayısı yeterli midir? Sanırım ilk önce bunun sorgulanması gerekir diye düşünüyorum. Geçirdiğimiz son on yılda zihin engelliler öğretmenliği bölümlerinin sayısında bariz bir artış göze çarpmaktadır. Eğitim fakültelerinde açılan bölümlerde zihin engelliler öğretmeni yetiştiren program sayısı artırılmıştır, bu son derece olumlu bir gelişmedir. Kamu ya da özel sektörde iş bulma imkanı geniş olan bu alan öğretmenlerimiz pek tabi ki diğer alan öğretmen adaylarına göre şanslıdırlar. Özel eğitim alanına yapılan yatırım ve verilen önemin aratarak devam edeceği beklentisiyle, daha uzun yıllar özel öğretim öğretmenlerinin istihdam sıkıntısı yaşamayacağını söylemek kehanet olmasa gerek. Bu açıdan değerlendirildiğinde alan öğretmenlerimizin en azından istihdam bakımından bir sorun yaşamadıklarını rahatlıkla söyleyebiliriz.

Peki özel öğretim öğretmenlerinin ve özel öğretim alanının hiç mi sorunu yok?

Tabii ki var. En başta gelen sorun da hiç şüphesiz, alan değiştirerek özel eğitim öğretmenliğine geçiş yapan meslektaşlarımızın yaşadığı sıkıntılar ve bu sıkıntı-

ların özel öğretim alanına yansımalarıdır. Bu durum başlı başına büyük bir problemdir. Şu ana kadar hiçkimse bu tasarrufun, pedagojik ve bilimsel bir gerekçesini sunabilmiş değildir. Yanlış eğitim planlamalarının yarattığı sorunları bir başka ve daha ağır sonuçları olacak sorunla çözemezsiniz. Şunu da hiç anlayamıyorum: Örneğin bir özel eğitim öğretmenine alan değişikliği hakkı vererek bir başka alana geçme hakkı tanınmaz iken, örneğin bir sınıf öğretmenine bilmem kaç saatlik kurs vesilesiyle nasıl özel eğitim öğretmenliğine geçiş hakkı verilir? Adı üstünde bu alan "Özel Eğitim" alanıdır. Eğitim fakültesinde diğer meslektaşlarıyla hemen hemen aynı müfredatı görmüş bir özel eğitim öğretmeninin mesela sınıf öğretmenliğinde BAŞARILI olamayacağı endişesiyle alan değişikliği hakkı tanımayacaksınız, ama bir sınıf öğretmeni arkadaşımıza belli bir eğitim alt yapısı gerektiren özel eğitim öğretmenliğine geçiş hakkı tanıyacaksınız: Bu anlaşılmaz ve garip bir çelişkidir.

Ya da özel eğitim alanı, bu kadar basit bir iş olarak mı görülmektedir?

Bu işin 11 yıldır mutfağında olan bir öğretmen olarak bu yaklaşımı ASLA kabul etmiyorum. Şunu canı gönülden ifade ediyorum ki, özel eğitim öğretmenliği kutsal bir iş olmasının yanı sıra çok emek ve uğraş isteyen bir görevdir. Özel eğitimde, öğrenciden olumlu geri dönüt almanın son derece az olması, bunun mesleki olarak eğitimciyi yeterince tatmin etmemesi, bazı velilerin yaşadığı zor durumu kabullenememiş olması veya kabullenmiş göründüğü halde özünde reddediyor olmasının doğurduğu

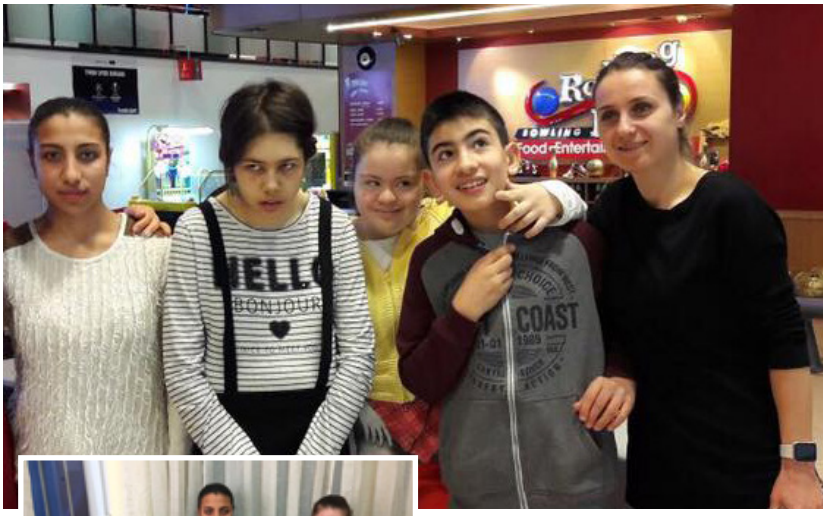
çatışmanın beraberinde getirdiği paradoksu çözmek öğretmen için son derece yıpratıcıdır.

Bir başka sorun da özellikle normal eğitim yapan eğitim kurumu bünyesinde açılan sınıflardaki özel eğitim öğrencileri ve öğretmenleri de genellikle (genellikle diyorum çünkü istisnalar genel kaideyi bozmaz) adeta okulun üvey evlatlarıdır. Bu öğretmenler, yapılacak etkinliklerden, okuldaki çalışmalardan en son haberdar edilen, kimi okullarda en ücra köşelerde sınıfı olan (yıllarca göçebe gibi okulun en altında yer alan sanat merkezinde, eski rehber öğretmen odasında ders yapmış, hatta kendi sınıfı elinden alınarak tuvalet yapılmış bir öğretmen olarak bu konuda söz söyleme hakkım olduğunu düşünerek ifade ediyorum; ancak bunun tam tersi olan ve tüm imkanların seferber edildiği okullarımızın da çoklukla olduğunu vurgulamak isterim) çalışanlardır. Fakat özel eğitim öğretmenlerimizin, öğrencilerinin minicik bir gelişiminde dahi duyduğu tatmin duygusunun, yaşadıkları bütün olumsuzlukları beraberinde süpürüp atacak kadar güçlü olduğunu da yeri gelmişken takdirle ifade etmeliyim. Örneğin, yazı yazmayı öğrenen bir öğrencinin sınıfta oluşu adeta bayram havası yaşatır öğretmene; hele okumayı sınıfın öğretmeni öğretmişse ya da mezun olacak bir öğrencinin varlığı yoğun duygusal hisler yaşatır..

Velhasıl, birbirinin içine geçmiş duygu sarmalı aslında bu sınıfların dinamiğini oluşturur, bütün bu güçlü hisler ancak bu sınıflarda yaşanır. Çocuğunuz olur öğrenciler hiç unutulmaz, çok sevilir, yaptıklarıyla yapamadıklarıyla her şeyiyle çok sevilir. Belki diğer branşlara göre, öğretmen için, özel eğitimin yaşattığı geri dönüt azdır ama olumlu duygusal tatmini paha biçilemez bir seviyededir.

İşte tam da bu noktada dile getirilmesi gereken asıl soru şu olmalı: Alan dışından gelen öğretmenler bu sınıfa nasıl uyum sağlar?

Şu anda lisans eğitimi kaldırılan (eğitim programları bölümü gibi) bölümlerin mezunları ya da alan değiştirmek suratiyle sınıf öğretmenlerinin oluşturduğu önemli sayıdaki öğretmen özel eğitim öğretmeni olarak görevlendirilmiş durumda. Çoğunlukla sınıf öğretmeni olup alan değiştirip yeterliliği tartışmalı bilmem kaç saatlik kurlarla özel eğitim öğretmeni olarak görevlendirilen öğretmenlerle, mesela Ankara Üniversitesi'nde bir yıl hazırlık olmak üzere 5 yılda mezun olarak özel eğitim öğretmeni olan şahsım aynı "işi" yapıyoruz(!) Uygulamalı davranış analizinden, öğretim tekniklerinden bihaber şekilde, yarım yamalak BEP hazırlamayı öğrenebilmiş kişileri

aynı statüde çalıştırmak ve aynı işi yaptırmak ne kadar gerçekçidir? Kaldı ki, alan değiştirerek sonradan özel eğitim öğretmeni olan kimi meslektaşımın öğrenciler karşısında çaresiz kaldığına da defalarca şahit olduğumu belirtmeliyim. Tabii ki, bunları söylerken maksadım, varını yoğunu ortaya koyarak gayret eden alan değiştirmiş öğretmen arkadaşlarımı eleştirmek değil. Biliyorum v egörüyorum ki, hayatını eğitime v eöğrencilerine adamış olan meslektaşlarım sahip oldukları donanım ve gayretleri ölçüsünde ellerinden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyorlar. Vurgulamak istediğim, sistemin yanlılığıdır. Bunu sorumlusu da öğretmenler değil, sistemi kurgulayanlardır.

Özel eğitim alanı öğretmen açığının had safhada yaşandığı bir alandır. Bu açığın kapatılması yeterli öğretmen temini için alt yapının sağlamlaştırılması gereklidir. Ancak bu öğretmen yetersizliği probleminin çözümü olarak diğer alan öğretmenlerine yatay geçiş yaptırma formülü görülmemelidir. Özel eğitim öğrencilerine uygulanan "kaynaştırma programı" gibi öğretmenlerimize de adeta ALANLAR ARASI KAYNAŞTIRMA gibi sihirli bir çözüm getirilmemelidir.

Bir çok öğretmenimizin zorunluluktan dolayı alan değişikliği hakkını kullanıyor olmasının yanı sıra az da olsa istenmeyen davranışlarla da karşılaşılmıyor değil! Köyden şehre ya da merkezi okula gelebilmenin fırsatı olarak değerlendirildiği için, öğrenci sayısının azlığından dolayı daha az zahmetli görüldüğü için, ek ders ücreti %25 fazlalığından dolayı ekonomik imkanı arttığı için vs. özel eğitim öğretmenliğine alan değiştirenler de rastlanıyor maalesef.

Sayıları az da olsa bu durumda olan meslektaşlarıma "Ya öğrenciler?" diye sormak isterim. Yeterli teknik donanımla mı geçiyorsun, mesela bu özel alandaki özel öğrencilere okumayı nasıl öğreteceksin, normal öğretimdekinden çok farklı yöntemlerle eğitim vereceğin öğrencilerle muhatap olacağını biliyor musun diye

sormak isterdim. Bu arkadaşlarımızın, bu özel öğrencilerine sadece okumayı ve dört işlemi değil yemek yemeyi, ayakkabı bağlamayı, el yıkamayı, tuvalete girmeyi de öğretme zorunluğu olduğunu anlatmak isterdim. Ve yine onlara demek isterdim ki; bu işin bir sürü teknik kaydı var, kaba değerlendirmesi var, ayrıntılı değerlendirmesi var, bireyselleştirilmiş eğitim programı var, davranış değiştirme kayıtları var, pekiştirme tarifeleri var; var da var..

Velhasıl; olumsuzlukları dillendirmek gibi oluyor ama gerçek budur ki, alan değişikliğiyle özel eğitim öğretmeni görevlendirmesi belki iyi niyetli yapılan bir uygulama olabilir ama, verilen yetersiz teknik bilgi ile alan değiştiren öğretmenlerin pek çoğunun zorlanmasının yanı sıra öğrenciler için de akademik ilerleme sağlamayacak bir gelişme olduğu görülmelidir. İhtiyaca binaen yapılan uygulamanın kısır noktaları son derece fazladır ve bu yolla gelişim kaydetmek neredeyse imkansızdır.

Tamam alanda büyük açık vardır. Ama bu açık Hz. Mevlana'nın deyimiyle "gel kim olursan gel" mantığıyla doldurulmamalıdır. Açık varsa çözümü daha kalifiye eleman yetiştirmektir, özel eğitim öğretmeni yetiştiren programların sayısı artırılmalıdır. Eğer ki, alan değiştirmek suretiyle öğretmen görevlendirilecekse de o zaman en az bir eğitim öğretim dönemi boyunca ders ve staj yaptırılmalı ve öyle atanmalıdır.

Baş tacı olması gereken tüm özel çocuklarımız, hakları olan kaliteli eğitim öğretim şartlarına kavuşturulmalıdır. Eğitim herkesin en temel hakkıdır ve öğretme koşullarının da en iyi şekilde hazırlanması temel bir görevdir.

TALEP EDİYORUZ;

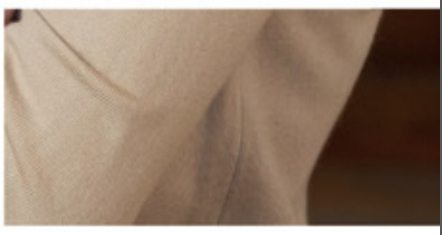

10 yılını doldurmuş
öğretmenlere
UZMAN,
20 yılını doldurmuş
olan öğretmenlere
BAŞÖĞRETMEN
unvanı verilsin.

TÜRK EĞİTİM-SEN
1992

Türkiye'nin Sendikası
www.turkegitimsen.org.tr

Türk Eğitim-Sen, Türkiye Kamu-Sen Üyesidir.

İdris BOZKURT
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

15 TEMMUZ' A GİDEN YOL

Dünya en az üç yüz yıldır Batı kıskacı altında. Coğrafî keşiflerin ve yeni ulaşım yollarının bulunması birçok kolaylıklar sağladı ama insanlık için bir utanç tablosu da oluşturdu; sömürgeciliğin yolunu açtı. Bütün dünya Batı'nın doğrudan ve dolaylı yollardan etki alanına girdi.

Batı'nın bu hareket tarzı karşısında ayakta durmaya çalışan ve direnen sadece Osmanlı Devleti idi. Sonunda o da bu canavarın kollarına düşmekten kendini kurtaramadı. Osmanlı'yı yıkmak , İslâm'ı yıkmak için bir amaçtı Batı için . Her tür programını da buna göre yaptı.

Batı'yı din, felsefe, devlet, dünyaya bakış açısı … gibi bir çok yönden karşılayan ve meydan okuyan sadece İslâm'dı ve Batı bundan çok korkuyordu. Anadolu'nun elden çıkması, İstanbul'un kaybedilmesi, Balkanlardaki fetihler… Batı'nın Hıristiyan temellerini sarsıyordu.

Batı, bu korkuyu yenmek için tedbirler aldı: Doğu dillerini öğreten mektepler açtı, Arapça, Farsça, Osmanlıca , Urduca … gibi birçok dili öğrenen din

adamları ve oryantalistler yetiştirdi. Doğu'yu tanıdı ve sonra her alanda saldırıya geçti.

Bu saldırıda en uygun ortam Hint kıtası idi. Akılları karıştırmak , dinde fitne çıkartmak ve içeriden bir çevirme hareketi ile amacına ulaşmak istedi. Kadıyanîlik diye bir uydurma din çıkardı. Gulam Ahmet Kadıyanî kendisini peygamber ilan etti. Üç dinden ; İslâm, Hıristiyanlık ve Yahudilikten oluşan yeni bir din kurduğunu ilan etti. Cebrail'in kendisine vahiy getirdiğini , Kuran'daki cihat ayetlerinin ilk halifeler tarafından kitaba sokulduğunu, birçok haram kılınan şeyin aslında haram olmadığını…iddia etti ve Hint kıtasında kendine taraftarlar toplamaya başladı. Cahil Hint Müslümanları buna inandı ve bu din İngilizlere karşı cihat etmenin haram olduğunu söyleyerek İngiltere'nin bu kıtada sömürüsünü kolaylaştırdı. Bu dine inanan gariban Hint Müslümanları , bunun bir proje olduğunu ve İngiltere Sömürgeler Bakanlığı tarafından organize edildiğini bilmiyordu.

Benzer oyunlar İran'da Bahailik, Arabistan'da Vahhabilik ile oynandı. Zaman zaman tasavvu-

fu bu oyunlarında kullandılar; Kuran merkezli bir din yerine tasavvuf merkezli bir din oluşturmaya çalıştılar. Tasavvufu amaçlarına ulaşmak ve İslâm toplumunu pasifleştirmek için araç haline getirdiler. Hurufîlik, Batınîlik; ebced ve cifir ile yeni bir dinin kapısını açmaya çalıştılar ve yer yer başarılı oldular. Bu çalışmaların arkasında İngiltere ve oryantalist merkezler vardı. İslâm dünyasının bunlardan haberi yoktu ve bu çalışmaları yerli işbirlikçiler İslâmî araştırmalar diye tanıtıyor ve Batılı falan ya da filan kişinin Müslüman olduğu haberleri ile halkı kandırıyordu.

İlk emri "oku" olan ve ilmi Müslümanlar için farz kılan bir dinin mensupları , dinlerinden habersiz oldukları için bu din dışı çalışmaları din zannederek kabul ettiler ve görünüşte İslâm özde başka din mensubu olarak yaşadıar.

Buna benzer durumlar, Osmanlı-Türk dünyasında da yaşandı. Osmanlının mülhid ve zındık diye astığı kişiler birer kahraman olarak tanıtıldı. Gerçekte Hurufi ve Batınî olan bazı isimler Kuran'ın şifrelerini çözüyoruz , çözdük diyerek Kuran'a yeni anlamlar yüklediler ve ana yoldan , Kuran yolundan saptılar. Daha sonra kitaplar, televizyonlar bu konuda her tür tahribatı yaptı. Ve ortaya Feto gibi isimler, onların öncülleri ve ardılları çıktı. Türk milleti her tür illüzyona , göz boyamaya tabi tutuldu. En yukarıdan en aşağıya kadar toplum , toplumun bazı kesimleri bu yeni dine inandırıldı. İlginç olanı da memleketin en akıllı, en seçkin kesimlerinin bu dine daha çok inandırılmış olmasıydı.

Yirminci yüz yıl iki sıcak savaştan sonra çok ciddi bir soğuk savaş dönemine girdi. Komünizme karşı en etkin silah, dindi. Dinin her hali kullanıldı. Katolik kilisesi bu dinsiz ideolojiye karşı her din ile el ele verdi , bunda bir beis görmedi çünkü ipler elinde idi ve her konuda hazırlıklı idi.

Katolik Kilisesinin bir misyonu vardı ve herkesi bu misyonun bir parçası olmaya çağırıyordu. Bu misyona dahil olanlar, misyonun gerçek anlamının Hıristiyan olmayan dünyanın Hıristiyanlaştırılması olduğunu bilmeden , anlamadan balıklama atlıyorlardı bu davete .

Bu davete bizde ilk dahil olmak isteyen , Feto'nun beslendiği kaynakların sahibidir. Daha sonra Feto, bizzat Papa'ya yazdığı mektupta bu misyonun bir parçası hem de gönüllü bir parçası olmak istediğini belirtiyor ve misyonun en çalışkan talebesi, hizmetkârı oluyordu.

Dinler arası diyalog bunun için bir kılıftı. Daha önce Hindistan ve İran'da ortaya konan projenin Türkiye'deki gönüllü bekçisi , temsilcisi, Truva atı Feto oluyordu.

Komünizm ile Mücadele Derneklerinde başlayan bu gönüllü uşaklık , soğuk savaş bitince asıl kimliğine büründü ama görüntü İslâm idi. Batı bu oyunu Kore'de Moon tarikatı ile Afrika'da ,Kuzeybatı Afrika'da Ağa Hanlar ile yapıyordu.

Yöntem hep aynı: Okul, hastane, yurt, sanayi, banka, tarım, hayvancılık… akla gelebilecek her şeyi yapıyor ve insanlara ulaşıyor. İnsan devşiriyor ve efendisine "kapı kulu" yetiştiriyor.

Amaç kaleyi içeriden ele geçirmek. Çanakkale'de, Sakarya'da… boyunun ölçüsünü alan sömürgeciler yeni bir yola saptılar ve İslâm dinini kullanarak hem memleketi ele geçirmeye çalıştılar hem de islâm'ı yok etmek istediler. Üniversiteleri, sınav merkezlerini, askerî okulları hemen her yeri ele geçiren ve sömürgecilere uşaklık eden bu hareketi kim eleştirdiyse, kim gayri İslâm bunlar dediyse, kim bunların farkına ve gizili niyetlerine aşina oldu ise yandı. Ya düzmece belgeler ile işlerinden oldular ya da kumpaslara kurban edilerek hapsedildiler.

Memlekette bir örümcek ağı kurulmuş idi; bu örümcek ağının görüntüsü sivil , İslâmî, yardımsever, bilimle uğraşan, devlete ve millete hizmet eden bir görüntü idi ancak gerçek hiç de öyle değildi. Bu ağı kuran örümcek , Türk ve İslâm düşmanı idi. Ağına yakaladıklarını fark ettirmeden amacına hizmet ettiriyordu. Kuran'ı koruduklarını söylüyorlardı ; halbuki Kuran , Allah'ın koruması altında idi. Devşirdikleri Türk çocuklarından bir altın nesil oluşturduklarını iddia ediyorlardı ancak bu nesil bombalarını düşman yerine kendi milletinin üstüne atıyor , kendi devlet başkanlığının sarayını ve meclisini bombalıyor, mensubu bulunduğu millete, anasına-babasına- kardeşine kurşun sıkıyordu.

Emperyalistler kandıracakları işbirlikçiler bulmuşlardı ancak şu hiç akıllarına gelmemişti: Anadolu'da yaşayan millet, Türk milleti idi. İki yüz yıldır, Viyana'dan bu yana, ilk defa Sakarya kıyılarında karşılaştıkları ve tokadını yedikleri bu millet Türk'ün kendisi idi.

Dede Korkut Hikayelerinin ön sözünde şöyle bir cümle , daha doğrusu bir dilek var." Ahir zaman ola, hanlık geri Kayı'ya dege, nesli Osman gele, devleti ebed- müddet ola!" Bu topraklarda bin yıldır Oğuz'un kutlu hakimiyeti sürüyor ve Türkiye Cumhuriyeti bu kut sahibi Kayı boyunun kurduğu Osmanlı Devletinin bakiyesi olarak varlığını devam ettiriyor.

Sömürgeci güçler her yerde ve her çağda, sonra 15 Temmuz'da bu millet ile, Türk milletinin kendisi ile karşılaştı ve gerekli cevabı aldı.

SPOR SAĞLIĞI VE OSTEOPATİ UZMANI DR. ATEŞ ŞENDİL İLE SAĞLIK SÖYLEŞİSİ

Söyleşi: Tuğçe TAŞDEMİR

Hasta portföyünüz kimlerden oluşmaktadır? Spor hekiminin görevleri nelerdir?

Benim uzmanlık alanım spor hekimliğidir. Ayrıca Hacettepe Üniversitesi'nde egzersiz fizyolojisi doktorasını bitirdim. Daha sonra Almanya'da bir okulda beş senelik osteopati eğitimi aldım. Bu yaptığım eğitimler birbirini tamamlamaktadır. Sporcu sağlığı uzmanı sadece sporcu ile ilgilenmiyor. Halk arasında sporcu sağlığı uzmanı sadece sporcularla ilgilenir şeklinde yanlış bilinen bir algı var. Oysa biz 7'den 70'e spor yapan herkesle ilgileniyoruz; ister amatör, isterse profesyonel olsun. Dolayısıyla hasta portföyümüz oldukça geniştir.

Sporcu sağlığı uzmanın görevi sadece kişi sakatlandıktan sonra ona rehabilitasyon yapmak değildir; kişiye sakatlanmasını engelleyecek tavsiyelerde de bulunmaktır. Tabi ki egzersiz fizyoterapisti de bu işin içerisine giriyor. Önemli olan doğru şekilde, doğru yerde, doğru zamanda egzersiz yapmak; kişilere bu egzersiz programını vermektir. Öte yandan hamilelere, kemik erimesi olan hastalara da egzersiz öneriyoruz. Tabi ki bu geniş portföy içerinde herkese aynı egzersizleri vermiyoruz. Egzersiz programlarını kişinin fizyolojisine, cinsiyetine, yaşına göre veriyoruz.

Doğru spor nasıl ve nerede yapılmalı?

Bilindiği gibi maalesef avm'lerde spor merkezleri açılmaya başladı. Sadece fiziksel değil, ruhsal sağlığımızı düzeltmek açısından da spor çok faydalıdır. Bu işi çok yapan merkez bulunmaktadır. Ancak maalesef egzersizleri yanlış yaptıran yerlerle karşılaşıyoruz. Çünkü spor merkezlerinde çalışan arkadaşlarımız bazen donanımlı olmayabiliyor. Her şeyden önce kişinin egzersize başlamadan önce mutlaka genel bir sağlık kontrolünün yapılması önemlidir. Bu ister sporcu olsun, ister spor yapmak isteyen bir vatandaş olsun. Spor yapanların kalp, akciğer v.b. sorunlarının olmaması önemlidir. Kontrollerden geçirildikten sonra kişi kendisine uygun egzersize yönlendirilmelidir. Bazı spor merkezlerinde insanların çok ağır kiloların altına sokulduğunu görüyoruz; dolayısıyla zaman zaman hiç istemediğimiz sonuçlarla karşılaşıyoruz. İşte bu noktada bizler devreye giriyoruz.

Osteopati nedir?

Benim bir diğer uzmanlık alanım olan Osteopatidir. Bunu da gururla söylüyorum. Şu an Sağlık Bakanlığı tarafından sertifikası onaylanmış beş hekimden bir tanesiyim. Peki Osteopat ne yapar? Türkiye'de bu pek fazla bilinmiyor. Osteopati, vücudu bütüncül olarak değerlendiren bir tedavi yöntemidir. Türkiye'de de iki yıl önce Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Daire Başkanlığı tarafından bir tedavi yöntemi olarak kabul edildi. Bir Osteopat kişiyi bütüncül olarak ele alır. Şöyle söyleyeyim; kişiyi ayak ucundan baş ucuna kadar muayene ediyoruz. Daha sonra eklem ya da iç organlarımız ile ilgili ya da kafatasınızla ilgili birtakım problemler olup olmadığı konusunda sorunları çözmeye çalışıyoruz. Bu sorun bazen boyundan, bazen de ayak bileğinden kaynaklanabilir.

Bizim için önemli olan; insanların doğru şekilde spora yönlendirilmesidir. Bu nedenle Gençlik ve Spor Bakanlığı'na çok ciddi görevler düşmektedir. Maalesef ülkemizde beden eğitimi dersleri iki saat ve bu derslerin bir kısmı boş geçiyor, üstelik öğrencilerin bu dersi çok ciddiye almadığı görülüyor. Oysa spor çok önemli bir kültürdür; bir ülkenin tanıtımında çok önemli bir reklam aracıdır. Bilindiği gibi yıllardan bu yana olimpiyatların ülkemizde yapılmasını istiyoruz. Ancak bu sadece spor salonları ya da saha yapmakla olmuyor. Kalifiyeli, düzenli elamanlar yetiştirmek gerekiyor. Hekiminden, fizyoterapistine, masörüne, köy öğretmenine kadar dizi oluşturmak gerekmektedir. Dünyada yetenek seçimi denilen bir seçim var. Bu ülkemizde de var. Yetenekli çocuklar yetiştirilmeye çalışılıyor ama maalesef bu, bir düzen içerisinde yapılmıyor.

Öte yandan en çok karşılaştığımız problem; ayak bileğinde yaşanan sorunlar, belli bir yaşın üzerindekiler için diz ağrıları, eklem kireçlenmeleri, bel ve boyun fıtıkları, omuz sorunlarıdır. Bunlar dışında tendinit tedavisi ve karpal tünel sendromunda da faydalı olabiliyoruz. Ayrıca beslenme önerilerinde de bulunabiliyoruz. Bağırsaklarımız ikinci beynimizdir. Bu nedenle bağırsaklarımıza duygusal beyin diyoruz. Sinir hücreleri en çok beynimizden sonra bağırsaklarımızda var. Bağırsaklarımız ne kadar iyi çalışıyorsa, o kadar sağlıklıyız. Bilindiği gibi probiyotikler bağırsak düzenlemesinde en çok önerdiğimiz ürünlerdir. Ayrıca balık yağı, omega3 kullanılmasını öneriyoruz.

PRP nedir? Kimlere uygulanır?

PRP'de kendi kanınız birtakım işlemler sonrasında tekrar size enjekte ediliyor. Bu tedavi yöntemi yaklaşık 10 yıldır uyguluyorum. PRP'yi daha çok eklem yerlerine, kas yırtıklarına ya da tendon problemleri olanlara uyguluyorum. PRP'nin hiçbir yan etkisi yoktur; özellikle spor yaralanmalarında, diz ve omuz kireçlenmelerinde, tendon yırtıklarında gerçekten çok başarılı sonuçlar elde ediyoruz. Günümüzde PRP yöntemi saç dökülmesini önlemek amacıyla da kullanılmaya başlanmıştır. PRP yöntemini birçok hastama uyguladım. Hem yeni rahatsızlananlarda hem de kronik hastalarda oldukça başarılı sonuçlar aldık. PRP Türkiye'de çok yanlış biliniyor. Bu yöntem kök hücre tedavisi değildir. Kök hücre kemikten elde edilen bir tedavi yöntemidir. Kök hücre tedavisi, kalça kemiğinden ve kaval kemiğinizden ilik alıp hazırlanan bir yöntemdir. Özellikle lösemi hastalarında kullanılmaktadır. Fakat PRP'de kendi kanınız alınmaktadır.

